

ส่วนที่ 1 บทนำ

ความเป็นมาของศูนย์จัดการกองทุนชุมชน

ปัญหาหนี้ครัวเรือนเป็นปัญหาเชิงโครงสร้างที่เรื้อรัง ซึ่งปัจจุบันหนี้ครัวเรือนไทยอยู่ในระดับสูง และขยายตัวมากขึ้น โดยพบว่า “คนไทยเริ่มเป็นหนี้เร็วขึ้น เป็นหนี้มากขึ้น และเป็นหนี้มากขึ้น” และสะท้อนว่าคนไทยจำนวนไม่น้อยกำลังติดอยู่ในวงจรหนี้ที่ส่วนหนึ่งมาจากการขาดวินัยและความรู้ทางการเงิน ปัญหาหนี้ครัวเรือนถึงแม้จะเป็นปัญหาระดับครัวเรือน แต่ในที่สุดก็จะส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของประชาชนรวมทั้งภาวะเศรษฐกิจและสังคมของประเทศที่กำลังเผชิญอยู่ในทุกวันนี้ แนวทางแก้ไขปัญหาคือความยากจนและความเหลื่อมล้ำทางระบบเศรษฐกิจและสังคม จึงควรสร้างกลไกทุกระดับในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวอย่างบูรณาการ มีประสิทธิภาพ โดยมุ่งเน้นการพัฒนาที่ยั่งยืนแบบพึ่งตนเองด้วยการสร้างพื้นฐานของชุมชนให้มีความเข้มแข็ง รวมทั้งการทำงานร่วมกันแบบสอดประสานของทุกภาคส่วน ตามแนวทางการพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ระดับชุมชน ซึ่งมีกลุ่มองค์กรฐานรากที่ทำหน้าที่เป็นหน่วยขับเคลื่อนเศรษฐกิจเล็ก ๆ หรือในระดับปริเริ่มต่าง ๆ สามารถที่จะประสานงานที่มีความเกี่ยวข้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจ การเงินและการจัดการทางสังคม เพื่อสร้างพลังและกลไกขับเคลื่อนเศรษฐกิจชุมชนในระดับฐานรากอย่างยั่งยืน

รัฐบาลจึงมีนโยบายลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม สร้างความเป็นธรรม และสร้างโอกาสให้ประชาชนเข้าถึงแหล่งทุนเพื่อประกอบอาชีพและมีรายได้ที่มั่นคงอย่างทั่วถึง นโยบายการแก้หนี้สินครัวเรือน และการส่งเสริมเศรษฐกิจท้องถิ่น (Local Economy) ซึ่งจากการสถานการณ์ที่เป็นจริงของกองทุน/กลุ่ม/องค์กรในหมู่บ้าน/ชุมชนพบว่า มีแหล่งทุนที่จะช่วยขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากจำนวนมาก (ทั้งที่เป็นกองทุนที่รัฐให้การสนับสนุน และกองทุนที่ประชาชนรวมตัวกันจัดตั้งขึ้นมาเองเพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกัน) มีกรรมการหลายคน แต่ส่วนใหญ่เป็นผู้นำชุมชนคนเดียว และมิสมาชิกเป็นคน ๆ เดียวกัน ทำให้ประชาชน/ครัวเรือนกำลังดำเนินชีวิตสู่วงจรการเป็นหนี้หมุนเวียน “กู้หลายที่ เป็นหนี้หลายทาง” ซึ่งเป็นเพียงการประคับประคองสถานการณ์เอาตัวรอดในระดับหนึ่ง ประกอบกับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงของโลกที่เกิดขึ้นในปัจจุบันต้องเผชิญกับผลกระทบจากวิกฤติต่าง ๆ ทั้งด้านเศรษฐกิจ ความขัดแย้งทางสังคม ภัยพิบัติทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และวิกฤติโรคระบาด ได้ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจของประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก รวมทั้งประเทศไทยอย่างรวดเร็ว กระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ภาคการเกษตร ภาคธุรกิจ และแรงงานที่เกี่ยวข้อง ทำให้ประชาชนถูกซ้ำเติมจนอยู่ในภาวะวิกฤติจำเป็นที่รัฐบาลต้องมีการแก้ไขปัญหาเยียวยา และฟื้นฟูเศรษฐกิจสังคมที่เกิดขึ้น

กรมการพัฒนาชุมชนมีภารกิจเกี่ยวกับการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และการมีส่วนร่วมของประชาชน ส่งเสริมและพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนฐานรากให้มีความมั่นคงและมีเสถียรภาพ โดยให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการเงินชุมชนให้มีประสิทธิภาพ และเห็นความสำคัญของการแก้ปัญหานี้หนี้ครัวเรือน จึงได้ดำเนินการส่งเสริมสนับสนุนให้มีการจัดตั้ง จึงได้ส่งเสริมสนับสนุนให้มีการบูรณาการเชื่อมโยงการบริหารจัดการของกลุ่ม/องค์กรในชุมชน ในชื่อ “สถาบันการจัดการเงินชุมชน” ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2551 และเปลี่ยนชื่อเป็น “ศูนย์จัดการกองทุนชุมชน” ในปี พ.ศ. 2561 โดยมีกลไกขับเคลื่อนคือคณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชนที่มาจากตัวแทนของกลุ่ม/องค์กรในชุมชนทำหน้าที่บริหารจัดการเงินชุมชนที่มีอยู่ในชุมชนให้เกิดความคุ้มค่า มีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับกรอบของงาน 3 มิติ ทั้งการจัดการหนี้สิน การจัดการเศรษฐกิจ และการปรับทัศนคติในการใช้ชีวิตประจำวันตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ผ่านกระบวนการบริหารจัดการหนี้ “ปรับโครงสร้างหนี้” เพื่อแก้ไขปัญหาหนี้สินของประชาชนในหมู่บ้าน/ชุมชน นำไปสู่เป้าหมาย คือ “การลดหนี้/ปลดหนี้” ผลการดำเนินงานศูนย์จัดการกองทุนชุมชน ระหว่างปีงบประมาณ

พ.ศ. 2560 - 2566 กรมการพัฒนาชุมชนสามารถขับเคลื่อนศูนย์จัดการกองทุนชุมชน จำนวน 1,645 แห่ง ในพื้นที่ 76 จังหวัด 878 อำเภอให้เป็นกลไกสำคัญในการแก้ไขปัญหาหนี้สินภาคครัวเรือนของประชาชน

ในปี พ.ศ. 2567 กรมการพัฒนาชุมชน จึงได้กำหนดกิจกรรมตามยุทธศาสตร์กรมฯ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ไปพลางก่อน เพื่อส่งเสริมสนับสนุนการจัดตั้งศูนย์จัดการกองทุนชุมชน จำนวน 400 แห่ง ใน 76 จังหวัด และส่งเสริมการบริหารจัดการหนี้ รวมทั้งสร้างวินัยทางการเงินให้กับครัวเรือนที่มีหนี้สิน โดยการสร้างการเรียนรู้การบริหารจัดการหนี้สินให้กับครัวเรือนเป้าหมาย สามารถบริหารจัดการหนี้ของตนเองได้ เกิดทักษะในการบริหารจัดการหนี้ของตนเองและครัวเรือน รู้จักการวางแผนการใช้จ่ายเงินทำให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด และมีเป้าหมายการบริหารจัดการหนี้ เพื่อนำไปสู่ผลสัมฤทธิ์ในการบริหารจัดการหนี้ คือ ลดหนี้ และปลดหนี้ได้ในที่สุด

เส้นทางการส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานศูนย์จัดการกองทุนชุมชน จากอดีตถึงปัจจุบัน

๑ ยุคก่อนเกิด ปีงบประมาณ พ.ศ. 2551 นำร่องการจัดตั้งสถาบันการจัดการเงินทุนชุมชน (ชื่อเดิมก่อนเปลี่ยนชื่อเป็น “ศูนย์จัดการกองทุนชุมชน”) ในพื้นที่จังหวัดที่อยู่ในเขตพื้นที่ศูนย์ช่วยเหลือทางวิชาการพัฒนาชุมชน (ศพช.) จำนวน 12 แห่ง ใน 12 จังหวัด

๒ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2552 – 2560 มีการขยายผลการจัดตั้งสถาบันการจัดการเงินทุนชุมชน (ชื่อเดิมก่อนเปลี่ยนชื่อเป็น “ศูนย์จัดการกองทุนชุมชน”) โดยจัดตั้งเพิ่มเติมให้ครอบคลุมทุกจังหวัดและทุกอำเภออย่างต่อเนื่อง เป็นการจัดตั้งแบบทั้งที่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากภาครัฐ กรมการพัฒนาชุมชน และไม่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากภาครัฐ (ดำเนินการจัดตั้งเองโดยพื้นที่) ดังนั้น ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2551 – 2560 มีสถาบันการจัดการเงินทุน (ชื่อเดิมก่อนเปลี่ยนชื่อเป็น “ศูนย์จัดการกองทุนชุมชน”) จำนวน 924 แห่ง ใน 76 จังหวัด 878 อำเภอ

๓ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 มีการเปลี่ยนชื่อจาก “สถาบันการจัดการเงินทุนชุมชน” เป็น “ศูนย์จัดการกองทุนชุมชน” เนื่องจากคณะกรรมการวิสามัญพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 ได้เสนอแนะให้เปลี่ยนชื่อ เนื่องจากมีความคล้ายคลึงกับ “สถาบันการเงินชุมชน” ที่สนับสนุนโดยธนาคารออมสินและธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) กรมการพัฒนาชุมชนจึงได้เปลี่ยนแปลงชื่อเป็น “ศูนย์จัดการกองทุนชุมชน”



๑ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 ในเดือนกันยายน พ.ศ. 2563 มีการจัดตั้งศูนย์จัดการกองทุนชุมชน
แห่ง ใน 76 จังหวัด

๑ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 มีการจัดตั้งศูนย์จัดการกองทุนชุมชนเพิ่มเติมอีก จำนวน 107 แห่ง ใน
10 จังหวัดยากจนซ้ำซาก ประกอบด้วย จังหวัดชัยนาท ปัตตานี นราธิวาส น่าน นครพนม ตาก บุรีรัมย์
แม่ฮ่องสอน ร้อยเอ็ด และอำนาจเจริญ

๑ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 มีการจัดตั้งศูนย์จัดการกองทุนชุมชนเพิ่มอีก จำนวน 107 แห่ง ใน 76
จังหวัด

๑ (พ.ศ. 2551 – 2565) รวมมีศูนย์จัดการกองทุนชุมชน จำนวนทั้งสิ้น 1,245 แห่ง

๑ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 กรมการพัฒนาชุมชนมีแนวทางให้จัดตั้งศูนย์จัดการกองทุนชุมชน
เพิ่มเติมอีก จำนวน 400 แห่ง ใน 76 จังหวัด **รวมทั้งสิ้น 1,645 แห่ง ทั่วประเทศ**

ความหมาย ศูนย์จัดการกองทุนชุมชน

การรวมตัวของกลุ่ม/องค์กร/กองทุนการเงิน ที่มีอยู่ในหมู่บ้าน/ชุมชน ทั้งที่จัดตั้งโดยภาคประชาชน
และการสนับสนุนจากภาครัฐ ให้มีการบูรณาการเชื่อมโยงข้อมูลในพื้นที่และเชื่อมโยงการบริหารจัดการเงินทุน
ในชุมชนให้เป็นระบบ มีความเป็นเอกภาพ สามารถแก้ไขปัญหาหนี้สิน และบริหารจัดการเงินทุนชุมชนได้อย่างมี
ประสิทธิภาพ ใช้เงินทุนในชุมชนอย่างคุ้มค่า และเกิดประโยชน์สูงสุด

วัตถุประสงค์

ส่งเสริมการบูรณาการกลุ่ม/องค์กร/กองทุนการเงิน ให้มีการเชื่อมโยงการบริหารจัดการเงินทุนชุมชน
ให้เป็นระบบ มีความเป็นเอกภาพ สามารถแก้ไขปัญหาหนี้สิน และบริหารจัดการชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

“

เป้าหมาย

ศูนย์จัดการกองทุนชุมชน

คือ การบริหารจัดการหนี้

แก้ไขปัญหาหนี้สินครัวเรือน

โดยใช้กระบวนการบริหารจัดการหนี้

ให้ครัวเรือนสามารถลดหนี้

และปลดหนี้ได้ในที่สุด

”

บทบาทหน้าที่

ศูนย์จัดการกองทุนชุมชน

1. เชื่อมโยงการบริหารจัดการเงินทุนในชุมชนให้เป็นระบบ โดยการจัดทำฐานข้อมูลกลุ่ม/องค์กร/
กองทุนชุมชนทั้งหมดในหมู่บ้าน/ชุมชน จัดทำฐานข้อมูลภาวะหนี้สินครัวเรือนที่เกิดจากการกู้ยืมเงินจากกลุ่ม/
องค์กร/กองทุนการเงินในหมู่บ้าน/ชุมชน เพื่อบูรณาการข้อมูลและนำไปใช้วางแผนแก้ไขปัญหาหนี้สินครัวเรือน
ให้กับคนในชุมชนได้

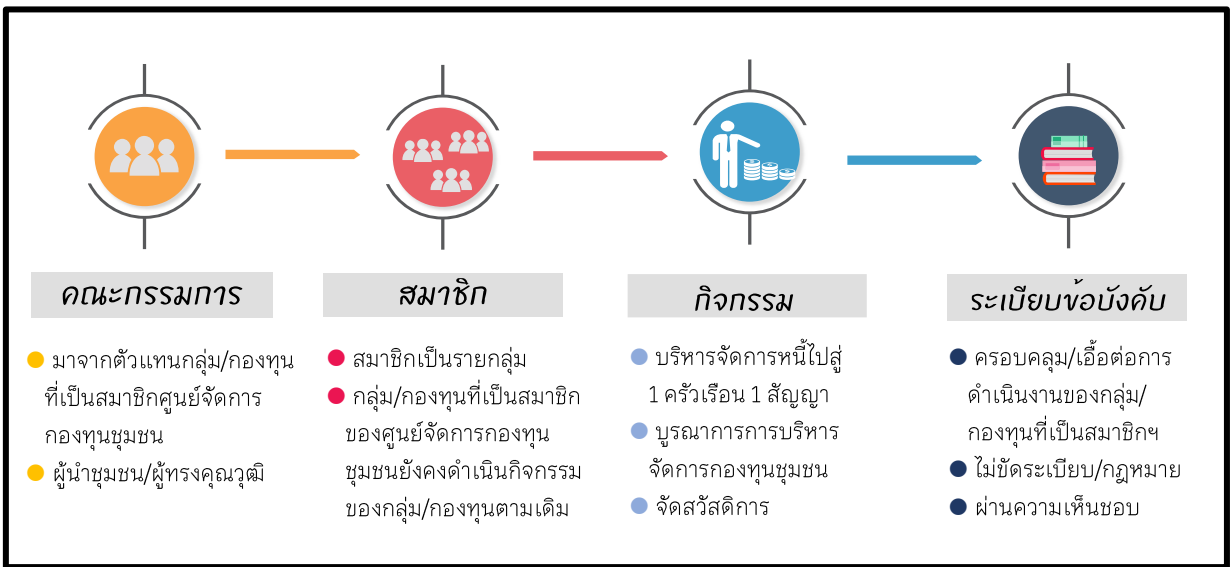
2. แก้ไขปัญหาหนี้สิน ที่เกิดจากการกู้ยืมเงินจากกลุ่ม/องค์กร/กองทุนการเงินในหมู่บ้าน/ชุมชน เช่น
กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต กองทุนแก้ไขปัญหาความยากจน (กข.คจ.) กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
(กทบ.) เป็นต้น รวมไปถึงหนี้ในระบบ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับศักยภาพและความพร้อมของศูนย์จัดการกองทุนชุมชน

โดยไม่นับรวมหนี้ที่เกิดจากการกู้ยืมจากธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงินอื่น โดยใช้กระบวนการบริหารจัดการจัดการหนี้ ปรับโครงสร้างหนี้ ผ่านกลไกการขับเคลื่อนหลัก คือ คณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชน

3. ส่งเสริมสนับสนุนให้ครัวเรือนน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิต มีการวางแผนชีวิต และส่งเสริมให้มีการจัดทำบัญชีครัวเรือนเพื่อให้รู้รายรับ รายจ่าย รู้ต้นทุน รู้วิธีป้องกันจุดรั่วไหล จนสามารถลดหนี้ ปลดหนี้ บริหารเงิน บริหารชีวิตอย่างมีคุณภาพ

4. ส่งเสริมวินัยทางการเงินให้คนในชุมชน และส่งเสริมการออมเงินเพื่อลดหนี้ ปลดหนี้ และมีเงินเก็บไว้ใช้ยามฉุกเฉิน

การบริหารจัดการ ศูนย์จัดการกองทุนชุมชน



การบริหารจัดการศูนย์จัดการกองทุนชุมชน

มีองค์ประกอบ 4 องค์ประกอบ คือ

1. คณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชน มาจาก 2 ส่วน คือ

1.1 ตัวแทนกลุ่ม/กองทุนในหมู่บ้าน/ชุมชนที่เป็นสมาชิกของศูนย์จัดการกองทุนชุมชน อย่างน้อยกลุ่ม/กองทุนละ 1 คน

1.2 ผู้นำชุมชน หรือผู้ทรงคุณวุฒิ ในหมู่บ้าน/ชุมชน (จำนวนไม่เกินกึ่งหนึ่งของกรรมการส่วนที่ 1) คณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชน ต้องไม่ใช่คณะกรรมการกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตชุดเดียวกันทั้งหมดทุกคน และต้องไม่มาจากคณะกรรมการกลุ่ม/กองทุนใดเพียงกลุ่ม/กองทุนเดียว

โครงสร้างคณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชน ประกอบด้วย

☺ คณะกรรมการบริหารฯ ประกอบด้วย ประธาน รองประธาน เหรัญญิก เลขานุการ ประชาสัมพันธ์ กรรมการฝ่ายบริหารจัดการหนี้ และกรรมการฝ่ายกิจกรรมอื่น ๆ ตามความเหมาะสม

☺ ที่ปรึกษาฯ เช่น เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน ผู้ทรงคุณวุฒิ เป็นต้น

สัดส่วนและจำนวนคณะกรรมการฯ ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของการบริหารจัดการของศูนย์จัดการกองทุนชุมชน

2. สมาชิกศูนย์จัดการกองทุนชุมชน

2.1 สมาชิกเป็นรายกลุ่ม (ไม่ใช่รายบุคคล) เช่น กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต กลุ่มอาชีพ กลุ่มผู้ผลิตน้ำดื่ม กลุ่มผู้ใช้น้ำ กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง (กทบ.) กองทุนแก้ไขปัญหาความยากจน (กข.คจ.) ฯลฯ

2.2 กลุ่ม/กองทุนในหมู่บ้าน/ชุมชนที่เป็นสมาชิกของศูนย์จัดการกองทุนชุมชนยังคงดำเนินกิจกรรมของกลุ่มตามเดิม ไม่มีการยุบรวมกับศูนย์จัดการกองทุนชุมชน

2.3 หากกรณีที่ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนใดมีสมาชิกเป็นรายบุคคล จะต้องปรับเปลี่ยนโดยพิจารณาให้สมาชิกเข้าสังกัดกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งของกลุ่ม/กองทุนที่เป็นสมาชิกของศูนย์จัดการกองทุนชุมชน หรือจัดตั้งกลุ่มใหม่ขึ้นมา เพื่อรองรับการเข้าสังกัดกลุ่มของสมาชิกที่ไม่ได้เป็นสมาชิกของกลุ่ม/กองทุนต่าง ๆ

3. กิจกรรมของศูนย์จัดการกองทุนชุมชน มีดังนี้

3.1 บริหารจัดการหนี้ แก้ไขปัญหาหนี้สินครัวเรือนให้สามารถลดหนี้ หรือปลดหนี้ได้ และกิจกรรมอื่น ๆ ที่ไม่ซ้ำซ้อนกับกิจกรรมที่กลุ่ม/กองทุนที่เป็นสมาชิกของศูนย์จัดการกองทุนชุมชนดำเนินการอยู่

3.2 บูรณาการการบริหารจัดการกองทุนชุมชน บูรณาการฐานข้อมูลภาวะหนี้สินครัวเรือน เพื่อเป็นศูนย์กลางข้อมูลทุนชุมชนของหมู่บ้าน/ชุมชน

3.3 ส่งเสริมครัวเรือนให้มีการจัดทำบัญชีครัวเรือน วางแผนทางการเงิน สามารถบริหารเงินบริหารชีวิตได้อย่างมีคุณภาพ

3.4 ส่งเสริมการออมเงินเพื่อลดหนี้ ปลดหนี้ และสนับสนุนการประกอบอาชีพ เพื่อสร้างรายได้เพิ่ม

3.5 จัดสวัสดิการชุมชน ในกรณีที่กลุ่ม/กองทุนที่เป็นสมาชิกของศูนย์จัดการกองทุนชุมชนดำเนินการอยู่ อาจเห็นชอบให้ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนดำเนินการจัดสวัสดิการชุมชนในภาพรวมของหมู่บ้าน/ชุมชน ทั้งนี้ ต้องผ่านเวทีประชาคมและมีมติเห็นชอบจากกลุ่ม/กองทุนที่เป็นสมาชิกของศูนย์จัดการกองทุนชุมชน

4. ระเบียบของศูนย์จัดการกองทุนชุมชน ควรออกระเบียบให้เอื้อต่อการดำเนินงานของสมาชิก

กลุ่ม/กองทุนที่เป็นสมาชิกศูนย์จัดการกองทุนชุมชน โดยไม่ขัดต่อระเบียบของกลุ่ม/กองทุนนั้น ๆ และไม่ขัดต่อกฎหมายด้วย ทั้งนี้ ต้องผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการบริหารกองทุนต่าง ๆ ในหมู่บ้าน/ชุมชน

คำนิยาม

ครัวเรือน หมายถึง ครอบครัวเดี่ยวที่ประกอบด้วย พ่อ แม่ ลูก ตามกฎหมาย (โดยการสมรสหรือมีความผูกพันทางสายโลหิต หรือการมีบุตรบุญธรรม) ที่อาศัยอยู่ในบ้านหลังเดียวกัน หรือคนโสดที่แยกบ้านกับพ่อแม่ และประกอบอาชีพหลักแยกจากพ่อแม่ หากในบ้านหลังเดียวกันมีครอบครัวเดี่ยวหลายครอบครัว ให้นับเป็นครัวเรือนที่แยกกัน เช่น บ้านหลังหนึ่งมีครอบครัวเดี่ยว 3 ครอบครัว ให้นับเป็น 3 ครัวเรือน **ไม่ได้ยึดบ้านเลขที่ตามความหมายของ จปฐ.**

ครัวเรือนเป้าหมาย หมายถึง ครัวเรือนที่สามารถบริหารจัดการหนี้ โดยศูนย์จัดการกองทุนชุมชนเป็นผู้ขับเคลื่อน ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2560, 2561, 2562, 2563, 2564, 2565 และ 2566 รวมถึงครัวเรือนเป้าหมายที่เกิดจากการส่งเสริมสนับสนุนของคณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชน

หนี้ หมายถึง หนี้ที่เกิดจากการกู้ยืมเงินจากกลุ่ม/องค์กร/กองทุนการเงิน ในหมู่บ้าน/ชุมชน เช่น กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต กองทุนโครงการแก้ไขปัญหาความยากจน (กข.คจ.) กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง (กทบ.) กลุ่มอาชีพต่าง ๆ โดยไม่รวมหนี้ที่เกิดจากการกู้ยืมจากธนาคารพาณิชย์ และสถาบันการเงินอื่น

หนี้นอกระบบ หมายถึง หนี้ที่เกิดจากการกู้ยืมเงินกันเองในระหว่างประชาชน หรืออยู่นอกสถาบันการเงิน โดยไม่ได้กู้ยืมเงินจากสถาบันการเงิน ไม่ได้อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของธนาคารแห่งประเทศไทยและกระทรวงการคลัง โดยการกู้ยืมเงินไม่ได้ให้ความสำคัญกับหลักฐานการกู้ยืมเงิน และมีอัตราดอกเบี้ยที่สูง

เกินกว่าที่กฎหมายกำหนด (เกินร้อยละ 15 ต่อปี หรือร้อยละ 1.25 ต่อเดือน) ทั้งยังรวมถึงหนี้ที่เกิดจากมูลหนี้ที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย และหนี้ที่กฎหมายบัญญัติไว้เกี่ยวกับสิ่งของหรือวัตถุว่าผู้ใดมิได้เป็นความผิด เช่น หนี้ที่เกิดจากการพนันหรือหนี้ที่เกิดจากยาเสพติดให้โทษ เป็นต้น รวมถึงแหล่งการเงินที่เกิดขึ้น ตามความจำเป็นและสภาพแวดล้อมโดยไม่มีระเบียบกฎหมายที่ไม่มีการติดตามและควบคุมจากราชการ เนื่องจากเงื่อนไขการกู้และข้อตกลงต่าง ๆ ขึ้นอยู่กับความพอใจระหว่างผู้ขอกู้และผู้ให้กู้

การบริหารจัดการหนี้ หมายถึง การแก้ไขปัญหาหนี้ให้กับประชาชน ซึ่งเป็นกิจกรรมของศูนย์จัดการกองทุนชุมชน ตามแนวทางการดำเนินงานศูนย์จัดการกองทุนชุมชน และหมายความรวมถึงการแก้ไขปัญหาหนี้ นอกเหนือจากระบบของชุมชนในชุมชน รวมถึงกิจกรรมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินกิจกรรมการบริหารจัดการหนี้ นำไปสู่ผลลัพธ์ คือ ลดหนี้ และปลดหนี้ได้ในที่สุด

กระบวนการแก้ไขปัญหาหนี้ครัวเรือน ผ่านกิจกรรม “สำนึกดี แผนดี บริหารหนี้ได้” หมายถึง การแก้ไขปัญหาหนี้สินให้กับประชาชน โดยการปรับโครงสร้างหนี้ให้กับครัวเรือนเป้าหมายที่มีหนี้สิน และสนับสนุนการประกอบอาชีพ ผ่านกิจกรรม “สำนึกดี แผนดี บริหารหนี้ได้” ที่ดำเนินการตามกระบวนการบริหารจัดการหนี้ ของศูนย์จัดการกองทุนชุมชน ประกอบด้วย 1) การสำรวจ/จัดทำทะเบียนลูกหนี้ครัวเรือน 2) วิเคราะห์และจัดประเภทลูกหนี้ 3) เจรจาหนี้/หากกองทุนรับผิดชอบ 4) บริหารจัดการหนี้ โดยการปรับโครงสร้างหนี้ตามรูปแบบที่เหมาะสมกับครัวเรือน 5) สนับสนุนครัวเรือนเป้าหมายเกี่ยวกับการประกอบอาชีพ รวมถึงการส่งเสริมวินัยทางการเงิน การออม เพื่อสร้างแรงจูงใจในการปรับพฤติกรรมทางการเงิน และให้ครัวเรือนวางแผนการใช้จ่ายทางการเงิน และจัดทำแผนการบริหารหนี้ของครัวเรือน นำไปสู่ผลลัพธ์ คือ ลดหนี้ และปลดหนี้ได้ในที่สุด

การปรับโครงสร้างหนี้ หมายถึง การบริหารจัดการหนี้ให้กับประชาชนที่เป็นหนี้จากกลุ่ม/องค์กร/กองทุนการเงินในหมู่บ้าน/ชุมชน และหมายความรวมถึงการแก้ไขปัญหาหนี้ของระบบของชุมชน โดยการปรับโครงสร้างหนี้ผ่านการบริหารจัดการของศูนย์จัดการกองทุนชุมชน มีรูปแบบที่เหมาะสมกับบริบทของแต่ละครัวเรือนและสอดคล้องกับการบริหารจัดการของศูนย์จัดการกองทุนชุมชน เช่น การรวมหนี้ การยึดหนี้ การปรับลดอัตราดอกเบี้ย การพักชำระเงินต้น การพักหนี้ การยกหรือผ่อนปรนค่าเบี้ยปรับหรือดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้ รีไฟแนนซ์ (Refinance) เป็นต้น และวิธีการอื่น ๆ ตามความเหมาะสม ทั้งนี้ ศูนย์จัดการกองทุนอาจตั้งเงื่อนไขสำหรับครัวเรือนเป้าหมายที่จะเข้าร่วมการบริหารจัดการหนี้ โดยให้มีการออมเงินเพื่อปลดหนี้หรือเปิดบัญชีออมปลดหนี้ กับกองทุนชุมชนในหมู่บ้าน เพื่อนำมาลด/ปลดหนี้ ในรอบ 6 เดือน หรือ 12 เดือน ตามเงื่อนไขที่ตกลงกัน เสมือนเป็นหลักประกันในการชำระหนี้

การรวมหนี้ คือ การปรับโครงสร้างหนี้ให้ครัวเรือนที่มีหนี้หลายสัญญา ให้คงเหลือเพียง 1 สัญญา (ลดสัญญาเงินกู้จากเดิม) ทั้งนี้ กรณีที่ไม่สามารถรวมหนี้ทุกสัญญาเป็น 1 สัญญาได้ เนื่องจากข้อจำกัดของระเบียบข้อบังคับของบางกองทุน หรือจำนวนยอดหนี้สูงเกินกว่าที่กองทุนจะรับไหว อาจใช้วิธีการค่อย ๆ ปรับลดหนี้ทีละสัญญา หรือระยะแรกรวมบางสัญญาที่สามารถรวมกันได้ จนยอดหนี้ปรับลดลงเรื่อย ๆ และสามารถนำสัญญาที่คงเหลือมารวมกันจนเป็น 1 สัญญา จนยอดหนี้ลดลงและปลดหนี้ได้ในที่สุด

การยึดหนี้ หรือการยึดหรือขยายระยะเวลาชำระหนี้ ตามข้อตกลงของกองทุนชุมชน เพื่อช่วยให้ภาระการผ่อนชำระหนี้สอดคล้องกับรายได้ที่ลดลง เช่น มีหนี้หนึ่งก้อนที่ใช้เวลาผ่อน 10 ปี ผ่อนมาแล้ว 7 ปี เหลืออีก 3 ปี แต่เริ่มผ่อนไม่ไหว จึงขอยืดระยะเวลาการผ่อนให้ยาวออกไป เพื่อให้ทยอยผ่อนชำระต่อเดือนลดลง (ระยะเวลาการผ่อนที่ขยายออกไป ศูนย์จัดการกองทุนชุมชน/กองทุนชุมชน อาจพิจารณาปัจจัยแวดล้อมอื่น ๆ ของครัวเรือนเป้าหมายประกอบด้วย เช่น ความขยัน ความซื่อสัตย์ ความตั้งใจในการประกอบอาชีพเพื่อชำระหนี้ บัญชีเงินออมเพื่อปลดหนี้ เป็นต้น

การปรับลดอัตราดอกเบี้ย คือ การปรับลดอัตราดอกเบี้ยแพงเป็นหนี้ที่มีอัตราดอกเบี้ยถูกลง ตามความเหมาะสมของแต่ละพื้นที่ ทั้งนี้ต้องไม่เกินตามที่กฎหมายกำหนด

การพักชำระเงินต้น คือ การพักชำระเงินต้น โดยลูกหนี้ไม่ต้องจ่ายเงินต้น แต่ลูกหนี้ต้องจ่ายเฉพาะดอกเบี้ยตามงวดชำระตามสัญญาเงินกู้/ยืม โดยการพักชำระเงินต้นนี้จะเป็นการจ่ายเพียงดอกเบี้ยอย่างเดียว แต่

ไม่ทำให้เงินต้นลดลงในช่วงที่พักชำระ และทำให้ลูกหนี้ต้องจ่ายเงินก้อนใหญ่ในช่วงท้ายสัญญา หรือทำให้ระยะเวลาการเป็นหนี้ยาวนานขึ้นและแบกภาระดอกเบี้ยยาวนานขึ้น เหมาะสำหรับผู้ที่ยอมรับลดลงมากจนไม่สามารถจ่ายหนี้ได้ทั้งหมด และเป็นการลดลงแค่ช่วงเวลาสั้น ๆ โดยจะกลับมามีรายรับเท่าเดิมหรือมากกว่าเดิมในเวลาไม่นาน ซึ่งส่วนใหญ่จะทำให้พักชำระเงินต้นประมาณ 3 – 6 เดือน

ข้อควรคิด การพักชำระเงินต้นอาจทำให้ภาระหนี้ช่วงหลังจากพักชำระเพิ่มขึ้น หรืออาจต้องขยายเวลาการชำระหนี้ เนื่องจากต้องนำเงินต้นที่พักชำระไปจ่ายในช่วงหลังการพักชำระเงินต้น นอกจากนี้ ยังอาจจะมีภาระดอกเบี้ยที่เพิ่มขึ้นเนื่องจากยอดเงินต้นไม่ได้ลดลงตามกำหนดเวลาเดิม ดังนั้น ศูนย์จัดการกองทุนชุมชน หรือกองทุนชุมชนจะต้องตกลงกับครัวเรือนเป้าหมายให้ดีกว่า หลังพักชำระเงินต้นแล้วจะต้องจ่ายคืนแบบไหน ที่สำคัญคือครัวเรือนเป้าหมายสามารถจ่ายไหวไหม เช่น ศูนย์จัดการกองทุนชุมชน หรือกองทุนชุมชนอาจให้ขยายเวลาการชำระหนี้ เฉลี่ยผ่อนชำระตามงวดที่เหลือ หรือชำระคืนเงินต้นที่พักชำระทั้งหมดคราวเดียวในงวดสุดท้าย และอาจต้องทำสัญญาใหม่หรือทำเอกสารบันทึกแนบท้ายสัญญาเดิมแล้วแต่กรณี

การพักหนี้ คือ การพักชำระหนี้แบบหยุดคิดดอกเบี้ยด้วย โดยลูกหนี้ไม่ต้องจ่ายทั้งเงินต้นและดอกเบี้ยในช่วงที่พักหนี้ และจะหยุดคิดดอกเบี้ยในช่วงที่พักหนี้ด้วย (ช่วยลดภาระการผ่อนชำระ)

การยกหรือผ่อนปรนค่าเบี่ยงปรับ หรือดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้ เพื่อให้เกิดความเป็นธรรม และให้ความสำคัญกับความสามารถในการชำระหนี้ของลูกหนี้อย่างเป็นรูปธรรมมากขึ้น โดยกองทุนชุมชนสามารถกำหนดอัตราดอกเบี้ยปรับได้ แต่ต้องไม่เป็นภาระแก่ลูกหนี้จนเกินไป (แนวทางนี้อาจใช้ได้กับบางพื้นที่ชุมชนที่มีการกำหนดอัตราดอกเบี้ยปรับ)

รีไฟแนนซ์ (refinance) คือ การปิดสินเชื่อกับเจ้าหนี้เดิมแล้วย้าย/โอนหนี้ ไปทำสัญญากับเจ้าหนี้ใหม่ที่ให้เงื่อนไขดีกว่า เช่น มีอัตราดอกเบี้ยถูกลง หรือมีการปรับยอดชำระลดลง โดยนำหนี้ใหม่ไปชำระหนี้เดิมที่คงค้างอยู่ก่อน ในกรณีนี้อาจทำให้ระยะเวลาการผ่อนชำระหนี้ยาวนานขึ้น แต่ก็ช่วยแบ่งเบาภาระของลูกหนี้ได้

การบริหารจัดการหนี้ไปสู่อีก 1 ครัวเรือน 1 สัญญา หมายถึง การบริหารจัดการหนี้ให้กับประชาชนที่เป็นหนี้จากกลุ่ม/องค์กร/กองทุนการเงินในหมู่บ้าน/ชุมชน ซ้ำซ้อนกันหลายสัญญา ให้เหลือเพียงหนึ่งสัญญาเงินกู้ต่อหนึ่งครัวเรือน โดยการบริหารจัดการของคณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชน ซึ่งการบริหารจัดการหนี้ไปสู่อีก 1 ครัวเรือน 1 สัญญา เป็นเพียงรูปแบบหนึ่งในการบริหารจัดการหนี้ของศูนย์จัดการกองทุนชุมชน หากศูนย์จัดการกองทุนชุมชนใดสามารถบริหารจัดการหนี้ให้กับครัวเรือนในลักษณะนี้ได้สำเร็จ ก็เกิดจะเป็นผลดีกับครัวเรือนเป้าหมายอย่างยิ่ง

ลดหนี้ หมายถึง การที่ครัวเรือนมีหนี้สินคงค้างลดลง เมื่อเข้าสู่การบริหารจัดการหนี้ของศูนย์จัดการกองทุนชุมชน และการส่งเสริมสนับสนุนของคณะกรรมการจัดการกองทุนชุมชน

ปลดหนี้ หมายถึง การที่ครัวเรือนไม่มีหนี้สินคงค้าง เมื่อเข้าสู่การบริหารจัดการหนี้ของศูนย์จัดการกองทุนชุมชน



ภาพประกอบแสดงกระบวนการส่งเสริมสนับสนุนศูนย์จัดการกองทุนชุมชน โดยเริ่มตั้งแต่

- 1) ส่งเสริมการจัดตั้งศูนย์จัดการกองทุนชุมชน
- 2) ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบริหารจัดการหนี้ “สำนึกดี แผนดี บริหารหนี้ได้”
- 3) ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนสู่การเป็นต้นแบบด้านการบริหารจัดการหนี้

ส่วนที่ 2

แนวทางการส่งเสริมการจัดตั้งศูนย์จัดการกองทุนชุมชน

การส่งเสริมการจัดตั้งศูนย์จัดการกองทุนชุมชน สิ่งที่สำคัญมาก คือ การเตรียมความพร้อมของพื้นที่ ก่อนการจัดตั้งศูนย์จัดการกองทุนชุมชน โดยการคัดเลือกพื้นที่ที่มีศักยภาพและมีความพร้อมในการจัดตั้งศูนย์จัดการกองทุนชุมชน เพื่อให้เกิดความยั่งยืนในการบริหารจัดการ และอีกปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญมาก คือ เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนที่จะทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยงคอยให้คำปรึกษา แนะนำ รวมถึงเผยแพร่ความคิดให้ผู้นำชุมชน เห็นความสำคัญของศูนย์จัดการกองทุนชุมชน อธิบายให้เห็นถึงประโยชน์ของศูนย์จัดการกองทุนชุมชนต่อชุมชน และประโยชน์ต่อกลุ่ม/กองทุน ต่าง ๆ ที่มีอยู่ในหมู่บ้าน/ชุมชน อย่างไรก็ตาม จะทำให้ลดการเกิดปัญหาที่จะตามมา ภายหลังจากการจัดตั้งศูนย์จัดการกองทุนชุมชนได้

วัตถุประสงค์การจัดตั้งศูนย์จัดการกองทุนชุมชน

1. เพื่อส่งเสริม สนับสนุนให้หมู่บ้าน/ชุมชนบูรณาการกลไกการทำงานในการบริหารจัดการหนี้สินของประชาชน
2. เพื่อส่งเสริมการจัดตั้งศูนย์จัดการกองทุนชุมชน ซึ่งเป็นการส่งเสริมให้มีการบูรณาการกองทุนในชุมชน และเชื่อมโยงการบริหารจัดการเงินทุนชุมชนให้เป็นระบบ

แนวทางการคัดเลือกหมู่บ้านที่จะดำเนินการจัดตั้งศูนย์จัดการกองทุนชุมชน (แบบเบื้องต้น)

ก่อนการจัดตั้งศูนย์จัดการกองทุนชุมชน ต้องดำเนินการคัดเลือกหมู่บ้านที่มีความพร้อมในการจัดตั้งศูนย์จัดการกองทุนชุมชนก่อน โดยมีเกณฑ์การคัดเลือกหมู่บ้านเบื้องต้น ดังนี้

ปัจจัยด้านพื้นที่จัดตั้ง

1. เป็นหมู่บ้านที่ไม่มีการจัดตั้งศูนย์จัดการกองทุนชุมชนมาก่อน
2. เป็นหมู่บ้านที่ไม่มีการดำเนินงานสถาบันการเงินชุมชนในรูปแบบอื่น ๆ เนื่องจากป้องกันการใช้ คณะกรรมการชุดเดียวกัน อาจเกิดการสับสน และเกิดปัญหาขึ้นภายหลังได้
2. เป็นหมู่บ้านที่มีครัวเรือนมีปัญหาในการจัดการเรื่องหนี้สิน หรือไม่ผ่านเกณฑ์รายได้เฉลี่ยตาม จปฐ. (คนละ 38,000 บาท/ปี) หรือมีครัวเรือนที่ลงทะเบียนบัตรสวัสดิการแห่งรัฐจำนวนมาก
3. ให้พิจารณาหมู่บ้านที่มีกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต/โครงการแก้ไขปัญหาคาความยากจนที่มีความเข้มแข็งตามหลักธรรมาภิบาลเป็นแกนหลักในการจัดตั้งเป็นอันดับแรก หากไม่มีให้พิจารณากลุ่ม/กองทุน/องค์กรการเงินชุมชนอื่น เช่น กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองที่มีความเข้มแข็ง มีศักยภาพ และสามารถเป็นแกนนำในการจัดตั้งศูนย์จัดการกองทุนชุมชนเป็นลำดับถัดไป
4. ให้พิจารณาพื้นที่ที่ได้รับการพิจารณาเป็นหมู่บ้านที่ได้รับการพัฒนาเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง
5. มีกลุ่ม/กองทุน/องค์กรการเงินชุมชน ที่สามารถเข้าร่วมบูรณาการกองทุนชุมชน และมีความสมัครใจในการจัดตั้งศูนย์จัดการกองทุนชุมชน เพื่อร่วมกันบริหารจัดการหนี้สินไม่น้อยกว่า 3 กลุ่ม/กองทุน
6. มีสถานที่ทำการพร้อมในการขับเคลื่อนศูนย์จัดการกองทุนชุมชน ทั้งนี้ อาจใช้สถานที่ร่วมกับการดำเนินการอื่นของหมู่บ้านก็ได้

ปัจจัยด้านบุคคล

เป็นหมู่บ้าน/ชุมชน ที่มีผู้นำชุมชนและตัวแทนกลุ่ม/กองทุน/องค์กรการเงินชุมชน ที่มีความเข้มแข็ง เป็นที่เคารพเชื่อถือ ไว้วางใจของคนในชุมชน มีคุณธรรม จริยธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต และมีวิสัยทัศน์ดี รวมถึงมีประสบการณ์ และมีความรู้ความสามารถในเรื่องของการบริหารงานกลุ่ม/กองทุนชุมชน โดยดูจากผลการบริหารงานกลุ่ม/กองทุนชุมชนที่ผ่านมา ซึ่งบุคคลเหล่านี้จะถูกคัดเลือกเข้ามาเป็นคณะกรรมการ ศูนย์จัดการกองทุนชุมชน

การประเมินความพร้อมและจัดลำดับหมู่บ้านที่มีศักยภาพในการจัดตั้งศูนย์จัดการกองทุนชุมชน

นอกจากการคัดเลือกหมู่บ้านที่มีความพร้อมในการจัดตั้งศูนย์จัดการกองทุนชุมชนแบบเบื้องต้นแล้ว ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 กรมการพัฒนาชุมชน โดยสำนักพัฒนาทุนและองค์กรการเงินชุมชน ได้จัดทำแนวทางให้ทุกจังหวัดดำเนินการประเมินความพร้อมและจัดลำดับหมู่บ้านที่มีศักยภาพในการจัดตั้งศูนย์จัดการกองทุนชุมชน โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อประเมินผลการดำเนินงานและจัดลำดับความพร้อมหมู่บ้าน/ชุมชน เพื่อเตรียมจัดตั้งศูนย์จัดการกองทุนชุมชน ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 และปีถัดไป และเพื่อนำข้อมูลกองทุนชุมชนมาใช้วางแผนขับเคลื่อนการจัดตั้งศูนย์จัดการกองทุนชุมชน โดยดำเนินการ ดังนี้

สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ ดำเนินการคัดเลือกหมู่บ้านที่มีความพร้อมในการจัดตั้งศูนย์จัดการกองทุนชุมชน โดยทำการประเมินความพร้อมและจัดลำดับหมู่บ้านที่มีศักยภาพในการจัดตั้งศูนย์จัดการกองทุนชุมชน ให้ทำการประเมินฯ และจัดลำดับทุกหมู่บ้านที่ยังไม่มีศูนย์จัดการกองทุนชุมชน และจัดส่งให้สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด เพื่อรวบรวมและนำไปจัดลำดับหมู่บ้านอีกครั้งหนึ่ง ซึ่งจะไม่ใช่การนำผลการจัดลำดับของแต่ละอำเภอมารเรียงต่อกัน แต่ให้สำนักงานพัฒนาชุมชนจัดตั้งคณะกรรมการในระดับจังหวัดทำการพิจารณาผลการคัดเลือกจากระดับอำเภอ แล้วจัดลำดับเป็นภาพรวมของจังหวัด สำหรับใช้เป็นฐานข้อมูลหมู่บ้านที่มีความพร้อมในการจัดตั้งศูนย์จัดการกองทุนชุมชนในภาพรวมของจังหวัด

ขั้นตอนการประเมินความพร้อมและจัดลำดับหมู่บ้านที่มีศักยภาพในการจัดตั้งศูนย์จัดการกองทุนชุมชน ดังนี้

ขั้นตอนที่ ๑ แบบประเมินความพร้อมและจัดลำดับหมู่บ้านที่มีศักยภาพการจัดตั้งศูนย์จัดการกองทุนชุมชน ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลผลการดำเนินงานกลุ่ม/องค์กร/กองทุนการเงินในพื้นที่หมู่บ้าน เพื่อประเมินผลการดำเนินงานและจัดลำดับความพร้อมหมู่บ้าน/ชุมชน ที่เตรียมจะจัดตั้งศูนย์จัดการกองทุนชุมชน ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

ขั้นตอนที่ ๒ สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ ดำเนินการจัดเก็บข้อมูลตามแบบประเมินความพร้อมการจัดระดับหมู่บ้านที่มีศักยภาพการจัดตั้งศูนย์จัดการกองทุนชุมชน ให้อำเภอใช้ฐานข้อมูลหมู่บ้านที่มีกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ที่ได้รับการประเมินศักยภาพกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตตามหลักธรรมาภิบาล มีผลการจัดประเมินในระดับที่ 3 (ในปีปัจจุบัน พ.ศ. 2565) โดยให้เรียงลำดับข้อมูลหมู่บ้านที่มีความพร้อมจัดตั้งศูนย์จัดการกองทุนชุมชน ลำดับที่ 1 – 2

ขั้นตอนที่ 3 สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด ดำเนินการจัดทำฐานข้อมูลหมู่บ้านที่มีความพร้อมจัดตั้งศูนย์จัดการกองทุนชุมชนระดับจังหวัด โดยให้จังหวัดเรียงลำดับฐานข้อมูลหมู่บ้านที่มีความพร้อมโดยคัดเลือกจากลำดับ ที่ 1 ทุกอำเภอ ให้นำมาจัดลำดับการจัดตั้งศูนย์จัดการกองทุนชุมชนของจังหวัด) ทั้งนี้ ให้พิจารณาจากข้อมูลที่อำเภอจัดส่งให้จังหวัดและอาจมีข้อพิจารณาเพิ่มเติมได้ตามความเหมาะสม ตามบริบทของพื้นที่

รายละเอียดแบบประเมินความพร้อมและจัดลำดับหมู่บ้านที่มีศักยภาพ ในการจัดตั้งศูนย์จัดการกองทุนชุมชน

คำชี้แจง

ข้อ 1 แบบประเมินความพร้อมและจัดลำดับหมู่บ้านที่มีศักยภาพการจัดตั้งศูนย์จัดการกองทุนชุมชน จำนวน 1 ชุด ประกอบด้วย 3 ส่วน

- 1.1 ส่วนที่ 1 ด้านความเข้มแข็งกองทุนชุมชน
- 1.2 ส่วนที่ 2 ด้านการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง (คณะกรรมการกองทุนชุมชน/ผู้นำชุมชน)
- 1.3 ส่วนที่ 3 ด้านปัญหาหนี้สินครัวเรือนในชุมชน

ข้อ 2 การจัดเก็บข้อมูลตามข้อ 1 ให้สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอใช้แบบประเมินความพร้อมและจัดลำดับหมู่บ้านที่มีศักยภาพการจัดตั้งศูนย์จัดการกองทุนชุมชน ใช้เพื่อสอบถามข้อมูลจากคณะกรรมการกลุ่ม/องค์กร/กองทุนการเงินในชุมชนและประชาชนผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย พร้อมกับใช้ข้อมูลหลักฐาน/เอกสารต่าง ๆ ประกอบการพิจารณาความพร้อมของหมู่บ้าน/ชุมชน

ข้อ 3 แบบประเมินความพร้อมและจัดลำดับหมู่บ้านที่มีศักยภาพการจัดตั้งศูนย์จัดการกองทุนชุมชน เพื่อประเมินเพื่อเตรียมหมู่บ้านที่มีความจะจัดตั้งศูนย์จัดการกองทุนชุมชน ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

แบบประเมิน ระดับการประเมินแบ่งออกเป็น 2 ระดับ ได้แก่ มี / ไม่มี

ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ในช่อง ของประเด็นการประเมินใน 3 ด้าน จำนวน 15 ประเด็น โดยพิจารณาและประเมินตามความเป็นจริงเป็นรายข้อ ซึ่งมีเงื่อนไข ดังนี้

ให้กรอกรายละเอียดข้อมูลของหมู่บ้าน

1. ชื่อหมู่บ้าน.....หมู่ที่.....ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....
2. ครัวเรือนในหมู่บ้านมีจำนวนทั้งหมด.....ครัวเรือน เป็นจำนวน.....คน (จำนวนครัวเรือนทั้งหมดในหมู่บ้านตามข้อมูล จปฐ. ณ ปีปัจจุบัน)

ข้อปฏิบัติ โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่อง มีหรือไม่มี หน้าข้อความที่ตรงกับข้อมูลของกลุ่ม/องค์กร/กองทุนการเงินในพื้นที่หมู่บ้าน/ชุมชน

ที่	ประเด็นการประเมิน	มี	ไม่มี	การพิจารณาความพร้อม
ส่วนที่ 1 ด้านความเข้มแข็งกองทุนชุมชน				
1.1	หมู่บ้านมีกลุ่ม/องค์กร/กองทุนการเงินที่จัดตั้งโดยภาคประชาชน (เช่น กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต กลุ่มอาชีพ กลุ่มผู้ใช้น้ำ กลุ่มน้ำดื่ม กลุ่มปุ๋ย กลุ่มเลี้ยงโค กลุ่มน้ำยางสด) โดยกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตมีความพร้อมและสามารถเป็นแกนนำหลักในการจัดตั้งศูนย์จัดการกองทุนชุมชนได้			- กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตสามารถเป็นแกนนำหลักในการจัดตั้งศูนย์จัดการกองทุนชุมชนเป็นอันดับแรก
1.2	หมู่บ้านมีกลุ่ม/องค์กร/กองทุนการเงินที่จัดตั้งโดยการได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐ (เช่น กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง (กทบ.) โครงการแก้ไขปัญหาความยากจน (กข.คจ.) กองทุน SML กลุ่มสัมมาชีพชุมชน กองทุนแม่ของแผ่นดิน) โดยกลุ่ม/องค์กร/กองทุนการเงินดังกล่าว มีแนวโน้มในการเข้าร่วมบูรณาการเป็นสมาชิกของศูนย์จัดการกองทุนชุมชนได้			- กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง (กทบ.) และ/หรือโครงการแก้ไขปัญหาความยากจน (กข.คจ.)สามารถบูรณาการเข้าร่วมเป็นสมาชิกศูนย์จัดการกองทุนชุมชน - กลุ่ม/องค์กร/กองทุนการเงินที่อยู่ในชุมชนสามารถบูรณาการเข้าร่วม

ที่	ประเด็นการประเมิน	มี	ไม่มี	การพิจารณาความพร้อม
				เป็นสมาชิกศูนย์จัดการ กองทุนชุมชน
1.3	หมู่บ้านมีกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต และมีการบริหารจัดการ กลุ่มฯ ที่ดีหรือไม่ (มีการจัดทำเอกสารและการดำเนินงานตาม แนวทางของกรมการพัฒนาชุมชนกำหนด) 1.3.1 คณะกรรมการกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ได้จัดทำบัญชีตามแนวทางที่กรมการพัฒนาชุมชนกำหนด (3 เล่ม) - บัญชีเงินสดและเงินฝากธนาคาร (ส.) - บัญชีรายได้และหนี้สิน (ร.) - บัญชีรายจ่าย (จ.) 1.3.2 คณะกรรมการกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ได้จัดทำงบดุล จัดทำงบกำไร-ขาดทุน ทุกสิ้นปีบัญชี (31 ธันวาคม ของทุกปี)			- มีเอกสารข้อมูล (งบกำไร – ขาดทุน งบดุล) รายงาน สถานะทางการเงิน และ ประกาศของกลุ่มออมทรัพย์ เพื่อการผลิตในแต่ละปี
1.4	หมู่บ้านมีโครงการแก้ไขปัญหาความยากจน (กข.คจ.) และมีการ บริหารจัดการโครงการแก้ไขปัญหาความยากจน (กข.คจ.) ที่ดีหรือไม่ (กรณีไม่มี ให้ข้ามไปข้อถัดไป) 1.4.1 เงินทุนหมุนเวียนโครงการแก้ไขปัญหาความยากจน (กข.คจ.) มีเงินทุนหมุนเวียนคงเหลือไม่น้อยกว่า 280,000 บาท หรือไม่ (ณ รอบปีปัจจุบัน) 1.4.2 คณะกรรมการมีการจัดทำเอกสารและการดำเนินงาน โครงการแก้ไขปัญหาความยากจน (กข.คจ.) ตามแนวทางที่ กรมการพัฒนาชุมชนกำหนด			- มีเอกสาร/หลักฐาน ทาง การเงิน การบัญชี ทุกอย่าง ของหมู่บ้าน กข.คจ. เป็น ปัจจุบัน สามารถตรวจสอบ ได้
1.5	หมู่บ้านมีกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง (กทบ.) และมีการ บริหารจัดการกองทุนที่ดีหรือไม่ 1.5.1 คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง (กทบ.) มี การจัดทำเอกสารการดำเนินงานตามแนวทางของสำนักงาน กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ (สทบ.) 1.5.2 คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง (กทบ.) ได้จัดทำ งบดุล, จัดทำงบกำไร-ขาดทุน ทุกสิ้นปีบัญชีหรือไม่ (31 ธันวาคม ของทุกปี)			- มีข้อมูล (งบกำไร – ขาดทุน งบดุล) รายงานสถานะ ทางการเงิน และประกาศของ กองทุนหมู่บ้านและชุมชน เมืองในแต่ละปี
ส่วนที่ 2 ด้านการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง (คณะกรรมการกองทุนชุมชน/ผู้นำชุมชน)				
2.1	บริบทการอาศัยอยู่ร่วมกันของประชาชน ที่มีมาอย่างช้านาน มี ความรัก ความสามัคคี พึ่งพาอาศัยกันจนเป็นพื้นฐานการ ดำรงชีวิตร่วมกันของคนในชุมชน			- สอบถามความพึงพอใจ ของประชาชน/ คณะกรรมการ โดยการสุ่ม กลุ่มตัวอย่างจากสมาชิกไม่ น้อยกว่า 5 คน
2.2	ความขัดแย้งในชุมชนสามารถจัดการด้วยวิถีประชาธิปไตย และ ยอมรับเสียส่วนใหญ่			
2.3	ผู้นำชุมชน/ผู้นำกลุ่ม/องค์กรในชุมชน เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ ประชาชนในการเสียสละผลประโยชน์ส่วนตัวเพื่อประโยชน์ ส่วนรวม			
2.4	ผู้นำชุมชน/ผู้นำกลุ่ม/องค์กรในชุมชน มีการบริหารจัดการด้วย ความโปร่งใส เปิดเผยข้อมูลที่เป็นจริง ทำให้เกิดการยอมรับเป็น ที่เชื่อถือของคนในชุมชน			

ที่	ประเด็นการประเมิน	มี	ไม่มี	การพิจารณาความพร้อม
2.5	ผู้นำชุมชน/ผู้นำกลุ่ม/องค์กรในชุมชน มีความตั้งใจแก้ไขปัญหาหนี้สินของคนในชุมชนและสามารถบูรณาการกลุ่ม/องค์กร/กองทุนการเงินชุมชนได้			
ส่วนที่ 3 ด้านปัญหาหนี้สินครัวเรือนในชุมชน				
3.1	ครัวเรือนในชุมชน มีสภาพปัญหาหนี้สิน เช่น มีหนี้สินซ้ำซ้อนหลายแหล่งทุน มีหนี้สินมากกว่า 1 สัญญา			- วิเคราะห์ข้อมูลกลุ่ม/องค์กร/กองทุนการเงินชุมชน - วิเคราะห์ข้อมูลลูกหนี้กลุ่ม/องค์กร/กองทุนการเงินชุมชน
3.2	ครัวเรือนในชุมชนมีการหมุนหนี้ หรือมีแนวโน้มที่จะไม่สามารถบริหารจัดการหนี้สินได้			
3.1	ครัวเรือนในชุมชนมีหนี้สินคงค้างชำระ (ชำระหนี้ช้ากว่ากำหนด)			
3.3	ครัวเรือนมีการกู้ยืมเงินจากแหล่งเงินกู้อื่นนอกชุมชนมาชำระหนี้ เช่น กู้เงินนอกระบบ หรือกู้เงินสถาบันการเงินทั้งภาครัฐและภาคเอกชน			
3.4	ประชาชนในชุมชนมีความต้องการแก้ไขปัญหาหนี้สินของตนเอง			
สรุปผลหมู่บ้านที่มีความพร้อมการจัดตั้งศูนย์จัดการกองทุนชุมชนระดับอำเภอ ลำดับที่.....				

กระบวนการส่งเสริมการจัดตั้งศูนย์จัดการกองทุนชุมชน

กรมการพัฒนาชุมชน ดำเนินกิจกรรมส่งเสริมการจัดตั้งศูนย์จัดการกองทุนชุมชน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. กรมการพัฒนาชุมชน จัดทำแนวทางการดำเนินงานส่งเสริมการจัดตั้งศูนย์จัดการกองทุนชุมชน พร้อมทะเบียนจัดสรรให้จังหวัดทั้ง 76 จังหวัด
2. จังหวัดดำเนินการคัดเลือกหมู่บ้านตามที่จังหวัดได้มีการจัดลำดับความพร้อมในการจัดตั้งศูนย์จัดการกองทุนชุมชน โดยคัดเลือกให้ครบตามจำนวนตามทะเบียนจัดสรรของกรมการพัฒนาชุมชน (ทะเบียนจัดลำดับความพร้อมการจัดตั้งศูนย์จัดการกองทุนชุมชน 76 จังหวัด) ทั้งนี้ จังหวัดที่มีโรงเรียนกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ให้จังหวัดพิจารณาจัดตั้งศูนย์จัดการกองทุนชุมชนในพื้นที่ดังกล่าวก่อน โดยให้เป็นไปตามความสมัครใจของพื้นที่ดังกล่าว



ภาพประกอบแสดงขั้นตอนการจัดตั้งศูนย์จัดการกองทุนชุมชน

ขั้นตอนที่ 1 ประชุมชี้แจงและวางแผนการขับเคลื่อนการส่งเสริมการจัดตั้งศูนย์จัดการกองทุนชุมชน โดยเป็นการนำเสนอแนวทาง/เป้าหมายการส่งเสริมการจัดตั้งศูนย์จัดการกองทุนชุมชน ต่อที่ประชุมคณะกรรมการบริหารศูนย์อำนาจการขจัดความยากจนและพัฒนาคนทุกช่วงวัยอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจังหวัด (คจพ.จ.) /คณะกรรมการบริหารศูนย์อำนาจการปฏิบัติการขจัดความยากจนและพัฒนาคนทุกช่วงวัยอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอำเภอ (คจพ.อ.) เพื่อรับทราบแนวทางการดำเนินโครงการ และสามารถวางแผนการบูรณาการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาความยากจนของจังหวัด/อำเภอ ร่วมกับการแก้ไขปัญหาหนี้สินครัวเรือน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ขั้นตอนที่ 2 ประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในแนวทางการจัดตั้งศูนย์จัดการกองทุนชุมชน ดำเนินการโดยสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ ณ หมู่บ้านที่ได้รับการคัดเลือกจากจังหวัดให้เป็นพื้นที่จัดตั้งศูนย์จัดการกองทุนชุมชน โดยอำเภอเตรียมกลุ่มเป้าหมายที่เป็นแกนนำสำคัญในการดำเนินการจัดตั้งศูนย์จัดการกองทุนชุมชน ประกอบด้วย

1) **ภาคประชาชน** ประกอบด้วย ผู้นำชุมชน ปราชญ์ชุมชน ประธาน/คณะกรรมการกลุ่ม/องค์การการเงินชุมชน (กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต, กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง, โครงการแก้ไขปัญหาความยากจน (กข.คจ.), กลุ่มอาชีพ ฯลฯ)

2) **ภาคีการพัฒนา** ประกอบด้วย ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, กศน., เกษตรฯ, สาธารณสุข, พัฒนาชุมชน, ตัวแทนสถาบันการเงิน (ธนาคาร) ฯลฯ เพื่อสร้างความรู้ความตระหนักรู้ในสถานการณ์ของกองทุนชุมชนในชุมชน และสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานศูนย์จัดการกองทุนชุมชน ประกอบด้วยเนื้อหา ดังนี้

- 1) สถานการณ์เศรษฐกิจและสถานการณ์การดำเนินงานของกองทุนชุมชนในชุมชน
- 2) การตรวจสอบ/วิเคราะห์สถานการณ์ของกองทุนในชุมชน โดยการสำรวจข้อมูลกองทุนชุมชนในด้านผลการดำเนินงาน เงินออม/การประกอบอาชีพ/ภาวะหนี้สิน และปัญหา/อุปสรรค
- 3) แนวทางการส่งเสริมจัดตั้งและการดำเนินงานศูนย์จัดการกองทุนชุมชน
- 4) กำหนดแผนปฏิบัติการสนับสนุนการจัดตั้งและดำเนินงานศูนย์จัดการกองทุนชุมชนร่วมกับภาคีพัฒนาที่เกี่ยวข้อง

5) คัดเลือกคณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชน โดยให้มีคณะกรรมการมาจากตัวแทนทุกกลุ่ม/กองทุน ที่ร่วมจัดตั้งศูนย์จัดการกองทุนชุมชน มาร่วมขับเคลื่อนศูนย์จัดการกองทุนชุมชน และให้มีผู้ทรงคุณวุฒิในด้านต่าง ๆ มาเป็นที่ปรึกษา เช่น ด้านการเงิน ด้านการบริหารจัดการองค์กร ด้านการพัฒนาชุมชน ด้านผู้นำชุมชน เป็นต้น

6) กำหนดสถานที่ศึกษาดูงาน ณ ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนต้นแบบด้านการบริหารจัดการหนี้ที่ได้รับการพัฒนาศักยภาพตามโครงการศูนย์จัดการกองทุนชุมชนดีเด่นสู่การเป็นต้นแบบด้านการบริหารจัดการหนี้ ของกรมการพัฒนาชุมชน ในช่วงระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 - 2565 จำนวน 81 แห่ง ในพื้นที่ 76 จังหวัด

ขั้นตอนที่ 3 ศึกษาดูงานศูนย์จัดการกองทุนชุมชนต้นแบบ

โดยกลุ่มเป้าหมายตามขั้นตอนที่ 1 เดินทางไปศึกษาดูงาน ณ ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนต้นแบบด้านการบริหารจัดการหนี้ ซึ่งปัจจุบันมีศูนย์จัดการกองทุนชุมชนต้นแบบด้านการบริหารจัดการหนี้ จำนวน 81 แห่ง ในพื้นที่ 76 จังหวัด

ตัวอย่างประเด็นการศึกษาดูงาน ดังนี้

- 1) รูปแบบการบริหารจัดการและกิจกรรมของศูนย์จัดการกองทุนชุมชนต้นแบบ
- 2) แนวทางการบริหารจัดการหนี้ (กระบวนการบริหารจัดการหนี้, การบูรณาการกองทุนชุมชน, รูปแบบ/โมเดลการปรับโครงสร้างหนี้/การส่งเสริมอาชีพครัวเรือนเป้าหมาย)
- 3) แนวทางการพัฒนาและแผนการดำเนินงานศูนย์จัดการกองทุนชุมชน
- 4) ความสำเร็จของครัวเรือนต้นแบบลดหนี้/ปลดหนี้

ขั้นตอนที่ 4 ประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อจัดตั้งศูนย์จัดการกองทุนชุมชน

ณ หมู่บ้านที่ได้รับการคัดเลือกจากจังหวัดให้เป็นพื้นที่จัดตั้งศูนย์จัดการกองทุนชุมชน ดำเนินการโดยอำเภอ เป็นการจัดประชุมฯ หลังจากที่กลุ่มเป้าหมายตาม ขั้นตอนที่ 2 ซึ่งเป็นแกนนำสำคัญในการดำเนินการจัดตั้งศูนย์จัดการกองทุนชุมชน ได้ไปศึกษาดูงานตาม ขั้นตอนที่ 3 และนำองค์ความรู้ที่ได้มากำหนดกรอบ ขอบเขต และทิศทางในการดำเนินงานศูนย์จัดการกองทุนชุมชนที่ชัดเจน มีรูปแบบการดำเนินการที่สอดคล้องกับแนวทางที่กรมการพัฒนาชุมชนกำหนด โดยดำเนินการตามประเด็น ดังนี้

1) กำหนดสถานที่ตั้ง/รูปแบบการบริหารจัดการศูนย์จัดการกองทุนชุมชน โดยมีกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต/โครงการแก้ไขปัญหาความยากจน (กข.คจ.) และกลุ่ม/กองทุน/องค์กรการเงินชุมชนอื่น เช่น กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองที่มีความพร้อม ร่วมดำเนินการจัดตั้งเป็นศูนย์จัดการกองทุนชุมชน

2) จัดทำระเบียบข้อบังคับของศูนย์จัดการกองทุนชุมชน

3) คณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชน จัดทำแผนการดำเนินงานศูนย์จัดการกองทุนชุมชน และกำหนดการเปิดศูนย์จัดการกองทุนชุมชน ดังนี้

(3.1) คณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชน วางแผน/เตรียมความพร้อม กำหนดแนวทางการบริหารจัดการหนี้ และการสนับสนุนกิจกรรม “สำนึกดี แผนดี บริหารหนี้ได้”

(3.2) คณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชน วางแผนดำเนินการสำรวจ/ตรวจสอบข้อมูลลูกหนี้ทั้งหมดของกลุ่ม/กองทุนการเงินที่เป็นสมาชิกของศูนย์จัดการกองทุนชุมชน พร้อมทั้งจัดทำฐานข้อมูลลูกหนี้ในแต่ละกองทุนในชุมชน

(3.3) คณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชนวางแผนวิเคราะห์ข้อมูลลูกหนี้และจัดประเภทลูกหนี้

(3.4) คณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชน วางแผนคัดเลือกครัวเรือนเป้าหมายที่เป็นหนี้ และเตรียมลงทะเบียนครัวเรือนเพื่อเข้าสู่กระบวนการบริหารจัดการหนี้ ตามกิจกรรม “สำนึกดี แผนดี บริหารหนี้ได้” ต่อไป

4) จัดซื้อวัสดุ/อุปกรณ์ที่ไม่ใช่ครุภัณฑ์ในการดำเนินงานศูนย์จัดการกองทุนชุมชน เพื่อสาริตการประกอบอาชีพตามความต้องการของครัวเรือนเป้าหมาย

5) ดำเนินการเปิดศูนย์จัดการกองทุนชุมชน (โดยไม่ใช้งบประมาณ)

6) มอบหมายภารกิจการดำเนินงานศูนย์จัดการกองทุนชุมชนให้แก่คณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชน

ส่วนที่ 3

กระบวนการบริหารจัดการหนี้ โดยศูนย์จัดการกองทุนชุมชน

การบริหารจัดการหนี้ครัวเรือน โดยศูนย์จัดการกองทุนชุมชน

การบริหารจัดการหนี้ครัวเรือน โดยศูนย์จัดการกองทุนชุมชน ได้แก่ การบริหารจัดการหนี้ให้ประชาชนที่เป็นหนี้ซ้ำซ้อนกันหลายสัญญาเงินกู้ โดยเป็นหนี้ที่เกิดจากการกู้ยืมเงินจากกลุ่ม/องค์กร/กองทุนการเงินในหมู่บ้าน/ชุมชน เช่น กลุ่มออมทรัพย์เพื่อผลิต กองทุนแก้ไขปัญหาความยากจน (กข.คจ.) กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง (กทบ.) กลุ่มอาชีพต่าง ๆ เป็นต้น มีเป้าหมายให้ประชาชนสามารถลดหนี้ และปลดหนี้ได้ในที่สุด โดยมีกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนคือ คณะกรรมการศูนย์จัดการการเงินชุมชน

กระบวนการบริหารจัดการหนี้ครัวเรือน

กระบวนการบริหารจัดการหนี้ ประกอบด้วยขั้นตอน ดังนี้

1. สำรวจ/จัดทำฐานข้อมูลลูกหนี้
2. วิเคราะห์ข้อมูล/จัดประเภทลูกหนี้
3. ประชุมหารือ/เจรจาหนี้/หากกองทุนรับผิดชอบ
4. บริหารจัดการหนี้
5. สนับสนุนครัวเรือนเป้าหมายเข้าสู่กระบวนการบริหารจัดการหนี้
6. ติดตามผลการดำเนินงาน

แผนภาพแสดงกระบวนการบริหารจัดการหนี้



1 | สํารวจ/จัดทํารฐานข้อมูล

คณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชนสํารวจข้อมูลกองทุนชุมชนที่ดําเนินการในหมู่บ้าน/ชุมชนว่ามีกองทุนที่จัดตั้งโดยประชาชน และกองทุนที่เกิดจากการสนับสนุนงบประมาณจากภาครัฐและเอกชน พร้อมทั้งจัดทํารฐานข้อมูลลูกหนี้แต่ละกลุ่ม/กองทุน/องค์กรการเงิน ที่เป็นสมาชิกศูนย์จัดการกองทุนชุมชน และนํารข้อมูลที่ได้ของแต่ละกลุ่ม/กองทุนมาจัดทําเป็นทะเบียนรฐานข้อมูลภาวะหนี้สินครัวเรือนของหมู่บ้าน/ชุมชนเป็นรายครัวเรือน



ศจก
ศูนย์จัดการกองทุนชุมชน

กระบวนการบริหารจัดการหนี้



1 | สํารวจและจัดทํารฐานข้อมูลกองทุนชุมชน

สํารวจข้อมูลกองทุนชุมชน

จัดทํารฐานข้อมูลกองทุนชุมชน





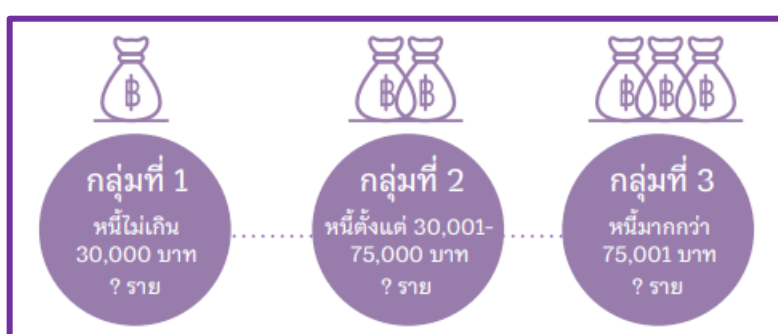

- คณะกรรมการสมาชิก
- เงินทุน
- ภาวะหนี้สิน

- ข้อมูลลูกหนี้แต่ละกองทุน
 - นาย ก. เป็นหนี้ 30,000 บาท
 - นาย ข. เป็นหนี้ 45,000 บาท
 - นาย ก. เป็นหนี้ 15,000 บาท
 - นาย ข. เป็นหนี้ 20,000 บาท
- ข้อมูลภาวะหนี้สินครัวเรือน
 - ครัวเรือนที่ 1 นาย ก. เป็นหนี้ทั้งสิ้น 45,000 บาท
 - ครัวเรือนที่ 2 นาย ข. เป็นหนี้ทั้งสิ้น 65,000 บาท

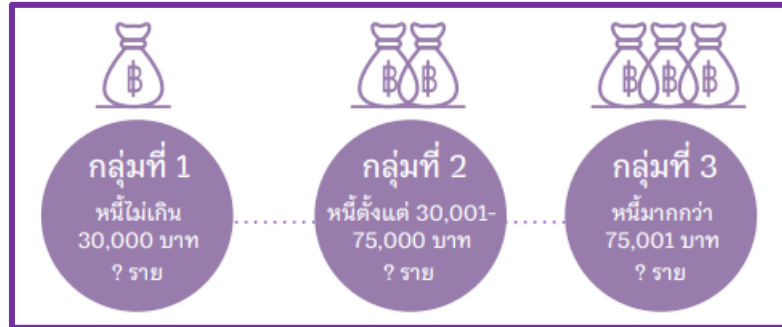
2 | วิเคราะห์ข้อมูลกองทุนชุมชน/จัดประเภทลูกหนี้

วิเคราะห์ข้อมูลกองทุนชุมชน เกี่ยวกับสภาพของกลุ่ม/กองทุนชุมชนทั้งหมดในหมู่บ้าน/ชุมชน โดยวิเคราะห์ถึงที่มาของกองทุน วัตถุประสงค์ของกองทุน เงินทุนปัจจุบัน สมาชิกกองทุน คณะกรรมการกองทุน ระเบียบ/ข้อบังคับ กิจกรรมของกลุ่ม การบริหารจัดการกลุ่ม รวมทั้งวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน ปัญหา/ข้อจำกัด และอุปสรรค เพื่อจะได้ทราบถึงสถานการณ์ของแต่ละกลุ่ม/กองทุนที่มีอยู่ในหมู่บ้าน/ชุมชน และทราบถึงแหล่งเงินทุนในหมู่บ้าน/ชุมชน

วิเคราะห์ข้อมูลลูกหนี้ โดยนํารข้อมูลลูกหนี้ทั้งหมดของแต่ละกลุ่ม/กองทุนมาวิเคราะห์หนี้ และคํยภาพของลูกหนี้ทั้งหมดแต่ละราย จัดประเภทลูกหนี้ โดยอาจจะพิจารณาจากจำนวนยอดหนี้ทั้งหมดของลูกหนี้เป็นรายครัวเรือน และมาจัดเป็นกลุ่มตามจำนวนยอดหนี้ทั้งหมดของลูกหนี้ เช่น



หรืออาจจะนำข้อมูลลูกหนี้มาจัดลำดับหนี้จากหนี้้น้อยสุดไปหาหนี้้นมากที่สุด และนำมาจัดกลุ่ม/ประเภทลูกหนี้ เช่น หมู่บ้าน ก. มีการสำรวจข้อมูลลูกหนี้ทั้งหมดของหมู่บ้าน พบว่า คนในหมู่บ้าน/ชุมชนเป็นหนี้ จำนวน 265 ราย เป็นเงิน 8,000,000 บาท หนี้้น้อยสุด เป็นเงิน จำนวน 15,000 บาท/ราย หนี้้นมากที่สุด เป็นเงิน จำนวน 97,000 บาท/ราย คณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้าน ก. จึงได้มีการประชุมหารือเพื่อแบ่งกลุ่มลูกหนี้ให้มีความเหมาะสมกับแหล่งเงินทุนในชุมชน จึงได้มีมติเห็นชอบให้มีการแบ่งกลุ่มลูกหนี้ ออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้



จะเห็นได้ว่า การจัดประเภทลูกหนี้ /กลุ่มลูกหนี้ ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของแต่ละพื้นที่และมติของคณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชน โดยคำนึงถึงยอดหนี้ และไม่ขัดต่อระเบียบข้อบังคับของกลุ่ม/กองทุน

กระบวนการบริหารจัดการหนี้

2 | วิเคราะห์ข้อมูลกองทุนชุมชน/จัดประเภทลูกหนี้

วิเคราะห์ข้อมูลกองทุนชุมชน/จัดประเภทลูกหนี้

วิเคราะห์ข้อมูลกองทุนชุมชน

- วัตถุประสงค์
- เงินทุน
- สมาชิก
- ที่มากรรมการ
- ระเบียบ/ข้อบังคับ
- กิจกรรม
- การบริหารจัดการ
- การดำเนินงาน
- จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรค

วิเคราะห์ลูกหนี้กองทุนต่างๆ

จำนวนหนี้ทั้งหมด

- คริวเรือนที่ 1 นาย ก. เป็นหนี้ทั้งสิ้น 45,000 บาท
- คริวเรือนที่ 2 นาย ข. เป็นหนี้ทั้งสิ้น 65,000 บาท

ศักยภาพของลูกหนี้

จัดประเภทลูกหนี้

จำนวนยอดหนี้ทั้งหมดของแต่ละคริวเรือน

จัดประเภทลูกหนี้

- เรียงลำดับยอดหนี้จากน้อยไปหามาก
- กำหนดระดับวงเงินของลูกหนี้
- จัดตามวงเงินที่ใหู้ยืมสูงสุด
- ของแต่ละกลุ่ม/กองทุน คำนึงระเบียบฯ
- ตามมติที่ประชุมเห็นชอบ

3 ประชุมหารือ เจรจา ระหว่างเจ้าหนี้และลูกหนี้ และหากกองทุนรับผิดชอบ

คณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชนเป็นตัวกลางในการเจรจาระหว่างลูกหนี้กับเจ้าหนี้ (กลุ่ม/กองทุนที่ลูกหนี้ที่เป็นสมาชิกได้กู้ยืม) เพื่อตกลงให้ความช่วยเหลือในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง เช่น การรวมหนี้ การยึดหนี้หรือการยึดระยะเวลาการผ่อนชำระคืน การปรับลดอัตราดอกเบี้ย การพักชำระเงินต้น การพักหนี้ การยกหรือผ่อนปรนค่าเบี้ยปรับหรือดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้ รีไฟแนนซ์ (Refinance) เป็นต้น หลังจากตกลงว่าจะให้ความช่วยเหลือด้วยวิธีการใดเรียบร้อยแล้ว หากจำเป็นต้องมีการปรับเปลี่ยนเจ้าหนี้ใหม่ ให้คณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชนร่วมกันค้นหากลุ่ม/กองทุนใดกองทุนหนึ่งเป็นผู้รับผิดชอบกับจำนวนหนี้ที่จะนำมาปรับโครงสร้างหนี้ โดยคำนึงถึงการเป็นสมาชิกของลูกหนี้ และจำนวนวงเงินกู้ที่เป็นไปตามระเบียบ/ข้อบังคับ

ของกลุ่ม/กองทุนนั้น ๆ ทั้งนี้ ต้องไม่ขัดต่อระเบียบข้อบังคับของกลุ่ม/องค์กรการเงินในชุมชนที่เป็นสมาชิกฯ และขึ้นอยู่กับแนวทางการบริหารจัดการของคณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชน




กระบวนการบริหารจัดการหนี้



3 | ประชุมหารือ เจาะาระหว่างเจ้าหน้าที่กับลูกหนี้ /หากกองทุนรับผิดชอบ



ปรับลดอัตรา ดอกเบี้ยเท่ากัน



ดอกเบี้ยไม่เท่ากัน ยืดระยะเวลา การผ่อนชำระคืน



กำหนดวงเงิน ู้ใหม่ หากกองทุน รับผิดชอบ

ไม่เกิน 10,000 บาท



ไม่เกิน 5,000 บาท



เกิน 50,001 บาท





4 | บริหารจัดการหนี้ โดยการปรับโครงสร้างหนี้

คณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชนดำเนินการปรับโครงสร้างหนี้/โอนภาระหนี้/ปรับเปลี่ยนสัญญา โดยคณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชนประชุมร่วมกันเพื่อดำเนินการปรับโครงสร้างหนี้ด้วยวิธีการที่เหมาะสมกับลูกหนี้แต่ละราย เช่น การรวมหนี้ การยืดหนี้หรือการยืดระยะเวลาการผ่อนชำระคืน การปรับลดอัตราดอกเบี้ย การพักชำระเงินต้น การพักหนี้ การยกหรือผ่อนปรนค่าเบี้ยปรับหรือดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้ รีไฟแนนซ์ (Refinance) เป็นต้น หากใช้วิธีการรวมหนี้จากหลายสัญญาเป็น 1 สัญญา หรือการรีไฟแนนซ์ (Refinance) ต้องทำการโอนภาระหนี้ไปยังเจ้าหนี้รายใหม่ คือ กลุ่ม/กองทุนชุมชน ที่เข้ามารับผิดชอบ และทำการปรับเปลี่ยนสัญญาหรือการทำสัญญาใหม่ โดยการปรับโครงสร้างหนี้ด้วยวิธีการต่าง ๆ มีรายละเอียด ดังนี้

1) การรวมหนี้ คือ การปรับโครงสร้างหนี้ให้ครัวเรือนที่มีหนี้หลายสัญญา ให้คงเหลือเพียง 1 สัญญา (ลดสัญญาเงินกู้จากเดิม) ทั้งนี้ กรณีที่ไม่สามารถรวมหนี้ทุกสัญญาเป็น 1 สัญญาได้ เนื่องจากข้อจำกัดของระเบียบข้อบังคับของบางกองทุน หรือจำนวนยอดหนี้สูงเกินกว่าที่กองทุนจะรับไหว อาจใช้วิธีการค่อย ๆ ปรับลดหนี้ทีละสัญญา หรือระยะแรกรวมบางสัญญาที่สามารถรวมกันได้ จนยอดหนี้ปรับลดลงเรื่อย ๆ และสามารถนำสัญญาที่คงเหลือมารวมกันจนเป็น 1 สัญญา จนยอดหนี้ลดลงและปลดหนี้ได้ในที่สุด

2) การยืดหนี้ คือ การยืดหรือขยายระยะเวลาชำระหนี้ ตามข้อตกลงของกลุ่ม/กองทุนชุมชนที่เป็นเจ้าหนี้ เพื่อช่วยให้ภาระการผ่อนชำระหนี้ของลูกหนี้สอดคล้องกับรายได้ที่ลดลง เช่น มีหนี้หนึ่งก้อนที่ใช้เวลาผ่อน 10 ปี ผ่อนมาแล้ว 7 ปี เหลืออีก 3 ปี แต่เริ่มผ่อนไม่ไหว จึงขอยืดระยะเวลาการผ่อนให้ยาวออกไป เพื่อให้ยอดผ่อนชำระต่อเดือนลดลง (ระยะเวลาการผ่อนที่ขยายออกไป ศูนย์จัดการกองทุนชุมชน/กองทุนชุมชน อาจพิจารณาปัจจัยแวดล้อมอื่น ๆ ของครัวเรือนเป้าหมายประกอบด้วย เช่น ความขยัน ความซื่อสัตย์ ความตั้งใจในการประกอบอาชีพเพื่อชำระหนี้ เงินออมเพื่อปลดหนี้ เป็นต้น

3) การปรับลดอัตราดอกเบี้ย คือ การปรับลดอัตราดอกเบี้ยแพงเป็นหนี้ที่มีอัตราดอกเบี้ยถูกลงตามความเหมาะสมของแต่ละพื้นที่ ทั้งนี้ต้องไม่เกินตามที่กฎหมายกำหนด ทำให้ค่างวดที่จ่ายต่อเดือนนำไปตัดลดเงินต้นได้มากขึ้นและภาระดอกเบี้ยก็จะลดลงด้วย

4) การพักชำระเงินต้น คือ การพักชำระเงินต้น โดยลูกหนี้ไม่ต้องจ่ายเงินต้น แต่ลูกหนี้ต้องจ่ายเฉพาะดอกเบี้ยตามงวดชำระตามสัญญาเงินกู้/ยืม โดยการพักชำระเงินต้นนี้จะเป็นการจ่ายเพียงดอกเบี้ยอย่างเดียว แต่ไม่ทำให้เงินต้นลดลงในช่วงที่พักชำระ และทำให้ลูกหนี้ต้องจ่ายเงินก้อนใหญ่ในช่วงท้ายสัญญา หรือทำให้ระยะเวลาการเป็นหนี้ยาวนานขึ้นและแบกภาระดอกเบี้ยยาวนานขึ้น เหมาะสำหรับคนที่รายรับลดลงมากจนไม่สามารถจ่ายหนี้ได้ทั้งหมด และเป็นการลดลงแค่ช่วงเวลาสั้น ๆ โดยจะกลับมามีรายรับเท่าเดิมหรือมากกว่าเดิมในเวลาไม่นาน ซึ่งส่วนใหญ่ผู้มักจะให้พักชำระเงินต้นประมาณ 3 – 6 เดือน

ข้อควรคิด การพักชำระเงินต้นอาจทำให้ภาระหนี้ช่วงหลังจากพักชำระเพิ่มขึ้น หรืออาจต้องขยายเวลาการชำระหนี้ เนื่องจากต้องนำเงินต้นที่พักชำระไปจ่ายในช่วงหลังการพักชำระเงินต้น นอกจากนี้ ยังอาจจะมีภาระดอกเบี้ยที่เพิ่มขึ้นเนื่องจากยอดเงินต้นไม่ได้ลดลงตามกำหนดเวลาเดิม ดังนั้น ศูนย์จัดการกองทุนชุมชน หรือกองทุนชุมชนจะต้องตกลงกับครัวเรือนเป้าหมายให้ดีกว่า หลังพักชำระเงินต้นแล้วจะต้องจ่ายคืนแบบไหน ที่สำคัญคือครัวเรือนเป้าหมายสามารถจ่ายไหวไหม เช่น ศูนย์จัดการกองทุนชุมชน หรือกองทุนชุมชนอาจให้ขยายเวลาการชำระหนี้ เฉลี่ยผ่อนชำระตามงวดที่เหลือ หรือชำระคืนเงินต้นที่พักชำระทั้งหมดคราวเดียวในงวดสุดท้าย และอาจต้องทำสัญญาใหม่หรือทำเอกสารบันทึกแนบท้ายสัญญาเดิมแล้วแต่กรณี

5) การพักหนี้ คือ การพักชำระหนี้แบบหยุดคิดดอกเบี้ยด้วย โดยลูกหนี้ไม่ต้องจ่ายทั้งเงินต้นและดอกเบี้ยในช่วงที่พักหนี้ และจะหยุดคิดดอกเบี้ยในช่วงที่พักหนี้ด้วย (ช่วยลดภาระการผ่อนชำระชั่วคราว)

6) ยกหรือผ่อนปรนค่าเบี้ยปรับ หรือดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้ เพื่อให้เกิดความเป็นธรรม และให้ความสำคัญกับความสามารถในการชำระหนี้ของลูกหนี้อย่างเป็นรูปธรรมมากขึ้น โดยกองทุนชุมชนสามารถกำหนดอัตราดอกเบี้ยปรับได้ แต่ต้องไม่เป็นภาระแก่ลูกหนี้จนเกินไป (แนวทางนี้อาจใช้ได้กับบางพื้นที่ชุมชนที่มีการกำหนดอัตราดอกเบี้ยปรับ)

7) รีไฟแนนซ์ (refinance) คือ การปิดสินเชื่อกับเจ้าหนี้เดิมแล้วย้าย/โอนหนี้ ไปทำสัญญากับเจ้าหนี้ใหม่ที่ให้เงื่อนไขดีกว่า เช่น มีอัตราดอกเบี้ยถูกลง หรือมีการปรับยอดชำระลดลง โดยนำหนี้ใหม่ไปชำระหนี้เดิมที่คงค้างอยู่ก่อน ในกรณีนี้อาจทำให้ระยะเวลาการผ่อนชำระหนี้ยาวนานขึ้น แต่ก็ช่วยแบ่งเบาภาระของลูกหนี้ได้

8) รูปแบบอื่น ๆ เช่น รวมหนี้ในลักษณะ 1 ครัวเรือน 1 สัญญา คือ การบริหารจัดการหนี้ให้กับครัวเรือนที่เป็นหนี้จากกลุ่ม/องค์กร/กองทุนการเงินในหมู่บ้าน/ชุมชน ซ้ำซ้อนกันหลายสัญญา ให้เหลือเพียงหนึ่งสัญญาเงินกู้ต่อหนึ่งครัวเรือน ซึ่งเป็นเพียงรูปแบบหนึ่งในการบริหารจัดการหนี้ของศูนย์จัดการกองทุนชุมชน หากศูนย์จัดการกองทุนชุมชนใดสามารถบริหารจัดการหนี้ให้กับครัวเรือนในลักษณะนี้ได้สำเร็จ ก็เกิดจะเป็นผลดีกับครัวเรือนที่มีหนี้สินซ้ำซ้อนกันหลายสัญญาเป็นอย่างยิ่ง

ทั้งนี้ ลูกหนี้มีสิทธิเจรจาในทางเลือกที่คิดว่าเหมาะสมกับตนเองมากที่สุด โดยเจ้าหนี้จะพิจารณาอนุมัติจากอายุลูกหนี้ ประวัติการผ่อน ความสามารถในการชำระหนี้ ความจำเป็น และหลักเกณฑ์เงื่อนไขภายในของแต่ละกลุ่ม/กองทุน โดยศูนย์จัดการกองทุนชุมชน อาจตั้งเงื่อนไขสำหรับครัวเรือนเป้าหมายที่จะเข้าร่วมการบริหารจัดการหนี้ โดยให้มีการออมเงินเพื่อปลดหนี้ หรือเปิดบัญชีออมปลดหนี้ กับกองทุนชุมชนในหมู่บ้าน เพื่อนำมาลด/ปลดหนี้ ในรอบ 6 เดือน หรือ 12 เดือน ตามเงื่อนไขที่ตกลงกัน เสมือนเป็นหลักประกันในการชำระหนี้

เทคนิคหรือรูปแบบเกี่ยวกับการบริหารจัดการหนี้

กรณีที่ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนใช้การบริหารจัดการหนี้ ในรูปแบบการรวมหนี้ หรือรูปแบบรวมหนี้ เป็น 1 ครั้วเรือน 1 สัญญา คือ การบริหารจัดการหนี้ให้กับครั้วเรือนที่เป็นหนี้จากกลุ่ม/องค์กร/กองทุนการเงิน ในหมู่บ้าน/ชุมชน ซ้ำซ้อนกันหลายสัญญา ให้เหลือเพียงหนึ่งสัญญาเงินกู้ต่อหนึ่งครั้วเรือน ซึ่งเป็นเพียงรูปแบบ หนึ่งในการบริหารจัดการหนี้ของศูนย์จัดการกองทุนชุมชน หากศูนย์จัดการกองทุนชุมชนใดสามารถบริหารจัดการ หนี้ให้กับครั้วเรือนในลักษณะนี้ได้สำเร็จ ก็เกิดจะเป็นผลดีกับครั้วเรือนที่มีหนี้สินซ้ำซ้อนกันหลายสัญญา เป็นอย่างยิ่ง ทั้งนี้ ที่ผ่านมามีการพัฒนารูปแบบชุมชนได้ส่งเสริมสนับสนุนการบริหารจัดการหนี้ โดยศูนย์จัดการ กองทุนชุมชน พบว่ามีศูนย์จัดการกองทุนชุมชนที่สามารถบริหารจัดการหนี้ได้ประสบผลสำเร็จ สามารถแก้ไข ปัญหาหนี้ซ้ำซ้อนของครั้วเรือนที่เกิดจากการกู้ยืมจากกลุ่ม/กองทุนการเงินในหมู่บ้าน/ชุมชน ได้ผลเป็น รูปธรรม ซึ่งมีรูปแบบหรือโมเดลในการบริหารจัดการหนี้ที่เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่ ตามตัวอย่างรูปแบบ การบริหารจัดการหนี้ ดังต่อไปนี้

- **รูปแบบที่ 1** กรณีปรับอัตราดอกเบี้ยของกลุ่ม/กองทุนที่เป็นสมาชิกศูนย์จัดการกองทุนชุมชน ให้เท่ากัน




กระบวนการบริหารจัดการหนี้



4 | การบริหารจัดการหนี้ กรณีปรับดอกเบี้ยเท่ากัน



กรณีปรับดอกเบี้ยเท่ากัน

กลุ่ม/กองทุน	อัตราดอกเบี้ย เดิม	อัตราดอกเบี้ย ปรับใหม่
กลุ่มอาชีพ	3 บาท	6 บาท
กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง	7 บาท	6 บาท
กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต	6 บาท	6 บาท

หลังจากการหารือ/เจรจา ที่ประชุมมีมติ เห็นชอบให้ปรับอัตราดอกเบี้ยให้เท่ากัน

- 

1 ปรับระเบียบข้อบังคับของแต่ละกลุ่มให้เท่ากัน โดยอาจจะปรับสัญญาเก่า ปรับระยะเวลาชำระคืน ให้พร้อมกัน หรือตามความเหมาะสมของพื้นที่
- 

2 จัดประเภทลูกหนี้ออกเป็นกลุ่ม โดยคำนึงถึงวงเงินหนี้ ทั้งหมดและการเป็นสมาชิกกลุ่ม/กองทุนของครั้วเรือน เพื่อจ่ายต่อการบริหารจัดการ
- 

3 ปรับโครงสร้างหนี้โดยโอนภาระหนี้และปรับเปลี่ยนสัญญา ให้เหลือเพียงสัญญาเดียว (อาจเพิ่มวงเงินกู้ เพื่อเป็นทุน ประกอบอาชีพก็ได้ ขึ้นอยู่กับข้อตกลง)
- 

4 นำผลกำไรจากส่วนต่าง เป็นทุนสวัสดิการคืนสมาชิก/ชุมชน โดยคณะกรรมการศูนย์ฯ อาจดำเนินการในภาพรวมของ หมู่บ้าน ตามมติของที่ประชุม


ภาพประกอบแสดงการบริหารจัดการหนี้ กรณีปรับดอกเบี้ยเงินกู้ให้เท่ากันทุกกลุ่ม/กองทุน

ดำเนินการ ดังนี้

1. หลังจากการประชุมมีมติปรับลดอัตราดอกเบี้ยของกลุ่ม/กองทุนให้เท่ากัน คณะกรรมการกลุ่ม/กองทุน ที่เป็นสมาชิกศูนย์จัดการกองทุนชุมชนต้องประชุมชี้แจงสร้างความเข้าใจแก่สมาชิกกลุ่ม/กองทุนของตน พร้อมทั้งจัดทำ/ปรับแก้ไขระเบียบข้อบังคับกลุ่ม/กองทุน หรือปรับ/ยืดระยะเวลาการชำระคืนเงินกู้ ให้เป็นไปตามมติ (กู้พร้อมกัน ส่งใช้คืนพร้อมกัน หรือไม่พร้อมกันก็ได้)

ทั้งนี้ อัตราดอกเบี้ยส่วนต่างของกลุ่ม/กองทุน อาจนำมาจัดสรรเป็นสวัสดิการชุมชน หรือสาธารณประโยชน์ โดยให้ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนเป็นตัวกลางดำเนินการในภาพรวมของหมู่บ้าน/ชุมชน หรือจะมอบหมายให้กลุ่ม/กองทุนใด ๆ เป็นผู้ดำเนินการก็ได้ ขึ้นอยู่กับมติที่ประชุม

2. กำหนดกลุ่ม/กองทุนที่จะเข้ามารับผิดชอบในการบริหารจัดการหนี้ โดยพิจารณาจากการแบ่งกลุ่มลูกหนี้/จัดประเภทลูกหนี้ตามวงเงินหนี้ ให้เหมาะสมกับเงินทุน (สภาพคล่องทางการเงิน) ของกลุ่ม/กองทุน และการเป็นสมาชิกกลุ่ม/กองทุนของลูกหนี้ รวมถึงข้อจำกัดในเรื่องระเบียบข้อบังคับของกลุ่ม/กองทุน เช่น

		
ยอดหนี้ไม่เกิน 30,000 บาท ให้ทำสัญญากับกลุ่มอาชีพ	ยอดหนี้ตั้งแต่ 30,001 – 75,000 บาท ให้ทำสัญญากับ กทบ.	ยอดหนี้ตั้งแต่ 75,001 บาทขึ้นไป ให้ทำสัญญากับกลุ่มออมทรัพย์ เพื่อการผลิต

ยอดหนี้ไม่เกิน 30,000 บาท ให้ทำสัญญากับกลุ่มอาชีพ

ยอดหนี้ตั้งแต่ 30,001 – 75,000 บาท ให้ทำสัญญากับ กทบ.

ยอดหนี้ตั้งแต่ 75,001 บาทขึ้นไป ให้ทำสัญญากับกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต

3. เมื่อหาข้อตกลงร่วมกันระหว่างลูกหนี้กับเจ้าหนี้ และได้กองทุนที่จะเข้ามารับผิดชอบในการบริหารจัดการหนี้ได้แล้ว ให้ทางคณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชนเป็นตัวกลางประสานลูกหนี้ เจ้าหนี้ และคณะกรรมการกลุ่ม/กองทุนที่เป็นผู้รับผิดชอบหนี้มาทำการถ่ายโอนภาระหนี้สิน โดยทำสัญญากู้ยืมเงินฉบับใหม่ระหว่างลูกหนี้ที่ปรับโครงสร้างหนี้กับคณะกรรมการกลุ่ม/กองทุนที่รับเป็นเจ้าหนี้ ซึ่งการพิจารณาว่าจะให้กลุ่ม/กองทุนใดเป็นผู้ให้กู้รายใหม่จะต้องพิจารณาว่าลูกหนี้ที่ปรับโครงสร้างหนี้เป็นสมาชิกของกลุ่ม/กองทุนนั้นด้วยหรือไม่ เมื่อได้แหล่งเงินกู้ กลุ่ม/กองทุนผู้เป็นเจ้าหนี้เรียกลูกหนี้มาทำสัญญาใหม่และมอบเงิน/ชำระหนี้ในสัญญาเดิม

กรณีตัวอย่าง : ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านบึงโนใน หมู่ 5 ตำบลโคกสี อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

แนวคิด : “ทุกคนสามารถเข้าถึงแหล่งทุนดอกเบี้ยต่ำได้”

✗ อัตราดอกเบี้ยเงินกู้เท่ากันทุกกลุ่ม/กองทุน คือร้อยละ 6 บาท/ปี ระยะผ่อนชำระ 1 ปี

✗ สมาชิกสามารถกู้ได้ทั้ง 4 กองทุน (ลดต้น ลดดอก)

ที่	ยอดหนี้ (บาท)	กองทุนที่ให้ลูกหนี้ทำสัญญา ใหม่หลังปรับโครงสร้างหนี้	ระยะเวลา ชำระคืน (ปี)	ดอกเบี้ย (ร้อยละ/ปี)	เงื่อนไข
1.	กู้ 1 – 50,000	กทบ.	1 ปี	6/ปี	1. ออมสั่งจะ 100 บาท/ เดือน
2.	กู้ 1 – 50,000	กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต	1 ปี	6/ปี	
3.	กู้ 1 – 50,000	กลุ่มปุ๋ย	1 ปี	6/ปี	2. ออมตัดหนี้ทุกเดือน ตาม ความสามารถ
4.	กู้ 1 – 50,000	ธกส.	1 ปี	6/ปี	

ตารางที่ 3 แสดงตัวอย่างการปรับโครงสร้างหนี้ตามเมนูที่ 1 ของศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านบึงโนใน

กรณีตัวอย่าง : ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านห้วยยาบ หมู่ 2 ตำบลห้วยยาบ อำเภอธัญบุรี จังหวัดลำพูน
แนวคิด : “เงินมาก ปัญหายิ่งมาก มีเท่าไร ใช้เท่าศักยภาพที่มี”

- ✗ อัตราดอกเบี้ยเท่ากันทุกกองทุน 4 บาท/ปี
- ✗ เงื่อนไข ต้องออม 2%, 4% ของวงเงินกู้

ที่	ยอดหนี้ (บาท)	กองทุนที่ให้ลูกหนี้ทำสัญญาใหม่หลังปรับโครงสร้างหนี้	ระยะเวลาชำระคืน (ปี)	ดอกเบี้ย (ร้อยละ/ปี)	เงื่อนไข
1.	ไม่เกิน 30,000	โครงการ กข.คจ.	1 ปี	4 บาท/ปี	1. ออมตัดหนี้ 2% ของวงเงินกู้
2.	กู้ 30,001 – 50,000	กทบ.	1 ปี	4 บาท/ปี	2. ออมตัดหนี้ 2%, 4% ของวงเงินกู้
3.	กู้มากกว่า 50,000	กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต	1 ปี	4 บาท/ปี	3. ออมตัดหนี้ 4% ของวงเงินกู้

ตารางที่ 4 แสดงตัวอย่างการปรับโครงสร้างหนี้ตามเมนูที่ 1 ของศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านห้วยยาบ

● **รูปแบบที่ 2** กรณีไม่สามารถปรับอัตราดอกเบี้ยของกลุ่ม/กองทุนที่เป็นสมาชิกศูนย์จัดการกองทุนชุมชนให้เท่ากัน (ดอกเบี้ยไม่เท่ากัน)



ศจก
ศูนย์จัดการกองทุนชุมชน

กระบวนการบริหารจัดการหนี้



4 | การบริหารจัดการหนี้ กรณีปรับดอกเบี้ยไม่เท่ากัน



กรณีปรับดอกเบี้ยไม่เท่ากัน

- 

1 ประชุมคณะกรรมการศูนย์ฯ เพื่อหารือแนวทางการบริหารจัดการหนี้ร่วมกัน โดยดำเนินการภายใต้ข้อจำกัด และความต่างของดอกเบี้ย
- 

2 นำข้อมูลลูกหนี้ครัวเรือนมาจัดลำดับจากหนี้ที่น้อยไปหามาก และจัดประเภทลูกหนี้ เพื่อกำหนดรูปแบบการบริหารจัดการหนี้ไปสู่ 1 ครัวเรือน 1 สัญญา
- 

3 กำหนดรูปแบบการบริหารจัดการหนี้ ซึ่งอาจทำได้หลายวิธี เพื่อให้เหมาะสมตามบริบทของพื้นที่ และมติที่ประชุมเห็นชอบ

 - จัดทำเมนูทางเลือกในการชำระคืน โดยสมาชิก (ครัวเรือน) เป็นผู้เลือกตามความสามารถของการชำระหนี้
 - กำหนดให้ครัวเรือนที่มีหนี้ที่น้อย คู่กับแหล่งทุนที่มีดอกเบี้ยต่ำ และครัวเรือนที่มีหนี้มากให้คู่กับแหล่งทุนที่มีดอกเบี้ยสูง แต่สามารถยืดระยะเวลาการชำระคืนให้นานขึ้น

กลุ่ม/กองทุน	อัตราดอกเบี้ย	ระยะเวลาชำระคืน
กลุ่มอาชีพ	3 บาท	?
กองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง	7 บาท	?
กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต	12 บาท	?

ภาพประกอบแสดงการบริหารจัดการหนี้ กรณีไม่สามารถปรับอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ให้เท่ากันทุกกลุ่ม/กองทุน

ดำเนินการ ดังนี้

1. ประชุมคณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชน เพื่อหารือแนวทางการบริหารจัดการหนี้ร่วมกัน โดยดำเนินการภายใต้ข้อจำกัด และความต่างของดอกเบี้ย
2. กำหนดรูปแบบการบริหารจัดการหนี้ เพื่อให้เหมาะสมตามบริบทของแต่ละพื้นที่ และมติที่ประชุม ซึ่งอาจทำได้หลายวิธี เช่น

กรณีตัวอย่าง : “บ้านโป่งโมเดล” ของศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านโป่ง หมู่ 4 ตำบลป่าแดด อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย เป็นการจัดทำเมนูทางเลือกในการชำระหนี้ โดยสมาชิก (ครัวเรือน) เป็นผู้เลือก ตามความสามารถของการชำระหนี้



ภาพประกอบแสดงการบริหารจัดการหนี้ตามรูปแบบ “บ้านโป่งโมเดล”

● รูปแบบที่ 3 การจัดการทางการเงินแบบธนาคาร (ไฟแนนซ์) หรือ “ชากไทยโมเดล”

กรณีตัวอย่าง : “ชากไทยโมเดล” ของศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านชากไทย หมู่ 4 ตำบลชากไทย อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี

เป็นรูปแบบการบริหารจัดการหนี้ไปสู่วัน 1 ครัวเรือน 1 สัญญา โดยไม่ใช้วิธีการปรับลดอัตราดอกเบี้ยให้เท่ากัน หรือปรับระยะเวลาการกู้ยืมและชำระคืนของแต่ละกองทุนให้พร้อมกัน แต่จะใช้วิธีการออกระเบียบศูนย์จัดการกองทุนชุมชนในเรื่องการบริหารจัดการหนี้ ภายใต้แนวคิดขยายระยะเวลาการชำระหนี้ ซึ่งไม่ขัดต่อระเบียบ/กฎข้อบังคับของแต่ละกองทุนที่เป็นสมาชิกศูนย์จัดการกองทุนชุมชน โดยใช้ “แพคเกจ 3 5 7” เป็นโมเดล

ดำเนินการ ดังนี้

เป็นการจัดทำทางเลือกค่างถึงยอดหนี้ของครัวเรือน อัตราดอกเบี้ยของกลุ่ม/กองทุน และระยะเวลาชำระคืน โดยสมาชิก (ครัวเรือน) เป็นผู้เลือกตามความสามารถของการชำระหนี้ หลักการในการบริหาร จัดการหนี้ นั่นคือ พิจารณาครัวเรือนที่มียอดหนี้ต่ำ ทำสัญญากู้ยืมกลุ่ม/กองทุนที่มีอัตราดอกเบี้ยต่ำ หากจำนวนยอดหนี้สูง ให้ทำสัญญากู้ยืมกับกลุ่ม/กองทุนที่มีอัตราดอกเบี้ยสูง แต่สามารถยืดระยะเวลาการผ่อนชำระคืนให้นานขึ้น เพื่อไม่ให้เกิดภาระหนักแก่ลูกหนี้ และทำให้มีกำลังในการชำระหนี้ตามความสามารถของผู้กู้ยืม



ภาพประกอบแสดงการบริหารจัดการหนี้ตามรูปแบบ “ชากไทยโมเดล”

โดยมีเงื่อนไข ดังนี้

1. ครัวเรือนที่เข้าร่วม 1 ครัวเรือน 1 สัญญา จะไม่สามารถกู้เงินจากกองทุนใด ๆ ในชุมชนได้อีก จนกว่าจะชำระหนี้หมด โดยต้องชำระดอกเบี้ยทุกเดือน ชำระเงินต้นปีละ 1 ครั้ง (ลดต้น ลดดอก) เมื่อสิ้นปีทางบัญชีจะมีการเฉลี่ยคืนดอกเบี้ยให้
 2. ครัวเรือนที่สมัครเข้าร่วมโครงการ 1 ครัวเรือน 1 สัญญา จะได้รับการพักชำระหนี้ 1 ปี เพื่อให้มีเงินทุนในการประกอบอาชีพ ลดการก่อหนี้ที่อาจจะเกิดขึ้นในกรณีที่ไม่มีความสามารถชำระหนี้ตามสัญญาเดิม ที่เป็นสาเหตุของการก่อหนี้หมุนเวียน/หนี้ซ้ำซ้อน
 3. กำหนดวงเงินกู้ยืมพิเศษในกรณีที่มีความจำเป็นเร่งด่วน ฉุกเฉินในขณะที่ยังชำระหนี้ไม่หมด (วงเงินกู้ยืมเกินบัญชี) เพื่อเป็นการป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาหนี้ในระบบ โดยวงเงินนี้จะพิจารณาตามเครดิตที่แต่ละครอบครัวมีอยู่ จะเบิกได้ต่อเมื่อได้รับการพิจารณาอนุมัติจากคณะกรรมการฝ่ายอำนวยการของศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านชากไทย
 4. ระหว่างสัญญา ครัวเรือนเป้าหมายสามารถปรับเปลี่ยนแพคเกจได้ภายใต้เงื่อนไขของระยะเวลาที่เหลืออยู่ของแต่ละแพคเกจ
- อีกทั้งครัวเรือนที่เข้าสู่กระบวนการบริหารจัดการหนี้ (ตามรูปแบบ 1 ครัวเรือน 1 สัญญา) จะต้องดำเนินการภายใต้แนวทาง ดังนี้
- หยุดก่อหนี้ใหม่ทุกประเภท เพื่อไม่เป็นการเพิ่มภาระของครัวเรือน

- สำรวจ/ตรวจสอบหนี้ทั้งหมดของครัวเรือนว่ามีหนี้แหล่งใดอีกบ้างภายหลังที่ครัวเรือนเป้าหมายเข้าสู่กระบวนการบริหารจัดการหนี้ (ตามรูปแบบ 1 ครัวเรือน 1 สัญญา) เช่น หนี้ธนาคาร หนี้จากการเช่าซื้อต่าง ๆ เป็นต้น

- ทำบัญชีครัวเรือน (รายรับ - รายจ่าย) เพื่อนำมาวิเคราะห์ลดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็น
- ทำบัญชีต้นทุนอาชีพ (บัญชีฟาร์ม)
- วางแผนการใช้หนี้
- ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมค่าใช้จ่าย รู้จักใช้ รู้จักเก็บ
- หารายได้เพิ่ม เช่น การทำอาชีพเสริม การเก็บออม การลดรายจ่าย

สรุปเทคนิคการบริหารจัดการหนี้ โดยศูนย์จัดการกองทุนชุมชน

1. ขยายระยะเวลาในการชำระหนี้ในกรณีที่ยอดหนี้สูง เช่น เดิม นาย ก. ก่อนเข้าสู่กระบวนการบริหารจัดการหนี้ (ปรับโครงสร้างหนี้) รวมยอดหนี้แล้วเป็นเงิน 50,000 บาท กำหนดชำระเป็นรายปีครั้งเดียว ซึ่งเป็นยอดหนี้ที่สูงเกินกว่าที่ครัวเรือนจะสามารถชำระได้ ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนจึงปรับขยายระยะเวลาชำระหนี้จาก 1 ปี เป็น 2 หรือ 3 ปี ทำให้ครัวเรือนมีความสามารถในการชำระหนี้ได้จริง

2. เปลี่ยนจากการผ่อนชำระรายปีมาเป็นผ่อนชำระรายเดือนเพื่อแบ่งเบาภาระของลูกหนี้ เช่น นาย ข. ก่อนเข้าสู่กระบวนการบริหารจัดการหนี้ (ปรับโครงสร้างหนี้) รวมยอดหนี้แล้วเป็นเงิน 40,000 บาท กำหนดชำระเป็นรายปีครั้งเดียว เมื่อถึงกำหนดครัวเรือนผู้เป็นหนี้ต้องหาเงินก้อนมาชำระ อาจทำให้เกิดการหมุนหนี้จากแหล่งเงินกู้อื่นเพื่อมาชำระหนี้ตามสัญญา แต่เมื่อเข้าสู่กระบวนการปรับโครงสร้างหนี้ มีการปรับเปลี่ยนสัญญาเป็นแบ่งชำระหนี้เป็นรายเดือน ทำให้ศักยภาพในการชำระหนี้เพิ่มขึ้น เป็นการลดภาระของลูกหนี้และลดความเสี่ยงที่จะเกิดหนี้เสียได้อีกทางหนึ่ง

3. ส่งเสริมการออมควบคู่กับการชำระหนี้เมื่อครบกำหนดชำระสามารถนำเงินออมมาตัดยอดหนี้ได้ กรณีนี้สามารถใช้ได้ทั้งการชำระหนี้เป็นรายเดือนและรายปี

4. การปรับลดอัตราดอกเบี้ยสำหรับครัวเรือนที่เข้าสู่กระบวนการบริหารจัดการหนี้ (ไปรษณีย์พิเศษสำหรับผู้เข้าร่วมโครงการ เท่านั้น) เช่น เดิมอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 12 บาท/ปี ปรับลดอัตราดอกเบี้ยเหลือร้อยละ 10 บาท/ปี

5. การชำระหนี้เป็นขั้นบันได เพื่อแบ่งเบาภาระลูกหนี้ ยกตัวอย่างเช่น นาย ค. เข้าสู่กระบวนการบริหารจัดการหนี้ (ปรับโครงสร้างหนี้) รวมยอดหนี้แล้วเป็นเงิน จำนวน 50,000 บาท ให้ผ่อนชำระปีแรกชำระเงินต้นร้อยละ 10 พร้อมดอกเบี้ย ปีถัดไป ชำระเงินต้นร้อยละ 20 พร้อมดอกเบี้ย ไปเรื่อย ๆ จนกว่าจะหมดหนี้

6. ปลอดดอกเบี้ยในปีแรกของการชำระหนี้ เพื่อเป็นการช่วยเหลือครัวเรือนเป้าหมายที่เข้าสู่กระบวนการบริหารจัดการหนี้ (ปรับโครงสร้างหนี้) เพราะมองเห็นถึงปัญหาว่าครัวเรือนที่เข้าสู่โครงการ ล้วนแล้วแต่มีจุดประสงค์ที่จะลดหนี้ ปลอดหนี้ ถือเป็นการสร้างแรงจูงใจ และสร้างจิตสำนึก ให้คนในชุมชนไม่เป็นหนี้ซ้ำซ้อน และยืนอยู่ได้ด้วยตนเองอย่างยั่งยืน

7. การชำระหนี้ปีแรกให้ชำระแต่ดอกเบี้ย เพื่อเป็นการให้โอกาสครัวเรือนเป้าหมายที่เข้าสู่กระบวนการบริหารจัดการหนี้ (ปรับโครงสร้างหนี้) นำเงินที่จะชำระหนี้ไปประกอบอาชีพหรือต่อยอดอาชีพ จะได้มีเงินเพื่อชำระหนี้ในปีต่อไป

5

สนับสนุนครัวเรือนเป้าหมายเข้าสู่กระบวนการบริหารจัดการหนี้ และการส่งเสริมอาชีพ

ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนมีการบูรณาการกองทุนชุมชนเพื่อส่งเสริมอาชีพและสร้างรายได้ให้กับคนในชุมชน ซึ่งถือเป็นบทบาทสำคัญของคณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชนในการส่งเสริมสนับสนุนให้ครัวเรือนเข้าสู่กระบวนการบริหารจัดการหนี้ รวมทั้งให้สามารถใช้เงินทุนอย่างคุ้มค่า เกิดประโยชน์สูงสุด ตามแนวทางที่ผ่านมายของกรมการพัฒนาชุมชน ได้สนับสนุนงบประมาณดำเนินกิจกรรมตามยุทธศาสตร์กรมการพัฒนาชุมชน ในชื่อกิจกรรม **ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบริหารจัดการหนี้ “สำนึกดี แผนดี บริหารหนี้ได้”** เพื่อส่งเสริมสนับสนุนการบริหารจัดการหนี้ครัวเรือนที่เกิดจากการกู้ยืมจากกลุ่ม/กองทุนการเงิน ในหมู่บ้าน/ชุมชน รวมไปถึงการแก้ไขปัญหาหนี้ในระบบ โดยใช้กระบวนการบริหารจัดการหนี้ เน้นให้ครัวเรือนเป้าหมายมีการเสริมสร้างความรู้ด้านการเงิน การบริหารจัดการหนี้ และการสร้างวินัยทางการเงินให้กับครัวเรือน รวมถึงการส่งเสริมอาชีพเพื่อสร้างรายได้เพิ่มให้กับครัวเรือน โดยมีรายละเอียดการดำเนินกิจกรรม**ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบริหารจัดการหนี้ “สำนึกดี แผนดี บริหารหนี้ได้”** ประกอบด้วย

๑. อบรมให้ความรู้การสร้างวินัยทางการเงิน “สำนึกดี แผนดี บริหารหนี้ได้” ตามหัวข้อ ดังนี้

- การสร้างความรู้ความเข้าใจศูนย์จัดการบริหารจัดการหนี้ “สำนึกดี แผนดี บริหารหนี้ได้”
- สถานการณ์หนี้สินภาคครัวเรือน
- การส่งเสริมทักษะทางการเงิน (การวิเคราะห์/วางแผนการใช้จ่ายทางการเงิน)
- การสร้างแรงจูงใจในการปรับพฤติกรรมทางการเงิน
- การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- การส่งเสริมการออม
- การส่งเสริมการบริหารจัดการหนี้
 - เทคนิคการลดหนี้
 - การวางแผนจัดการหนี้สิน
- ประชุมวางแผนการบริหารจัดการหนี้ร่วมกัน

๒. ให้ความรู้เกี่ยวกับอาชีพที่ครัวเรือนเป้าหมายสนใจ หรือสาธิตอาชีพตามความสนใจของผู้แทนครัวเรือนเป้าหมาย

- การวิเคราะห์ความรู้ ประสบการณ์ ความสนใจของผู้แทนครัวเรือนเป้าหมายในการประกอบอาชีพ
- การวิเคราะห์ศักยภาพ/ความต้องการของการประกอบอาชีพของผู้แทนครัวเรือนเป้าหมาย
- การร่วมกันจัดทำแผนการส่งเสริมการประกอบอาชีพ
- สาธิตอาชีพครัวเรือนเป้าหมายตามแผน

- การสนับสนุนกิจกรรมการบริหารจัดการหนี้ หรือการส่งเสริมอาชีพ (ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 งบประมาณ 60,300 บาท) เป็นการสนับสนุนให้ครัวเรือนเป้าหมายที่เข้าร่วมกิจกรรมศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบริหารจัดการหนี้ “สำนึกดี แผนดี บริหารหนี้ได้” เท่านั้น และเป็นกิจกรรมส่งเสริมอาชีพให้มีรายได้เพิ่มขึ้น เป็นอาชีพที่สอดคล้องกับศักยภาพของครัวเรือนตรงกับความต้องการของตลาด โดยครัวเรือนเป้าหมายและคณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชนร่วมกันจัดทำแผนการส่งเสริมการประกอบอาชีพ ทำการวิเคราะห์ตลาด วิเคราะห์ศักยภาพของครัวเรือน และระบุความต้องการในการประกอบอาชีพของครัวเรือน ส่งเสริมกิจกรรมการประกอบอาชีพให้มีรายได้เพิ่มขึ้น เป็นอาชีพที่สอดคล้องกับศักยภาพของครัวเรือน

- การส่งเสริมการประกอบอาชีพของครัวเรือนเป้าหมาย ควรดำเนินการเป็นกลุ่มและกำหนดเงื่อนไข รูปแบบ ระยะเวลาในการดำเนินงานไว้อย่างชัดเจน สามารถปฏิบัติได้จริง โดยไม่เป็นปัญหาหรือเป็นภาระของครัวเรือนเป้าหมาย และเป็นที่ยอมรับ/เข้าใจร่วมกันระหว่างคณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชน และครัวเรือนเป้าหมาย โดยให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด องค์ความรู้และศักยภาพของครัวเรือนเป้าหมาย
- ไม่ให้ดำเนินการในลักษณะนางบประมาณมาแบ่งเฉลี่ยกัน หรือซื้อวัสดุแจกจ่ายเป็นรายครัวเรือน
- ห้ามนางบประมาณที่ได้รับไปดำเนินการในรูปแบบเงินทุนหมุนเวียน (เงินกู้) หรือจัดซื้อครุภัณฑ์ และห้ามมิให้นำเงินดังกล่าวไปดำเนินกิจกรรมที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้

6 ติดตามการดำเนินงาน

ติดตามสนับสนุนการดำเนินงานทุกระดับ ดังนี้

1. พัฒนาการจังหวัด/หัวหน้ากลุ่มงานฯ/พัฒนาการอำเภอ ติดตาม กำกับดูแล รวมทั้งกำกับเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบให้ความสำคัญในการดำเนินการขับเคลื่อนการดำเนินงานศูนย์จัดการกองทุนชุมชนตามแนวทางการฯ ให้บรรลุเป้าหมายและตัวชี้วัดที่กำหนด คือ ครัวเรือนเป้าหมายสามารถลดหนี้หรือปลดหนี้ได้ และครัวเรือนเป้าหมายได้รับการสนับสนุนอาชีพ แม้ว่าศูนย์จัดการกองทุนชุมชนจะสามารถบริหารจัดการหนี้ได้ตามเป้าหมายที่กรมฯ กำหนดแล้ว ให้คอยติดตาม สนับสนุน และควบคุมให้มีคุณภาพ เกิดผลสัมฤทธิ์ในการแก้ไขปัญหาหนี้สินครัวเรือนอย่างต่อเนื่อง
2. นักวิชาการพัฒนาชุมชนจังหวัด ต้องติดตาม สนับสนุน และกำกับดูแลให้คำแนะนำเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานอย่างสม่ำเสมอ หากมีข้อติดขัดในการดำเนินงานศูนย์จัดการกองทุนชุมชน ให้ลงพื้นที่ชี้แจงสร้างความรู้ ความเข้าใจในการดำเนินงานศูนย์จัดการกองทุนชุมชน
3. พัฒนาการผู้รับผิดชอบงานศูนย์จัดการกองทุนชุมชน ควรให้ความสำคัญในการติดตามผลการดำเนินงานของศูนย์จัดการกองทุนชุมชน อย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ เพื่อรับทราบถึงปัญหา/อุปสรรค และให้คำแนะนำรวมถึงแนวทางแก้ไขปัญหาแก่คณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชน
4. คณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชน ควรติดตามตรวจเยี่ยมครัวเรือนที่เข้าร่วมโครงการฯ เป็นประจำ เพื่อรับทราบปัญหา ไม่ว่าจะด้านหนี้สิน หรือการประกอบอาชีพ รวมทั้งส่งเสริมสนับสนุนให้ครัวเรือนมีการจัดทำบัญชีครัวเรือน เพื่อให้รู้รายรับ รายจ่าย รู้ต้นทุน ป้องกันจุดรั่วไหล นำไปสู่การจัดทำแผนพัฒนาครัวเรือน ซึ่งคณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชนจะนำข้อมูลที่ได้ออกมาวางแผนและจัดทำแผนบริหารความเสี่ยง นำมาปรับใช้ในการดำเนินงานศูนย์จัดการกองทุนชุมชนต่อไป



กระบวนการบริหารจัดการหนี้



5 | การติดตามผลการดำเนินงาน

 <p>พัฒนาการจังหวัด /พอ.กลุ่มงาน /พัฒนาการอำเภอ</p> <p>ติดตาม กำกับดูแล กำชับ จนท. ผู้รับผิดชอบให้ความสำคัญในการดำเนินงานขับเคลื่อนการดำเนินงานศูนย์จัดการกองทุนชุมชนในทุกระดับ</p>	 <p>นักวิชาการพัฒนาชุมชนจังหวัด</p> <p>ติดตาม สนับสนุน กำกับดูแล ให้คำแนะนำแนวทางแก้ไขแก่เจ้าหน้าที่ระดับอำเภอ อย่างสม่ำเสมอ</p>	 <p>พัฒนาการ</p> <p>ติดตาม สนับสนุน การดำเนินงาน ให้คำแนะนำ รวมถึงคำปรึกษา แนวทางแก้ไขแก่ คณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชนอย่างต่อเนื่อง และสม่ำเสมอ</p>	 <p>คณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชน</p> <p>ติดตาม ตรวจเยี่ยม ครัวเรือนเป้าหมายเป็นประจำ</p> <ul style="list-style-type: none"> ● รับทราบ ช่วยแก้ไขปัญหาด้านหนี้สิน ● ส่งเสริมสนับสนุนการประกอบอาชีพของครัวเรือน ● นำข้อมูลที่ได้ออกมาจัดทำแผนพัฒนาครัวเรือน รวมถึงแผนการบริหารความเสี่ยงมาปรับใช้ในการดำเนินงานศูนย์จัดการกองทุนชุมชน
---	--	--	---

ส่วนที่ 4

ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนต้นแบบด้านการบริหารจัดการหนี้

การสนับสนุนการดำเนินงานศูนย์จัดการกองทุนชุมชนสู่การเป็นต้นแบบด้านการบริหารจัดการหนี้ ความเป็นมา

ปัจจุบัน กรมการพัฒนาชุมชน ได้ส่งเสริมสนับสนุนและพัฒนาศูนย์จัดการกองทุนชุมชนให้เป็นต้นแบบด้านการบริหารจัดการหนี้ จนสามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการบริหารจัดการหนี้ให้กับคนในชุมชนกลุ่ม/กองทุน/องค์กรการเงินต่าง ๆ ในชุมชน รวมไปถึงศูนย์จัดการกองทุนชุมชนอื่น ๆ ในพื้นที่ใกล้เคียงด้วย โดยผ่านกระบวนการอบรมให้ความรู้ พัฒนาศักยภาพคณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชน ซึ่งเป็นกลไกขับเคลื่อนที่สำคัญในการบริหารจัดการเงินทุนในชุมชน พร้อมทั้งสนับสนุนงบประมาณในการจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานจัดทำฐานการเรียนรู้เพื่อรองรับการเป็นแหล่งศึกษา เรียนรู้ ดูงาน โดยกรมการพัฒนาชุมชน ได้ส่งเสริมสนับสนุนให้มีศูนย์จัดการกองทุนชุมชนต้นแบบด้านการบริหารจัดการหนี้ นับตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ถึง ปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 รวมทั้งสิ้น 81 แห่ง ภายใต้โครงการศูนย์จัดการกองทุนชุมชนสู่การเป็นต้นแบบด้านการบริหารจัดการหนี้ เป็นการส่งเสริมและพัฒนาศูนย์จัดการกองทุนชุมชนสู่การเป็นต้นแบบด้านการบริหารจัดการหนี้ โดยมุ่งหวังให้มีแหล่งเรียนรู้ด้านการบริหารจัดการหนี้ครอบคลุมทั้ง 76 จังหวัดทั่วประเทศ อีกทั้งยังเป็นการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ สร้างการรับรู้ สร้างความตระหนัก ในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมทางการเงินให้กับประชาชน โดยผ่านสื่อประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานศูนย์จัดการกองทุนชุมชนที่ได้รับการคัดเลือกให้เป็นต้นแบบด้านการบริหารจัดการหนี้ตามเกณฑ์ที่กรมการพัฒนาชุมชนกำหนด พร้อมทั้งสนับสนุนการพัฒนา ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนต้นแบบ งบประมาณ แห่งละ 100,000 บาท ในการจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงาน จัดทำฐานการเรียนรู้เพื่อรองรับการเป็นแหล่งศึกษา ดูงาน นอกจากนี้ ยังได้รวบรวมความรู้ เทคนิค รูปแบบและ (Model) การบริหารจัดการหนี้ โดยมีประเด็นข้อมูลบริบทการดำเนินงานให้ศึกษา เรียนรู้ ดังต่อไปนี้

- ♥ สมาชิกศูนย์จัดการกองทุนชุมชน
- ♥ กระบวนการปรับโครงสร้างหนี้ที่ประสบความสำเร็จ
- ♥ รูปแบบการบริหารจัดการหนี้ศูนย์จัดการกองทุนชุมชน
- ♥ ปัจจัยความสำเร็จการบริหารจัดการหนี้ศูนย์จัดการกองทุนชุมชน
- ♥ มีเทคนิคการสร้างแรงจูงใจแก่ครัวเรือนเป้าหมาย
- ♥ มีการส่งเสริมอาชีพครัวเรือนเป้าหมายตามกิจกรรม “สำนึกดี แผนดี บริหารหนี้ได้”
- ♥ มีแนวทาง/วิธีการส่งเสริมสนับสนุนครัวเรือนเป้าหมายให้มีการลดหนี้/ปลดหนี้

รวมถึงปัจจัยความสำเร็จการดำเนินงานศูนย์จัดการกองทุนชุมชนสู่การเป็นต้นแบบด้านการบริหารจัดการหนี้ ที่สามารถนำไปปรับใช้เป็นแนวทางให้เข้ากับพื้นที่บริบทชุมชน ในการขับเคลื่อนการดำเนินงานศูนย์จัดการกองทุนชุมชน

ความหมายศูนย์จัดการกองทุนชุมชนต้นแบบ

ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนต้นแบบ หมายถึง ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนที่ผ่านกระบวนการคัดเลือกตามหลักเกณฑ์ที่กรมการพัฒนาชุมชนกำหนด และได้รับการพัฒนาศักยภาพให้เป็นต้นแบบด้านการบริหารจัดการหนี้ มีผลการดำเนินงานที่ชัดเจน เป็นรูปธรรม มีปัจจัยความสำเร็จ มีเทคนิคหรือรูปแบบ (MODEL) การบริหารจัดการหนี้ที่เหมาะสมสอดคล้องกับบริบทการดำเนินงานกลุ่ม/กองทุน/องค์กรการเงินต่าง ๆ ในชุมชน

วัตถุประสงค์ของศูนย์จัดการกองทุนชุมชนต้นแบบ

เพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนต้นแบบเป็นแหล่งศึกษา เรียนรู้ ศึกษาดูงานด้านการบริหารจัดการจัดการหนี้

เป้าหมายของศูนย์จัดการกองทุนชุมชนต้นแบบ

เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนทุกระดับ และคณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชน และหมู่บ้านที่เตรียมความพร้อมจะจัดตั้งใหม่เป็นศูนย์จัดการกองทุนชุมชน ได้นำปัจจัยความสำเร็จ มีเทคนิคหรือรูปแบบ (MODEL) การบริหารจัดการหนี้ที่ประสบความสำเร็จไปปรับใช้เป็นแนวทางการขับเคลื่อนการดำเนินงานศูนย์จัดการกองทุนชุมชน ให้เหมาะสมสอดคล้องกับบริบทการดำเนินงานกลุ่ม/กองทุน/องค์กรการเงินต่าง ๆ ในชุมชน

บทบาทหน้าที่/ภารกิจของศูนย์จัดการกองทุนชุมชนต้นแบบ

1. เป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้ ดูงาน การแก้ไขปัญหาหนี้ครัวเรือนในชุมชน
2. เป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้ ดูงาน การบูรณาการบริหารจัดการเงินทุนในชุมชนที่เป็นระบบ
3. เป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้ ดูงานการส่งเสริมอาชีพครัวเรือนต้นแบบ ตามกิจกรรมศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบริหารจัดการหนี้ “สำนึกดี แผนดี บริหารหนี้ได้”



คู่มือถอดรหัส MODEL
การบริหารจัดการหนี้ ศจก.ต้นแบบ
ปี 2564



คู่มือถอดรหัส MODEL
การบริหารจัดการหนี้ ศจก.ต้นแบบ
ปี 2565

ทะเบียนรายชื่อศูนย์จัดการกองทุนชุมชนสู่การเป็นต้นแบบด้านการบริหารจัดการหนี้
จำนวน 81 แห่ง 76 จังหวัด

ที่	ชื่อศูนย์จัดการ กองทุนชุมชน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด	ปีที่ได้รับรางวัล ศูนย์จัดการ ดีเด่น
1	บ้านดอนตะโกนต	7	โพทะเล	ค่ายบางระจัน	สิงห์บุรี	ปี 2561
2	บ้านคลองแมงค	6	บ่อเงิน	ลาดหลุมแก้ว	ปทุมธานี	ปี 2561
3	บ้านบางนางสุญ	8	วัดเพลง	วัดเพลง	ราชบุรี	ปี 2561
4	บ้านตงศักดิ์	2	หนองหญ้าปล้อง	หนองหญ้าปล้อง	เพชรบุรี	ปี 2561
5	บ้านหนองประจู่	3	หนองชุมพล	เขาย้อย	เพชรบุรี	ปี 2562
6	บ้านทุ่งไผ่ห้วย	8	โคกสัก	บางแก้ว	พัทลุง	ปี 2561
7	บ้านบางโสก	5	เขาต่อ	ปลายพระยา	กระบี่	ปี 2561
8	บ้านบ้านนังกระแจะ	5	ธารโต	ธารโต	ยะลา	ปี 2561
9	บ้านป่าแดง	1	ห้วยสูง	หนองใหญ่	ชลบุรี	ปี 2561
10	บ้านหินตาด	2	หนองไผ่แก้ว	บ้านบึง	ชลบุรี	ปี 2562
11	บ้านชากไทย	4	ชากไทย	เขาคิชฌกูฏ	จันทบุรี	ปี 2561
12	บ้านคลองเม่น	10	ทุ่งขนาน	สอยดาว	จันทบุรี	ปี 2562
13	บ้านคำปะกั้ง	5	บ้านโพธิ์	โพธิ์พิสัย	หนองคาย	ปี 2561
14	บ้านบึงโนน	5	โคกสี	สว่างแดนดิน	สกลนคร	ปี 2561
15	บ้านดอนตาล	11	พังโคน	พังโคน	สกลนคร	ปี 2562
16	บ้านห้วยหิน	3	นาเชือก	นาเชือก	มหาสารคาม	ปี 2561
17	บ้านโสก	10	บ้านโสก	คอนสวรรค์	ชัยภูมิ	ปี 2561
18	บ้านนาโพธิ์	3	ชำ	กันทรลักษ์	ศรีสะเกษ	ปี 2561
19	บ้านห้วยยาบ	2	ห้วยยาบ	บ้านธิ	ลำพูน	ปี 2561
20	บ้านท่งเป่า	6	ท่งเป่า	แม่ทา	ลำพูน	ปี 2562
21	บ้านโป่ง	6	ป่าแดด	แม่สรวย	เชียงราย	ปี 2561
22	บ้านสะแกเคเรือ	3	วังประจวบ	เมืองตาก	ตาก	ปี 2561
23	บ้านหนองจิก	7	หนองยาง	หนองฉาง	อุทัยธานี	ปี 2561
24	บ้านหนองยายนุ่น	3	กระต๊อบ	กำแพงแสน	นครปฐม	ปี 2562
25	บ้านหนองงู	9	หนองปลาไหล	เมืองสระบุรี	สระบุรี	ปี 2562
26	บ้านบางเสน	1	กฤษณา	บางพลึง	สุพรรณบุรี	ปี 2562
27	บ้านบางสะพาน	7	บางจาก	เมืองนครศรีฯ	นครศรีธรรมราช	ปี 2562
28	บ้านบางมีเหนือ	7	น้ำจืด	กระบุรี	ระนอง	ปี 2562

ทะเบียนรายชื่อศูนย์จัดการกองทุนชุมชนผู้การเป็นต้นแบบด้านการบริหารจัดการหนี้
จำนวน 81 แห่ง 76 จังหวัด

ที่	ชื่อศูนย์จัดการ กองทุนชุมชน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด	ปีที่ได้รับรางวัล ศูนย์จัดการ ดีเด่น
29	บ้านป่าศรี	3	ตะโล	ยะหริ่ง	ปัตตานี	ปี 2562
30	บ้านโคกโยง	4	ป่งไฮ	เซกา	บึงกาฬ	ปี 2562
31	บ้านป่าเพิม	11	สะอาดสมบูรณ์	เมืองร้อยเอ็ด	ร้อยเอ็ด	ปี 2562
32	บ้านพลับ	4	สาม	สาม	สุรินทร์	ปี 2562
33	บ้านยางกระเตา	10	ท่าเมือง	ดอนมดแดง	อุบลราชธานี	ปี 2562
34	บ้านเชียงยืน	4	บ่อสวก	เมืองง่าน	น่าน	ปี 2562
35	บ้านคลองน้ำไหล	9	คอชุม	พิชัย	อุตรดิตถ์	ปี 2562
36	บ้านวังตะกู่	11	วังควง	พนาจรด้าย	กำแพงเพชร	ปี 2562
37	บ้านหนองนางเรือ	7	ดงเมืองแอม	เขาสวนกวาง	ขอนแก่น	ปี 2564
38	บ้านบอน	7	ลำห้วยหลวง	สมเด็จพระ	กาฬสินธุ์	ปี 2564
39	บ้านซากทองกลาง	2	ซากบก	บ้านค่าย	ระยอง	ปี 2564
40	บ้านหนองผัก	9	ตำบ้ง	บัวใหญ่	นครราชสีมา	ปี 2564
41	บ้านนาฝ่าย	8	บ้านเวียง	ร้องกวาง	แพร่	ปี 2564
42	บ้านสุขสวัสดิ์	13	ในคลองบางปลากด	พระสมุทระเจดีย์	สมุทรปราการ	ปี 2564
43	บ้านวังเย็น	10	นาดอกคำ	นาดีวง	เลย	ปี 2564
44	บ้านห้วยสิงห์	1	ปง	ปง	พะเยา	ปี 2564
45	บ้านหนองคตัก	8	ทุเคย	วิเชียรบุรี	เพชรบูรณ์	ปี 2564
46	บ้านหนองมะจับ	1	แม่แฝก	สันทราย	เชียงใหม่	ปี 2564
47	บ้านท่าม่วงใหม่	11	ท่าม่วง	สตึก	บุรีรัมย์	ปี 2564
48	บ้านไธร์ดียะ	5	ซากอ	ศรีสาคร	นราธิวาส	ปี 2564
49	บ้านโรงจ้าว	8	เสื่อโฮก	เมืองชัยนาท	ชัยนาท	ปี 2564
50	บ้านเขาดินสอ	12	ดอนแสลบ	ห้วยกระเจา	กาญจนบุรี	ปี 2564
51	บ้านทุ่งยาง	4	ท่าสะบ้า	วังวิเศษ	ตรัง	ปี 2564
52	บ้านแก่งทุ่ง	4	บ่อโพธิ์	นครไทย	พิษณุโลก	ปี 2564
53	บ้านถาวรสามัคคี	13	หนองม่วง	โคกสูง	สระแก้ว	ปี 2564
54	บ้านน้ำขี้	9	ศรีกะอาง	บ้านนา	นครนายก	ปี 2564
55	บ้านหนองงาโพธิ์	6	น้ำผุด	ละงู	สตูล	ปี 2565
56	บ้านหนองสะแบง	6	โคกใหญ่	โนนสัง	หนองบัวลำภู	ปี 2565

ทะเบียนรายชื่อศูนย์จัดการกองทุนชุมชนผู้การเป็นต้นแบบด้านการบริหารจัดการหนี้
จำนวน 81 แห่ง 76 จังหวัด

ที่	ชื่อศูนย์จัดการ กองทุนชุมชน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด	ปีที่ได้รับรางวัล ศูนย์จัดการ ดีเด่น
57	บ้านเชิงแส	4	เชิงแส	กระแสดินธุ์	สงขลา	ปี 2565
58	บ้านทพป่า	3	ทพนาทม	โนนสะอาด	อุดรธานี	ปี 2565
59	บ้านชุมเหล็ก	2	โพนเมืองน้อย	หัวตะพาน	อำนาจเจริญ	ปี 2565
60	บ้านเหล่ายาว	4	เสริมกลาง	เสริมงาม	ลำปาง	ปี 2565
61	บ้านดวงดี	7	สองพี่น้อง	ท่าชะ	ชุมพร	ปี 2565
62	บ้านคลองฝรั่ง	7	ไทรน้อย	ไทรน้อย	นนทบุรี	ปี 2565
63	บ้านโพธิ์ทามูร์	4	บางเจ้าฉ่า	โพธิ์ทอง	อ่างทอง	ปี 2565
64	บ้านบางควาน	1	กมส	กระบุรี	ภูเก็ต	ปี 2565
65	บ้านกุงโคก	10	หนองฮี	ปลาปาก	นครพนม	ปี 2565
66	บ้านสนม พัง	9	สามัคคี	อุทัย	พระนครศรีอยุธยา	ปี 2565
67	บ้านห้วยพลู	11	ทรายทอง	บางสะพานน้อย	ประจวบคีรีขันธ์	ปี 2565
68	บ้านวังนก ไร่	8	หนองนก ไร่	กระทุ่มแบน	สมุทรสาคร	ปี 2565
69	บ้านคลองปอ	2	แหลมจอบ	แหลมจอบ	ตราด	ปี 2565
70	บ้านแม่ฮี	5	แม่ฮี	ปาย	แม่ฮ่องสอน	ปี 2565
71	บ้านปลย คลอง 18	11	บางน้ำเปรี้ยว	เมือง	ฉะเชิงเทรา	ปี 2565
72	บ้านคลองใหม่	5	วัดประดู่	เมือง	สุราษฎร์ธานี	ปี 2565
73	บ้านตงคณทณ	4	ตงพระราม	เมือง	ปราจีนบุรี	ปี 2565
74	บ้านอ่าง	3	อ่างทอง	บรรพตพิสัย	นครสวรรค์	ปี 2565
75	บ้านขุนทรัพย์	7	ชัยสมบูรณ์	ลำสนธิ	ลพบุรี	ปี 2565
76	บ้านคลองจูด	5	มะรุ่ย	ทับปุด	พังงา	ปี 2565
77	บ้านดอนชาด	4	ชะโนดน้อย	ดงหลวง	มุกดาหาร	ปี 2565
78	บ้านดอนม่อม	4	โคกสำราญ	เลิงนกทา	ยโสธร	ปี 2565
79	บ้านหนองบัว	6	ท่าชัย	ศรีสัชนาลัย	สุโขทัย	ปี 2565
80	บ้านหนองสาวก่าย	3	คลองทราย	สากเหล็ก	พิจิตร	ปี 2565
81	บ้านคลองเมิง	2	บางนางลี่	อัมพวา	สมุทรสงคราม	ปี 2565



QR Cord. รายชื่อศูนย์จัดการกองทุนชุมชนต้นแบบ 81 แห่ง

ส่วนที่ 5

ประเด็นเน้นย้ำการดำเนินงานศูนย์จัดการกองทุนชุมชน

ข้อที่ 1 เดิมใช้ชื่อ สถาบันการจัดการการเงินชุมชน เปลี่ยนเป็น ศูนย์จัดการกองทุนชุมชน

1.1 กรมกรมการพัฒนาชุมชน ได้ขับเคลื่อนการบูรณาการกองทุนชุมชนภายใต้ชื่อสถาบันการจัดการการเงินชุมชน ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2551 – 2560 และได้เปลี่ยนแปลงชื่อจาก “สถาบันการจัดการการเงินชุมชน” เป็น “ศูนย์จัดการกองทุนชุมชน” ตามที่คณะกรรมการสิทธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติรายจ่ายงบประมาณ ประจำปี 2560 ได้ให้ข้อเสนอแนะในการเปลี่ยนชื่อเนื่องจากมีความคล้ายคลึงกับสถาบันการเงินชุมชน

1.2 พระราชบัญญัติสถาบันการเงินประชาชน พ.ศ.2562 มาตรา 25 ห้ามผู้ใดนอกจากสถาบันการเงินประชาชนใช้ชื่อหรือคำแสดงชื่อทางธุรกิจว่า “สถาบันการเงินประชาชน” หรือคำอื่นใดที่มีความหมายเช่นเดียวกัน

กรมการพัฒนาชุมชน จึงได้มีการเปลี่ยนแปลงชื่อมาเป็น “ศูนย์จัดการกองทุนชุมชน” ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 เป็นต้นมา และแจ้งให้จังหวัด/อำเภอ ดำเนินการเปลี่ยนแปลงชื่อ และสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินการดังกล่าว และหากยังมีศูนย์จัดการกองทุนชุมชนใด ยังมีการใช้ชื่อสถาบันการจัดการการเงินชุมชน ขอให้จังหวัด/อำเภอ สร้างความรู้ความเข้าใจและเปลี่ยนแปลงชื่อดังกล่าว

ข้อที่ 2 บทบาทหน้าที่ของศูนย์จัดการกองทุนชุมชน

ศูนย์จัดการกองทุนชุมชน มีหน้าที่ในการแก้ไขปัญหาหนี้สิน โดยเชื่อมโยงการบริหารจัดการเงินทุนในชุมชนให้เป็นระบบ มีการจัดทำฐานข้อมูลชุมชน ฐานข้อมูลหนี้สินครัวเรือน บริหารจัดการหนี้ ปรับโครงสร้างหนี้ และส่งเสริมวินัยทางการเงินให้กับคนในชุมชน และเกิดผลสัมฤทธิ์ในการแก้ไขปัญหาหนี้สินครัวเรือน จนสามารถลด/ปลดหนี้ได้ในที่สุด โดยการส่งเสริมสนับสนุนให้ครัวเรือนนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิต และวางแผนชีวิตนำไปสู่ชีวิตที่มีคุณภาพต่อไป ซึ่งถือเป็นเป้าหมายสูงสุดของการดำเนินงานศูนย์จัดการกองทุนชุมชน ดังนั้นศูนย์จัดการกองทุนชุมชนจึงทำหน้าที่เป็นหน่วยงานบริหารจัดการหนี้เท่านั้น หากศูนย์จัดการกองทุนชุมชนขยายบทบาทไปสู่การสนับสนุนสภาพคล่องแก่กลุ่ม องค์กร กองทุนการเงินที่เป็นสมาชิก หรือขยายขอบเขตไปสู่การรับฝากเงินหรือให้สินเชื่อแก่สมาชิกโดยตรง อาจเข้าข่ายเป็นสถาบันการเงินตามพระราชบัญญัติสถาบันการเงินประชาชน พ.ศ. 2562 มาตรา 26 ดังนั้น หากพบว่ามีศูนย์จัดการกองทุนชุมชนใด ยังมีการทำธุรกรรมทางการเงินแก่คนในชุมชนอยู่ ให้เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนผู้ขับเคลื่อนงานทุกระดับดำเนินการ ดังนี้

2.1 ลงพื้นที่ชี้แจงสร้างความรู้ ความเข้าใจในการดำเนินงานศูนย์จัดการกองทุนชุมชน แก่คณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชน เพื่อปรับเปลี่ยนรูปแบบการดำเนินงานศูนย์จัดการกองทุนชุมชนให้เป็นไปตามกรอบแนวทางที่กรมการพัฒนาชุมชนกำหนด

2.2 แยกบทบาทภารกิจของศูนย์จัดการกองทุนชุมชน กับการดำเนินธุรกรรมทางการเงินในรูปแบบ “สถาบันการเงินชุมชน” ออกจากกันให้ชัดเจน โดยถ่ายโอนภารกิจ (การรับฝากเงิน) ให้เป็นบทบาทหน้าที่ของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต หรือสถาบันการเงินชุมชนที่มีในหมู่บ้าน/ชุมชน เป็นผู้ดำเนินการ และให้สถาบันการเงินชุมชนเป็นสมาชิกของศูนย์จัดการกองทุนชุมชน

2.3 ตามข้อ 2.1 - 2.2 หากศูนย์จัดการกองทุนชุมชนดังกล่าวยังคงยืนยันที่จะไม่ปรับเปลี่ยนการดำเนินงานให้เป็นไปตามแนวทางที่กรมการพัฒนาชุมชนกำหนด ให้ดำเนินการ ดังนี้

1) สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอแจ้งให้ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนดังกล่าว ดำเนินการจัดประชุมผู้เกี่ยวข้อง ซึ่งประกอบด้วย คณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชน ผู้นำชุมชน สมาชิกของกลุ่ม/กองทุนที่เป็นสมาชิกของศูนย์จัดการกองทุนชุมชน ไม่น้อยกว่า 3 ใน 4 เพื่อประชุมและรับทราบให้ยกเลิกการดำเนินงานศูนย์จัดการกองทุนชุมชน โดยมีผู้แทนจากสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด และอำเภอ ร่วมสังเกตการณ์ ทั้งนี้ การนับจำนวนสมาชิกศูนย์จัดการกองทุนชุมชน ที่จะเข้าร่วมประชุมเพื่อลงมติยกเลิกการดำเนินงานศูนย์จัดการกองทุนชุมชน จำนวน 3 ใน 4 ของสมาชิก ให้สมาชิกรายบุคคลที่เป็นตัวแทนของกลุ่ม องค์กร กองทุนการเงินที่เป็นสมาชิกศูนย์จัดการกองทุนชุมชน เช่น ศูนย์จัดการฯ มีสมาชิก จำนวน 3 กลุ่ม ประกอบด้วย กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ซึ่งมีสมาชิก 100 คน กองทุนหมู่บ้านฯ มีจำนวนสมาชิก 80 คน กลุ่มอาชีพสตรี มีสมาชิก 20 คน รวมตัวแทนสมาชิกที่เข้าร่วมประชุมฯ จำนวน 200 คน โดยนับรวมคณะกรรมการที่เป็นตัวแทนสมาชิกด้วย

2) สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอจัดทำรายงานการประชุมที่แสดงรายละเอียด ดังนี้

2.1) รายชื่อผู้เข้าร่วมประชุม

2.2) ระบุเหตุผลของการยกเลิกการดำเนินงานศูนย์จัดการกองทุนชุมชน

2.3) มติที่ประชุมที่ระบุให้ยกเลิก

2.4) ภาพถ่ายการประชุม

3) สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอจัดทำประกาศยกเลิกการดำเนินงานศูนย์จัดการกองทุนชุมชน จำนวน 3 ชุด โดยมีนายอำเภอเป็นผู้ลงนามประกาศ เพื่อให้บุคคลทั่วไปรับทราบ โดยนำไปติดประกาศจำนวน 2 แห่ง ได้แก่ ที่ว่าการอำเภอ จำนวน 1 ชุด บอร์ดประชาสัมพันธ์ในหมู่บ้าน/ชุมชน จำนวน 1 ชุด พร้อมรวบรวมส่งสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด จำนวน 1 ชุด

4) สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ ดำเนินการจัดตั้งศูนย์จัดการกองทุนชุมชนใหม่ทดแทนศูนย์จัดการกองทุนชุมชนที่ได้ทำการยกเลิกการดำเนินงาน โดยมีเงื่อนไข ดังนี้

- เป็นหมู่บ้านที่มีกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตที่เข้มแข็ง ที่ได้รับการประเมินศักยภาพตามหลักธรรมาภิบาล อยู่ในระดับ 2 หรือระดับ 3 สามารถเป็นแกนหลักในการบริหารจัดการหนี้ของคนในชุมชนได้

- คณะกรรมการกลุ่ม องค์กรในชุมชนมีความเข้มแข็ง น่าเชื่อถือและประชาชนในหมู่บ้านให้การยอมรับ

- มีกลุ่ม องค์กร กองทุนการเงิน หรือกลุ่มอาชีพที่มีการให้สมาชิกกู้ยืมเงินไปลงทุน อยู่ในหมู่บ้าน/ชุมชน ไม่น้อยกว่า 3 กลุ่ม

- มีความพร้อมของสถานที่ ซึ่งอาจใช้สถานที่ร่วมกับกลุ่ม องค์กร กองทุนการเงินอื่น ๆ หรือเป็นเอกเทศก็ได้

5) สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอรวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการยกเลิกการดำเนินงานศูนย์จัดการกองทุนชุมชน ได้แก่ สำเนารายงานการประชุมพร้อมภาพถ่าย ประกาศการยกเลิกการดำเนินงานศูนย์จัดการกองทุนชุมชน และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งศูนย์จัดการกองทุนชุมชนใหม่ ส่งให้สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด เพื่อรวบรวมส่งให้กรมฯ ต่อไป

6) เมื่อกรมฯ ได้รับเอกสารแจ้งยกเลิกการดำเนินงานศูนย์จัดการกองทุนชุมชน จักได้รายงานให้อธิบดีกรมการพัฒนาชุมชนทราบ พร้อมดำเนินการปรับปรุงฐานข้อมูลศูนย์จัดการกองทุนชุมชนให้เป็นปัจจุบัน

ส่วนที่ 6 แนวทางการดำเนินกิจกรรมตามยุทธศาสตร์ กรมการพัฒนาชุมชน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ไปพลางก่อน

แนวทางตามทางการดำเนินงานกิจกรรมตามแผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณ

กิจกรรมหลักที่ 2 : ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ

กิจกรรมย่อยที่ 2 : แก้ไขปัญหาหนี้สินครัวเรือนของประชาชน โดยทุนชุมชน

1. ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบริหารจัดการหนี้ "สำนึกดี แผนดี บริหารหนี้ได้"

วัตถุประสงค์ 1. เพื่อส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และเสริมสร้างวินัยทางการเงินแก่ครัวเรือนผู้มีหนี้สินเป้าหมาย

2. เพื่อส่งเสริมการประกอบอาชีพให้ครัวเรือนเป้าหมายให้มีรายได้เพิ่มขึ้น สามารถแก้ไขปัญหาหนี้สินครัวเรือนได้

รายละเอียดการดำเนินกิจกรรม

วิธีการ/ขั้นตอนการดำเนินงาน/เงื่อนไขของกิจกรรม

กรมการพัฒนาชุมชน ได้ดำเนินงานโครงการแก้ไขปัญหานี้สินครัวเรือนของประชาชน โดยทุนชุมชน กิจกรรมศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบริหารจัดการหนี้ "สำนึกดี แผนดี บริหารหนี้ได้" งบประมาณ 30,960,000 บาท ณ ศูนย์จัดการกองทุนชุมชน จำนวน 400 แห่ง ๗ ละ 77,400 บาท

ขั้นตอนการดำเนินการแบ่งเป็น 2 กิจกรรม ดังนี้

กิจกรรมที่ 1 ประชุมเชิงปฏิบัติการศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบริหารจัดการหนี้ "สำนึกดี แผนดี บริหารจัดการหนี้ได้"

1. กรมการพัฒนาชุมชนจัดทำแนวทางการดำเนินงานกิจกรรมศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบริหารจัดการหนี้ "สำนึกดี แผนดี บริหารหนี้ได้" พร้อมแจ้งทะเบียนจัดสรรให้สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด

2. จังหวัด/อำเภอ ศึกษาแนวทางการดำเนินกิจกรรมและกำหนดแผนการดำเนินงานโครงการแก้ไขปัญหานี้สินครัวเรือนของประชาชน โดยทุนชุมชน กิจกรรมศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบริหารจัดการหนี้ "สำนึกดี แผนดี บริหารหนี้ได้" ตามจำนวนที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ

3. อำเภอ ร่วมกับคณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชนดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1) อำเภอแจ้งประสานการสนับสนุนฯ ให้คณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชนได้รับทราบและเตรียมความพร้อมในการดำเนินการบริหารจัดการหนี้ "สำนึกดี แผนดี บริหารหนี้ได้"

2) อำเภอและคณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชน จัดประชุมเพื่อกำหนดแนวทางการบริหารจัดการหนี้ "สำนึกดี แผนดี บริหารหนี้ได้"

3) คณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชน นำข้อมูลจากการจัดทำฐานข้อมูลลูกหนี้ (สำรวจ/ตรวจสอบข้อมูลลูกหนี้ทั้งหมดของกลุ่ม/กองทุนการเงินในแต่ละกองทุนชุมชนในชุมชน) มาวิเคราะห์ข้อมูลลูกหนี้และจัดประเภทลูกหนี้ เพื่อคัดเลือกครัวเรือนเป้าหมายที่เป็นหนี้ โดยให้ลงทะเบียนเข้าสู่กระบวนการบริหารจัดการหนี้

รายละเอียดการดำเนินงานกิจกรรม

วิธีการ/ขั้นตอนการดำเนินงาน/เงื่อนไขของกิจกรรม

ทั้งนี้ ให้พิจารณาครัวเรือนเป้าหมายที่มีหนี้สินและอยู่ในระบบการบริหารจัดการข้อมูลการพัฒนาคนแบบชี้เป้า (Thai People Map and Analytics Platform : TPMAP) และครัวเรือนที่มีรายได้ต่ำเป็นลำดับแรก และตามความเหมาะสมของคณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชน

4. ผู้แทนครัวเรือนเป้าหมายที่ได้รับการคัดเลือกเข้าสู่กระบวนการบริหารจัดการหนี้ โดยวิธีปรับโครงสร้างหนี้ พร้อมทั้งจัดเวทีบริหารจัดการหนี้ “สำนึกดี แผนดี บริหารหนี้ได้” เพื่อชี้แจงเกณฑ์การดำเนินงานให้แก่ผู้แทนครัวเรือนเป้าหมาย งบประมาณแต่ละ 17,100 บาท จำนวน 2 ครั้ง ๆ ละ 1 วัน ซึ่งมีหัวข้อดังนี้

1) อบรมให้ความรู้การสร้างวินัยทางการเงิน “สำนึกดี แผนดี บริหารหนี้ได้” ตามหัวข้อดังนี้

- (1) การสร้างความรู้ความเข้าใจศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบริหารจัดการหนี้ “สำนึกดี แผนดี บริหารหนี้ได้”
- (2) สถานการณ์หนี้สินภาคครัวเรือน
- (3) การส่งเสริมทักษะทางการเงิน (การวิเคราะห์/วางแผนการใช้จ่ายทางการเงิน)
- (4) การสร้างแรงจูงใจในการปรับพฤติกรรมทางการเงิน
- (5) การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- (6) การส่งเสริมการออม
- (7) การส่งเสริมการบริหารจัดการหนี้
 - เทคนิคการลดหนี้
 - การวางแผนจัดการหนี้สิน
- (8) ประชุมวางแผนการบริหารจัดการหนี้ร่วมกัน

2) ให้ความรู้เกี่ยวกับอาชีพที่ครัวเรือนเป้าหมายสนใจ หรือมีการสาธิตอาชีพตามความสนใจของครัวเรือนเป้าหมาย มีแนวทางดังนี้

- (1) การวิเคราะห์ความรู้ ประสบการณ์ ความสนใจของครัวเรือนเป้าหมายในการประกอบอาชีพ
- (2) การวิเคราะห์/ศักยภาพ/ความต้องการของการประกอบอาชีพของผู้แทนครัวเรือนเป้าหมาย
- (3) การร่วมกันจัดทำแผนการส่งเสริมการประกอบอาชีพ
- (4) สาธิตอาชีพครัวเรือนเป้าหมายตามแผน

ทั้งนี้ คณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชน สามารถเลือกหลักสูตรการสร้างวินัยทางการเงิน “สำนึกดี แผนดี บริหารหนี้ได้” โดยเลือกหัวข้อตามความสนใจและตรงกับความต้องการของผู้แทนครัวเรือนเป้าหมาย

กิจกรรมที่ 2 สนับสนุนกิจกรรมการบริหารจัดการหนี้ตามแผน งบประมาณแต่ละ 60,300 บาท

1. อำเภอและคณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชน พิจารณากิจกรรมส่งเสริมการประกอบอาชีพของครัวเรือนเป้าหมายให้เป็นไปตามความต้องการของครัวเรือนเป้าหมายและตามแผนการสนับสนุนกิจกรรมการบริหารจัดการหนี้ “สำนึกดี แผนดี บริหารหนี้ได้” ที่ได้ร่วมกันจัดทำไว้ในกิจกรรมที่ 1 โดยดำเนินการดังนี้

1) การส่งเสริมการประกอบอาชีพของผู้แทนครัวเรือนเป้าหมาย สอดคล้องกับความต้องการของตลาด องค์กรความรู้ ศักยภาพและความต้องการของผู้แทนครัวเรือนเป้าหมาย

รายละเอียดการดำเนินงานกิจกรรม

วิธีการ/ขั้นตอนการดำเนินงาน/เงื่อนไขของกิจกรรม

2) การส่งเสริมการประกอบอาชีพของผู้แทนครัวเรือนเป้าหมาย ให้ดำเนินการเป็นกลุ่ม และให้แต่ละกลุ่มทำข้อตกลงกำหนดเงื่อนไข รูปแบบ ระยะเวลาในการดำเนินงานไว้อย่างชัดเจน ทั้งนี้ต้องไม่ดำเนินการในลักษณะทุนหมุนเวียน โดยไม่เป็นปัญหาหรือเป็นภาระของครัวเรือนเป้าหมาย สามารถปฏิบัติได้จริง และเป็นที่ยอมรับ/เข้าใจร่วมกันระหว่างคณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชนและผู้แทนครัวเรือนเป้าหมาย โดยให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด องค์กรความรู้และศักยภาพของผู้แทนครัวเรือนเป้าหมาย

3) **ไม่ให้ควรดำเนินการในลักษณะนำงบประมาณมาแบ่งเฉลี่ยกัน หรือซื้อวัสดุแจกจ่ายเป็นรายครัวเรือน**

2. อำเภอสอนโคตรโครงการ/กิจกรรมส่งเสริมการประกอบอาชีพ พร้อมรายละเอียดแจ้งจังหวัดเพื่อขออนุมัติโครงการ งบประมาณแห่งละ 60,300 บาท

*****ห้ามนำงบประมาณที่ได้รับไปดำเนินการในรูปแบบเงินทุนหมุนเวียน (เงินกู้) หรือจัดซื้อครุภัณฑ์*****

3. อำเภอร่วมกับคณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชน ส่งเสริมและสนับสนุนการประกอบอาชีพแก่ผู้แทนครัวเรือนเป้าหมายที่ร่วมกิจกรรม “สำนึกดี แผนดี บริหารหนี้ได้” ตามกิจกรรมที่ 1

4. จังหวัด สามารถบูรณาการการดำเนินงานภายใต้ภารกิจกรมการพัฒนาชุมชนโดยสำนัก กอง ศูนย์ ที่สามารถเชื่อมโยงการทำงานร่วมกันในการส่งเสริม สนับสนุนการประกอบอาชีพครัวเรือนเป้าหมาย เพื่อให้บรรลุผลตามยุทธศาสตร์มุ่งผลสำเร็จและเป้าหมายของงานร่วมกัน อาทิเช่น

1) การสนับสนุนให้ครัวเรือนเป้าหมายที่เป็นสตรี สมัครเป็นสมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี เพื่อเข้าถึงแหล่งเงินทุนหมุนเวียนดอกเบี้ยต่ำ สำหรับการลงทุนเพื่อพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้

2) การบูรณาการองค์ความรู้ด้านการพัฒนาอาชีพ, สัมมาชีพชุมชน ให้ครัวเรือนเป้าหมายนำความรู้คำแนะนำไปประกอบอาชีพ และการรวมกลุ่มอาชีพ รวมทั้งส่งเสริม สนับสนุนให้ดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3) การส่งเสริมสนับสนุนให้ครัวเรือนเป้าหมาย มีการรวมกลุ่มอาชีพ พัฒนาสู่ผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP โดยขึ้นทะเบียน OTOP พัฒนาคุณภาพมาตรฐานและส่งเสริมช่องทางการตลาด

4) อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

5. การรายงานผลการดำเนินงานตามกิจกรรมฯ ดังนี้

1) จังหวัดรายงานผลการดำเนินงานตามแบบรายงานกิจกรรมศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบริหารจัดการหนี้ “สำนึกดี แผนดี บริหารหนี้ได้” ดังนี้

(1) รายงานรายชื่อผู้แทนครัวเรือนเป้าหมายที่เข้าร่วมกิจกรรม “สำนึกดี แผนดี บริหารหนี้ได้” และข้อมูลภาวะหนี้สินของผู้แทนครัวเรือนเป้าหมาย พร้อมรายงานผลกิจกรรมการบริหารจัดการหนี้ตามแผน (การส่งเสริมประกอบอาชีพ โดยให้ระบอบอาชีพที่ได้รับการส่งเสริม) ให้กรมการพัฒนาชุมชนทราบ ภายในวันที่ 20 มีนาคม 2567

(2) รายงานผลความก้าวหน้าในการบริหารจัดการหนี้ (จำนวนยอดหนี้ที่ลดลง หรือที่ปลดหนี้ได้) และผลความก้าวหน้าในการดำเนินการตามแผนการส่งเสริมอาชีพ เช่น รายได้ที่เพิ่มขึ้นจากการส่งเสริมอาชีพ (ครั้งที่ 1) ภายในวันที่ 20 พฤษภาคม 2567, (ครั้งที่ 2) ภายในวันที่ 20 มิถุนายน 2567, (ครั้งที่ 3) ภายในวันที่ 20 กรกฎาคม 2567

รายละเอียดการดำเนินกิจกรรม

วิธีการ/ขั้นตอนการดำเนินงาน/เงื่อนไขของกิจกรรม

(3) รายงานผลสัมฤทธิ์การบริหารจัดการหนี้ของครัวเรือนเป้าหมายที่เข้าร่วมกิจกรรมฯ ตามทะเบียนผลการบริหารจัดการหนี้ของครัวเรือนเป้าหมาย และผลความก้าวหน้าของการสนับสนุนอาชีพให้กับครัวเรือนเป้าหมาย ให้กรรมการพัฒนาชุมชนทราบ (ครั้งที่ 4) ภายในวันที่ 20 สิงหาคม 2567

2) จังหวัดรวบรวมและสรุปผลการดำเนินกิจกรรมฯ พร้อมผลการประเมินและภาพกิจกรรม (แนบไฟล์ข้อมูลและรูปภาพ) บันทึกในระบบ Budget and Project Management (BPM) หลังจากดำเนินการเสร็จสิ้นภายใน 7 วัน ทั้งนี้ ให้แล้วเสร็จภายในวันที่ 20 มีนาคม 2567

กลุ่มเป้าหมาย ผู้แทนครัวเรือนเป้าหมายที่เป็นหนี้และได้รับการคัดเลือกจากคณะกรรมการศูนย์จัดการ กองทุนชุมชน โดยพิจารณาตามความเหมาะสมของแต่ละพื้นที่ที่ศูนย์จัดการกองทุนชุมชน 400 แห่ง ๆ ละ 30 คน รวมทั้งสิ้น 12,000 คน

งบประมาณ จำนวน 30,960,000 บาท สนับสนุนการบริหารจัดการหนี้ “สำนึกดี แผนดี บริหารหนี้ได้” แก่ศูนย์จัดการกองทุนชุมชน จำนวน 400 แห่ง ๆ ละ 77,400 บาท เป็นค่าใช้จ่าย ดังนี้
กิจกรรมที่ 1 การประชุมเชิงปฏิบัติการศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบริหารจัดการหนี้ “สำนึกดี แผนดี บริหารหนี้ได้” จำนวน 400 แห่ง ๆ ละ 17,100 บาท รวมเป็นเงิน 6,840,000 บาท
กิจกรรมที่ 2 สนับสนุนกิจกรรมการบริหารจัดการหนี้ตามแผน จำนวน 400 แห่ง ๆ ละ 60,300 บาท รวมเป็นเงิน 24,120,000 บาท

หน่วยดำเนินการ สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ

พื้นที่ดำเนินการ หมู่บ้านพื้นที่ตั้งของศูนย์จัดการกองทุนชุมชน 400 แห่ง ที่จัดตั้งในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

ระยะเวลาดำเนินการ ไตรมาส 1 - 2 (เดือนตุลาคม 2566 – มีนาคม 2567)

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผู้แทนครัวเรือนเป้าหมายมีการสร้างวินัยทางการเงิน มีการออม และปรับพฤติกรรมทางการเงินที่ดีขึ้น และน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิต
2. ผู้แทนครัวเรือนเป้าหมายได้รับการพัฒนาอาชีพ มีการลดรายจ่ายและมีรายได้เพิ่มขึ้นสามารถลด/ปลดหนี้ได้

ตัวชี้วัดกิจกรรม

1. จำนวนประชาชนกลุ่มเป้าหมายที่ได้รับการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ 12,000 คน
2. ร้อยละ 90 ของจำนวนครัวเรือนเป้าหมายที่สามารถลดหนี้/ปลดหนี้ ได้ด้วยกระบวนการบริหารจัดการหนี้ของศูนย์จัดการกองทุนชุมชน (จำนวนอย่างน้อย 10,800 ครัวเรือน)

หน่วยงานที่รับผิดชอบ สำนักพัฒนาทุนและองค์การการเงินชุมชน

เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ

1. นายชาติ ชูชี
ตำแหน่ง นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ
โทรศัพท์ 02 141 6097
2. นางสาวสุธาสินี พุ่มกุมาร
ตำแหน่ง นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ
โทรศัพท์ 02 141 6124

แนวทางการดำเนินงาน (เพิ่มเติม) โครงการศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบริหารจัดการหนี้ "สำนึกดี แผนดี บริหารหนี้ได้"

ด้วยสถานการณ์ปัจจุบันสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ ส่งผลให้ประชาชนต้องดิ้นรนเพื่อความอยู่รอด เมื่อปัญหาปากท้องในการดำรงชีพของประชาชนมีมากขึ้น ทำให้ต้องเกิดการหาแหล่งเงินทุนเพื่อนำมาเป็นทุนในประกอบอาชีพ เมื่อได้แหล่งทุนกู้ยืมที่ดีแต่ไม่มีการวางแผนการใช้จ่ายเงินที่ดี ขาดการวางแผนช่องทางการตลาดในการประกอบอาชีพ ขาดความรู้ในการต่อยอดอาชีพ ยังยึดติดสิ่งที่ทำต่อ ๆ กันมา ผลที่ตามมาคือ การลงทุนที่ลงไปไม่เสมอตัวก็ขาดทุน ปัญหาที่ตามมาคือการกู้ยืมวงเวียนซ้ำ ๆ หมุนเวียนต่อเนื่องไปทุกปี เข้าสู่วงจรการเป็นหนี้ เกิดปัญหาหนี้สินครัวเรือน และปัญหาหนี้สินภาคครัวเรือนถือเป็นปัญหาหลักที่ขัดขวางการพัฒนาหมู่บ้าน/ชุมชน

กรมการพัฒนาชุมชนซึ่งมีภารกิจเกี่ยวกับการส่งเสริมสนับสนุนกระบวนการเรียนรู้ การมีส่วนร่วมของประชาชน ส่งเสริมและพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากให้มีความมั่นคงและมีเสถียรภาพ ได้ให้ความสำคัญในการบริหารจัดการเงินทุนชุมชนให้มีประสิทธิภาพ และเป็นระบบ จึงได้ส่งเสริมให้หมู่บ้าน/ชุมชนมีการจัดตั้ง “ศูนย์จัดการกองทุนชุมชน” เพื่อแก้ไขปัญหาหนี้สินภาคครัวเรือนด้วยคนในชุมชนเอง โดยมีคณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชนเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนและบูรณาการเชื่อมโยงกลุ่ม/องค์กร/กองทุนการเงินในหมู่บ้าน/ชุมชน ให้เกิดการบริหารจัดการเงินทุนชุมชนอย่างเป็นระบบ และเป็นเครื่องมือในการแก้ไขปัญหาหนี้สินของประชาชน โดยการสร้างการเรียนรู้ การบริหารจัดการหนี้สินของครัวเรือนให้สามารถบริหารจัดการหนี้ของตนเองได้ เกิดทักษะในการบริหารจัดการหนี้ของตนเอง รู้จักการวางแผนการใช้จ่ายเงินให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด และมีเป้าหมายในการบริหารจัดการหนี้ นำไปสู่ผลสัมฤทธิ์ในการบริหารจัดการหนี้ คือ ลดหนี้ และปลดหนี้ได้ในที่สุด

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 กรมการพัฒนาชุมชน ได้กำหนดแผนการดำเนินกิจกรรมตามยุทธศาสตร์กรมการพัฒนาชุมชน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 **ไปพลางก่อน** โดยมีกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานศูนย์จัดการกองทุนชุมชน จำนวน 2 กิจกรรม ดังนี้

กิจกรรมที่ 1 ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบริหารจัดการหนี้ “สำนึกดี แผนดี บริหารหนี้ได้” (ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ไปพลางก่อน)

วัตถุประสงค์

1. เพื่อส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และเสริมสร้าง วินัยทางการเงินแก่ครัวเรือนผู้มีหนี้สินเป้าหมาย
2. เพื่อส่งเสริมการประกอบอาชีพให้ครัวเรือนเป้าหมายให้มีรายได้เพิ่มขึ้น สามารถแก้ไขปัญหาหนี้สินครัวเรือนได้

วิธีการ/ขั้นตอนการดำเนินงาน/เงื่อนไขของ

รายละเอียดการดำเนินกิจกรรม

กรมการพัฒนาชุมชน ได้รับอนุมัติให้จัดทำโครงการกิจกรรมตามแผนการปฏิบัติงาน และแผนการใช้จ่ายงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ไปพลางก่อน โครงการศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบริหารจัดการหนี้ “สำนึกดี แผนดี บริหารหนี้ได้” งบประมาณ 30,960,000 บาท ณ ศูนย์จัดการกองทุนชุมชน ที่จัดตั้งในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 จำนวน 400 แห่ง ๆ ละ 77,400 บาท ขั้นตอนการดำเนินการแบ่งเป็น 2 กิจกรรม ดังนี้

โดยแบ่งเป็น 2 กิจกรรม ดังนี้

กิจกรรมที่ 1 ประชุมเชิงปฏิบัติการศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบริหารจัดการหนี้ “สำนึกดี แผนดี บริหารหนี้ได้” มีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

1. กรมการพัฒนาชุมชนจัดทำแนวทางการดำเนินงานกิจกรรมศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบริหารจัดการหนี้ “สำนึกดี แผนดี บริหารหนี้ได้” พร้อมแจ้งทะเบียนจัดสรรให้สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด
2. จังหวัด/อำเภอ ศึกษาแนวทางการดำเนินกิจกรรมและกำหนดแผนการดำเนินงานโครงการศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบริหารจัดการหนี้ “สำนึกดี แผนดี บริหารหนี้ได้” ตามจำนวนที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ
3. อำเภอ ร่วมกับคณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชนดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้
 - 3.1 อำเภอแจ้งประสานการสนับสนุนฯ ให้คณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชนได้รับทราบและเตรียมความพร้อม ในการดำเนินการบริหารจัดการหนี้ “สำนึกดี แผนดี บริหารหนี้ได้”
 - 3.2 อำเภอและคณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชน จัดประชุมเพื่อกำหนดแนวทางการบริหารจัดการหนี้ และการสนับสนุนกิจกรรม “สำนึกดี แผนดี บริหารหนี้ได้”
 - 3.3 คณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชน นำข้อมูลจากการจัดทำฐานข้อมูลลูกหนี้ (สำรวจ/ตรวจสอบข้อมูลลูกหนี้ทั้งหมดของกลุ่ม/กองทุนการเงินในแต่ละกองทุนชุมชนในชุมชน) มาวิเคราะห์ข้อมูลลูกหนี้และจัดประเภทลูกหนี้ เพื่อคัดเลือกผู้แทนครัวเรือนเป้าหมายที่เป็นหนี้ โดยให้ลงทะเบียนเข้าสู่กระบวนการบริหารจัดการหนี้

ทั้งนี้ ให้พิจารณาครัวเรือนที่มีหนี้สินที่อยู่ในระบบการบริหารจัดการข้อมูลการพัฒนาคนแบบชี้เป้า (Thai People Map and Analytics Platform : TPMAP) หรือครัวเรือนที่มีรายได้น้อยเป็นลำดับแรกโดยให้

ครัวเรือนเป้าหมายลงทะเบียนเข้าสู่กระบวนการบริหารจัดการหนี้ หรือตามความเหมาะสมของคณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชน

4. ผู้แทนครัวเรือนเป้าหมายที่ได้รับการคัดเลือกเข้าสู่กระบวนการบริหารจัดการหนี้ โดยวิธีการปรับโครงสร้างหนี้ พร้อมทั้งจัดเวทีบริหารจัดการหนี้ “สำนึกดี แผนดี บริหารหนี้ได้” เพื่อชี้แจงเกณฑ์การดำเนินงานกิจกรรมให้แก่ผู้แทนครัวเรือนเป้าหมาย งบประมาณแห่งละ 17,100 บาท จำนวน 2 ครั้ง ๆ ละ 1 วัน ตามแนวทาง ดังนี้

4.1 อบรมให้ความรู้การสร้างวินัยทางการเงิน “สำนึกดี แผนดี บริหารหนี้ได้” ตามหัวข้อ ดังนี้

- (1) การสร้างความรู้ความเข้าใจศูนย์จัดการบริหารจัดการหนี้ “สำนึกดี แผนดี บริหารหนี้ได้”
- (2) สถานการณ์หนี้สินภาคครัวเรือน
- (3) การส่งเสริมทักษะทางการเงิน (การวิเคราะห์/วางแผนการใช้จ่ายทางการเงิน)
- (4) การสร้างแรงจูงใจในการปรับพฤติกรรมทางการเงิน
- (5) การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- (6) การส่งเสริมการออม
- (7) การส่งเสริมการบริหารจัดการหนี้

- เทคนิคการลดหนี้

- การวางแผนจัดการหนี้สิน

(8) ประชุมวางแผนการบริหารจัดการหนี้ร่วมกัน

4.2 ให้ความรู้เกี่ยวกับอาชีพที่ครัวเรือนเป้าหมายสนใจ หรือสาธิตอาชีพตามความสนใจของผู้แทนครัวเรือนเป้าหมาย

- (1) การวิเคราะห์ความรู้ ประสบการณ์ ความสนใจของผู้แทนครัวเรือนเป้าหมายในการประกอบอาชีพ
- (2) การวิเคราะห์ศักยภาพ/ความต้องการของการประกอบอาชีพของผู้แทนครัวเรือนเป้าหมาย
- (3) การร่วมกันจัดทำแผนการส่งเสริมการประกอบอาชีพ
- (4) สาธิตอาชีพครัวเรือนเป้าหมายตามแผน

ทั้งนี้ คณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชน สามารถเลือกหลักสูตรการสร้างวินัยทางการเงิน “สำนึกดี แผนดี บริหารหนี้ได้” โดยเลือกหัวข้อตามความสนใจและตรงกับความต้องการของผู้แทนครัวเรือนเป้าหมาย

●●● คณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชนและครัวเรือนเป้าหมาย ร่วมกันจัดทำแผนการส่งเสริมการประกอบอาชีพโดยวิเคราะห์ตลาด/ศักยภาพ/ความต้องการในการประกอบอาชีพของครัวเรือนผู้มีหนี้สินเป้าหมาย ทั้งนี้ ต้องเป็นกิจกรรมที่ก่อให้เกิดประโยชน์ สามารถลดรายจ่ายและก่อให้เกิดรายได้เพิ่มขึ้น ตามความเหมาะสมของภูมิสังคม (ตามภูมิประเทศ วิถีชีวิต ฯลฯ)

●●● คณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชน ดำเนินการปรับโครงสร้างหนี้ให้กับกลุ่มเป้าหมายตาม 7 รูปแบบการบริหารจัดการหนี้ ประกอบด้วย

- (1) **รวมหนี้** คือ การปรับโครงสร้างหนี้ให้สัญญาลดลงน้อยกว่าเดิม
- (2) **ยืดหนี้** คือ การขยายระยะเวลาส่งใช้คืนเงินกู้/ยืม
- (3) **ปรับลดอัตราดอกเบี้ย** (ไม่เกินที่กฎหมายกำหนด)
- (4) **พักชำระเงินต้น** คือ การจ่ายแต่ดอกเบี้ยเพียงอย่างเดียว แต่ยอดเงินต้นยังคงเดิม ส่วนใหญ่ดำเนินการในช่วงระยะเวลาสั้น ๆ

- (5) **พักหนี้** คือ การหยุดคิดดอกเบี้ยด้วย โดยไม่ต้องจ่ายทั้งเงินต้น และดอกเบี้ยในช่วงที่พักหนี้
- (6) **ยกหรือผ่อนปรนค่าเบี้ยปรับ**

(7) **รีไฟแนนซ์** คือ การปิดหนี้จากเจ้าหน้าหนี้เดิมและย้าย/โอนหนี้ไป ทำสัญญาใหม่กับเจ้าหนี้รายใหม่ที่ให้เงื่อนไขดีกว่า เช่น ดอกเบี้ยถูกลงหรือปรับยอดชำระต่องวดลดลง เป็นต้น

(8) อื่นๆ ที่ศูนย์จัดการกองทุนชุมชน สามารถบริหารจัดการได้อย่างเหมาะสมและเป็นประโยชน์ต่อลูกหนี้ เช่น การรับซื้อหนี้นอกระบบ การรวมหนี้เป็น 1 ครั้วเรือน 1 สัญญา เป็นต้น

ทั้งนี้ ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนสามารถใช้รูปแบบนอกเหนือจาก 7 รูปแบบได้ เพื่อบริหารจัดการหนี้ได้อย่างเหมาะสมและเป็นประโยชน์ต่อลูกหนี้ เช่น การรับซื้อหนี้นอกระบบ การรวมหนี้เป็น 1 ครั้วเรือน 1 สัญญา การปลดหนี้ทีละสัญญา หรือระยะแรกอาจใช้วิธีรวมหนี้บางสัญญาที่สามารถรวมกันได้ก่อน จนยอดหนี้ปรับลดลงเรื่อยๆ จนสามารถนำสัญญาที่คงเหลือมารวมกัน จนยอดหนี้ลดลงและปลดหนี้ได้ในที่สุด เป็นต้น และควรส่งเสริมให้ครัวเรือนเป้าหมายมีการออมเงินเพื่อชำระหนี้ เรียกว่า บัญชีออมปลดหนี้ ควบคู่ไปด้วย

กิจกรรมที่ 2 สนับสนุนกิจกรรมการบริหารจัดการหนี้ตามแผน งบประมาณแห่งละ 60,300 บาท

1. อำเภอและคณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชน พิจารณากิจกรรมการส่งเสริมการประกอบอาชีพตามความต้องการของผู้แทนครัวเรือนเป้าหมาย และตามแผนการสนับสนุนกิจกรรมการบริหารจัดการหนี้ที่ได้ร่วมกันจัดทำไว้ในกิจกรรมที่ 1 โดยดำเนินการดังนี้

1.1 การส่งเสริมการประกอบอาชีพของผู้แทนครัวเรือนเป้าหมาย สอดคล้องกับความต้องการของตลาด องค์ความรู้ ศักยภาพ และความต้องการของผู้แทนครัวเรือนเป้าหมาย

1.2 การส่งเสริมการประกอบอาชีพของผู้แทนครัวเรือนเป้าหมาย ให้ดำเนินการเป็นกลุ่ม และให้แต่ละกลุ่มทำข้อตกลงกำหนดเงื่อนไข รูปแบบ ระยะเวลาในการดำเนินงานไว้อย่างชัดเจน ทั้งนี้ ต้องไม่ดำเนินการในลักษณะทุนหมุนเวียน โดยไม่เป็นปัญหาหรือเป็นภาระของครัวเรือนเป้าหมาย สามารถปฏิบัติได้จริง และเป็นที่ยอมรับ/เข้าใจร่วมกันระหว่างคณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชนและผู้แทนครัวเรือนเป้าหมาย โดยให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด องค์ความรู้และศักยภาพของผู้แทนครัวเรือนเป้าหมาย

1.3 ไม่ให้ดำเนินการในลักษณะนำงบประมาณมาแบ่งเฉลี่ยกันและไม่ซื้อของ วัสดุแจกจ่ายเป็นรายครัวเรือน

2. อำเภอเสนอโครงการ/กิจกรรมส่งเสริมการประกอบอาชีพ พร้อมรายละเอียดแจ้งจังหวัดเพื่อขออนุมัติโครงการ งบประมาณแห่งละ 60,300 บาท (ห้ามนำงบประมาณที่ได้รับไปดำเนินการในรูปแบบเงินทุนหมุนเวียน (เงินกู้) หรือจัดซื้อครุภัณฑ์)

3. อำเภอร่วมกับคณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชน ส่งเสริมและสนับสนุนการประกอบอาชีพแก่ผู้แทนครัวเรือนเป้าหมายที่ร่วมกิจกรรม “สำนึกดี แผนดี บริหารหนี้ได้” ตามกิจกรรมที่ 1

4. จังหวัด สามารถบูรณาการการดำเนินงานภายใต้ภารกิจของกรมการพัฒนาชุมชนโดยสำนัก/กอง/ศูนย์ฯ ที่สามารถเชื่อมโยงการทำงานร่วมกันในการส่งเสริม สนับสนุนการประกอบอาชีพครัวเรือนเป้าหมาย เพื่อให้บรรลุผลตามยุทธศาสตร์มุ่งผลสำเร็จและเป้าหมายของงานร่วมกัน อาทิเช่น

(1) การสนับสนุนให้ครัวเรือนเป้าหมายที่เป็นสตรี สัมครเป็นสมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี เพื่อเข้าถึงแหล่งเงินทุนหมุนเวียนดอกเบี้ยต่ำ สำหรับการลงทุนเพื่อพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้

(2) การบูรณาการองค์ความรู้ด้านการพัฒนาอาชีพ, สัมมาชีพชุมชน ให้ครัวเรือนเป้าหมายนำความรู้ คำแนะนำไปประกอบอาชีพ และการรวมกลุ่มอาชีพ รวมทั้งส่งเสริม สนับสนุนให้ดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

(3) การส่งเสริมสนับสนุนให้ครัวเรือนเป้าหมาย มีการรวมกลุ่มอาชีพ พัฒนาสู่ผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP โดยขึ้นทะเบียน OTOP พัฒนาคุณภาพมาตรฐานและส่งเสริมช่องทางการตลาด

(4) อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

5. การรายงานผลการดำเนินงานตามกิจกรรมฯ ดังนี้

5.1 จังหวัดรายงานผลการดำเนินงานตามแบบรายงานกิจกรรมศูนย์จัดการกองทุนชุมชนการบริหารจัดการหนี้ “สำนึกดี แผนดี บริหารหนี้ได้” ดังนี้

5.1.1 รายงานรายชื่อผู้แทนครัวเรือนเป้าหมายที่เข้าร่วมกิจกรรมบริหารจัดการหนี้ “สำนึกดี แผนดี บริหารหนี้ได้” และข้อมูลภาวะหนี้สินของผู้แทนครัวเรือนเป้าหมาย พร้อมรายงานผลการดำเนินกิจกรรมการบริหารจัดการหนี้ตามแผน (การส่งเสริมประกอบอาชีพ โดยให้ระบุอาชีพที่ได้รับการส่งเสริมให้กรมการพัฒนาชุมชนทราบ) **ตามแบบรายงาน แบบ 4 และ แบบ 5** ภายในวันที่ 20 มีนาคม 2567

5.1.2 รายงานผลความก้าวหน้าในการบริหารจัดการหนี้ **ตามแบบรายงาน แบบ 6 และ แบบ 7** (จำนวนยอดหนี้ที่ลดลง หรือที่ปลดหนี้ได้) และผลความก้าวหน้าในการดำเนินการตามแผนการส่งเสริมอาชีพ เช่น รายได้ที่เพิ่มขึ้น **(ครั้งที่ 1) ภายในวันที่ 20 พฤษภาคม 2567, (ครั้งที่ 2) ภายในวันที่ 20 มิถุนายน 2567, (ครั้งที่ 3) ภายในวันที่ 20 กรกฎาคม 2567**

5.1.3 รายงานผลสัมฤทธิ์การบริหารจัดการหนี้ของครัวเรือนเป้าหมายที่เข้าร่วมกิจกรรมฯ ตามทะเบียนผลการบริหารจัดการหนี้ของครัวเรือนเป้าหมาย และผลความก้าวหน้าของการสนับสนุนอาชีพให้กับครัวเรือนเป้าหมาย ให้กรมการพัฒนาชุมชนทราบ **ตามแบบรายงาน แบบ 6 (ครั้งที่ 4) ภายในวันที่ 20 สิงหาคม 2567**

5.2 จังหวัดรวบรวมและสรุปผลการดำเนินกิจกรรมฯ พร้อมผลการประเมินและภาพกิจกรรม (แบบไฟล์ข้อมูลและรูปภาพ) บันทึกในระบบ Budget and Project Management (BPM) หลังจากดำเนินการเสร็จสิ้นภายใน 7 วัน ทั้งนี้ ให้แล้วเสร็จภายในวันที่ 20 มีนาคม 2567

4. กลุ่มเป้าหมาย

ผู้แทนครัวเรือนเป้าหมายที่เป็นหนี้และได้รับการคัดเลือกจากคณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชน โดยพิจารณาตามความเหมาะสมของแต่ละพื้นที่ที่ศูนย์จัดการกองทุนชุมชน 400 แห่ง ๆ ละ 30 คน รวมทั้งสิ้น 12,000 คน

5. สถานที่ดำเนินการ หมู่บ้านพื้นที่ตั้งศูนย์จัดการกองทุนชุมชน 400 แห่ง ที่จัดตั้งในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

6. ระยะเวลาดำเนินการ ไตรมาส 1 - 2 (เดือนตุลาคม 2566 – มีนาคม 2567)

7. งบประมาณ

งบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ไปกลางก่อน ผลผลิตที่ 2 เสริมสร้างความมั่นคงทางอาชีพและรายได้ กิจกรรมหลักที่ 2 ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ กิจกรรมย่อยที่ 2 แก้ไขปัญหาหนี้สินครัวเรือน ของประชาชน โดยชุมชน ข้อ 2 โครงการศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบริหารจัดการหนี้ “สำนึกดี แผนดี บริหารหนี้ได้” งบประมาณ 30,960,000 บาท (สามสิบล้านเก้าแสนหกหมื่นบาทถ้วน)

8. หน่วยดำเนินการ สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ

9. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๙.๑ ผู้แทนครัวเรือนเป้าหมายมีการสร้างวินัยทางการเงิน มีการออม และปรับพฤติกรรมทางการเงินที่ดีขึ้น และน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิต

๙.๒ ผู้แทนครัวเรือนเป้าหมายได้รับการพัฒนาอาชีพ มีการลดรายจ่ายและมีรายได้เพิ่มขึ้น สามารถลดหนี้/ปลดหนี้ได้

10. ตัวชี้วัดกิจกรรม

10.1 จำนวนประชาชนกลุ่มเป้าหมายที่ได้รับการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ 12,000 คน

10.2 ร้อยละ 90.00 ของจำนวนครัวเรือนเป้าหมายที่สามารถลดหนี้/ปลดหนี้ได้ ด้วยกระบวนการบริหารจัดการหนี้ของศูนย์จัดการกองทุนชุมชน (จำนวน 10,800 คน)

หน่วยงานที่รับผิดชอบ : สำนักพัฒนาทุนและองค์การการเงินชุมชน

ทะเบียนการจัดสรรงบประมาณกิจกรรมตามแผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ไปหลังก่อน (ไตรมาสที่ 1 - 2)

แผนงานยุทธศาสตร์เสริมสร้างพลังทางสังคม

ผลผลิตที่ 2 สร้างความมั่นคงทางอาชีพและรายได้

กิจกรรมหลัก : เสริมสร้างศักยภาพกองทุนชุมชนเพื่อการเข้าถึงแหล่งทุนของประชาชนในชุมชน

เขตตรวจราชการ/ จังหวัด	ศูนย์จัดการกองทุนชุมชน บริหารจัดการหนี้ สำนึกดี แผนดี บริหารหนี้ได้ ดำเนินการระดับอำเภอ ไตรมาส 1		ศูนย์จัดการกองทุนชุมชน บริหารจัดการหนี้ สำนึกดี แผนดี บริหารหนี้ได้ ดำเนินการระดับอำเภอ ไตรมาส 2		รวมงบประมาณ (บาท)
	แห่ง	งบประมาณ	แห่ง	งบประมาณ	
	1. เขตตรวจราชการ : กลุ่มจังหวัดภาคกลางปริมณฑล				
นนทบุรี	0	0	1	77,400	77,400
ปทุมธานี	0	0	1	77,400	77,400
สมุทรปราการ	0	0	1	77,400	77,400
นครปฐม	0	0	1	77,400	77,400
รวม	0	0	4	309,600	309,600
2. เขตตรวจราชการ : กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน					
ชัยนาท	0	0	1	77,400	77,400
ลพบุรี	0	0	6	464,400	464,400
สิงห์บุรี	0	0	3	232,200	232,200
อ่างทอง	0	0	4	309,600	309,600
พระนครศรีอยุธยา	8	619,200	0	0	619,200
สระบุรี	7	541,800	0	0	541,800
รวม	15	1,161,000	14	1,083,600	2,244,600
3. เขตตรวจราชการ : กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 1					
กาญจนบุรี	7	541,800	0	0	541,800
ราชบุรี	0	0	5	387,000	387,000
สุพรรณบุรี	0	0	5	387,000	387,000
รวม	7	541,800	10	774,000	1,315,800
4. เขตตรวจราชการ : กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 2					
เพชรบุรี	0	0	4	309,600	309,600
ประจวบคีรีขันธ์	0	0	4	309,600	309,600
สมุทรสาคร	0	0	1	77,400	77,400
สมุทรสงคราม	0	0	1	77,400	77,400
รวม	0	0	10	774,000	774,000
5. เขตตรวจราชการ : กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 1					
ฉะเชิงเทรา	0	0	6	464,400	464,400
ชลบุรี	0	0	6	464,400	464,400
ระยอง	0	0	4	309,600	309,600
รวม	0	0	16	1,238,400	1,238,400

ทะเบียนการจัดสรรงบประมาณกิจกรรมตามแผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ไปหลังก่อน (ไตรมาสที่ 1 - 2)

แผนงานยุทธศาสตร์เสริมสร้างพลังทางสังคม
ผลผลิตที่ 2 สร้างความมั่นคงทางอาชีพและรายได้

กิจกรรมหลัก : เสริมสร้างศักยภาพกองทุนชุมชนเพื่อการเข้าถึงแหล่งทุนของประชาชนในชุมชน

เขตตรวจราชการ/ จังหวัด	ศูนย์จัดการกองทุนชุมชน บริหารจัดการหนี้ สำนึกดี แผนดี บริหารหนี้ได้ ดำเนินการระดับอำเภอ ไตรมาส 1		ศูนย์จัดการกองทุนชุมชน บริหารจัดการหนี้ สำนึกดี แผนดี บริหารหนี้ได้ ดำเนินการระดับอำเภอ ไตรมาส 2		รวมงบประมาณ (บาท)
	แห่ง	งบประมาณ	แห่ง	งบประมาณ	
6. เขตตรวจราชการ : กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2					
จันทบุรี	5	387,000	0	0	387,000
ตราด	0	0	4	309,600	309,600
นครนายก	0	0	2	154,800	154,800
ปราจีนบุรี	0	0	4	309,600	309,600
สระแก้ว	0	0	5	387,000	387,000
รวม	5	387,000	15	1,161,000	1,548,000
7. เขตตรวจราชการ : กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย					
ชุมพร	0	0	4	309,600	309,600
นครศรีธรรมราช	12	928,800	0	0	928,800
พัทลุง	0	0	6	464,400	464,400
สุราษฎร์ธานี	10	774,000	0	0	774,000
สงขลา	8	619,200	0	0	619,200
รวม	30	2,322,000	10	774,000	3,096,000
8. เขตตรวจราชการ : กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน					
กระบี่	0	0	4	309,600	309,600
ตรัง	0	0	5	387,000	387,000
พังงา	0	0	4	309,600	309,600
ภูเก็ต	0	0	1	77,400	77,400
ระนอง	0	0	3	232,200	232,200
สตูล	0	0	4	309,600	309,600
รวม	0	0	21	1,625,400	1,625,400
9. เขตตรวจราชการ : กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน					
นราธิวาส	0	0	2	154,800	154,800
ปัตตานี	0	0	2	154,800	154,800
ยะลา	0	0	4	309,600	309,600
รวม	0	0	8	619,200	619,200
10. เขตตรวจราชการ : กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1					
เลย	7	541,800	0	0	541,800
หนองคาย	0	0	5	387,000	387,000
หนองบัวลำภู	0	0	3	232,200	232,200

ทะเบียนการจัดสรรงบประมาณกิจกรรมตามแผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ไปหลังก่อน (ไตรมาสที่ 1 - 2)

แผนงานยุทธศาสตร์เสริมสร้างพลังทางสังคม

ผลผลิตที่ 2 สร้างความมั่นคงทางอาชีพและรายได้

กิจกรรมหลัก : เสริมสร้างศักยภาพกองทุนชุมชนเพื่อการเข้าถึงแหล่งทุนของประชาชนในชุมชน

เขตตรวจราชการ/ จังหวัด	ศูนย์จัดการกองทุนชุมชน บริหารจัดการหนี้ สำนึกดี แผนดี บริหารหนี้ได้ ดำเนินการระดับอำเภอ ไตรมาส 1		ศูนย์จัดการกองทุนชุมชน บริหารจัดการหนี้ สำนึกดี แผนดี บริหารหนี้ได้ ดำเนินการระดับอำเภอ ไตรมาส 2		รวมงบประมาณ (บาท)
	แห่ง	งบประมาณ	แห่ง	งบประมาณ	
อุดรธานี	10	774,000	0	0	774,000
บึงกาฬ	0	0	4	309,600	309,600
รวม	17	1,315,800	12	928,800	2,244,600
11. เขตตรวจราชการ : กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2					
นครพนม	0	0	1	77,400	77,400
มุกดาหาร	0	0	4	309,600	309,600
สกลนคร	9	696,600	0	0	696,600
รวม	9	696,600	5	387,000	1,083,600
12. เขตตรวจราชการ : กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง					
กาฬสินธุ์	0	0	4	309,600	309,600
ขอนแก่น	13	1,006,200	0	0	1,006,200
มหาสารคาม	0	0	7	541,800	541,800
ร้อยเอ็ด	10	774,000	0	0	774,000
รวม	23	1,780,200	11	851,400	2,631,600
13. เขตตรวจราชการ : กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1					
ชัยภูมิ	8	619,200	0	0	619,200
นครราชสีมา	16	1,238,400	0	0	1,238,400
บุรีรัมย์	0	0	3	232,200	232,200
สุรินทร์	9	696,600	0	0	696,600
รวม	33	2,554,200	3	232,200	2,786,400
14. เขตตรวจราชการ : กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2					
อำนาจเจริญ	0	0	1	77,400	77,400
ศรีสะเกษ	11	851,400	0	0	851,400
ยโสธร	0	0	5	387,000	387,000
อุบลราชธานี	13	1,006,200	0	0	1,006,200
รวม	24	1,857,600	6	464,400	2,322,000
15. เขตตรวจราชการ : กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1					
เชียงใหม่	13	1,006,200	0	0	1,006,200
ลำพูน	0	0	4	309,600	309,600

ทะเบียนการจัดสรรงบประมาณกิจกรรมตามแผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ไปพลางก่อน (ไตรมาสที่ 1 - 2)

แผนงานยุทธศาสตร์เสริมสร้างพลังทางสังคม

ผลผลิตที่ 2 สร้างความมั่นคงทางอาชีพและรายได้

กิจกรรมหลัก : เสริมสร้างศักยภาพกองทุนชุมชนเพื่อการเข้าถึงแหล่งทุนของประชาชนในชุมชน

เขตตรวจราชการ/ จังหวัด	ศูนย์จัดการกองทุนชุมชน บริหารจัดการหนี้ สำนึกดี แผนดี บริหารหนี้ได้ ดำเนินการระดับอำเภอ ไตรมาส 1		ศูนย์จัดการกองทุนชุมชน บริหารจัดการหนี้ สำนึกดี แผนดี บริหารหนี้ได้ ดำเนินการระดับอำเภอ ไตรมาส 2		รวมงบประมาณ (บาท)
	แห่ง	งบประมาณ	แห่ง	งบประมาณ	
ลำปาง	7	541,800	0	0	541,800
แม่ฮ่องสอน	0	0	1	77,400	77,400
รวม	20	1,548,000	5	387,000	1,935,000
16. เขตตรวจราชการ : กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2					
เชียงใหม่	9	696,600	0	0	696,600
น่าน	0	0	2	154,800	154,800
พะเยา	0	0	5	387,000	387,000
แพร่	0	0	4	309,600	309,600
รวม	9	696,600	11	851,400	1,548,000
17. เขตตรวจราชการ : กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1					
ตาก	0	0	2	154,800	154,800
พิษณุโลก	0	0	5	387,000	387,000
เพชรบูรณ์	0	0	6	464,400	464,400
สุโขทัย	0	0	5	387,000	387,000
อุตรดิตถ์	0	0	5	387,000	387,000
รวม	0	0	23	1,780,200	1,780,200
18. เขตตรวจราชการ : กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 2					
กำแพงเพชร	0	0	6	464,400	464,400
นครสวรรค์	8	619,200	0	0	619,200
พิจิตร	0	0	6	464,400	464,400
อุทัยธานี	0	0	4	309,600	309,600
รวม	8	619,200	16	1,238,400	1,857,600
รวมทั้งสิ้น	200	15,480,000	200	15,480,000	30,960,000

เน้นย้ำแนวทางการดำเนินงานกิจกรรมศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบริหารจัดการหนี้ “สำนึกดี แผนดี บริหารหนี้ได้” ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ไปพลางก่อน

ตารางอบรม กิจกรรมที่ 1 ประชุมเชิงปฏิบัติการศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบริหารจัดการหนี้ “สำนึกดี แผนดี บริหารหนี้ได้”

ตารางการดำเนินงานโครงการศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบริหารจัดการหนี้ “สำนึกดี แผนดี บริหารหนี้ได้”						
กิจกรรมที่ 1 ประชุมเชิงปฏิบัติการศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบริหารจัดการหนี้ “สำนึกดี แผนดี บริหารหนี้ได้”						
ณ พื้นที่หมู่บ้านเป้าหมาย จำนวน 2 ครั้ง ๆ ละ 1 วัน ไตรมาส 1 - 2 (เดือนตุลาคม 2566 - เดือนมีนาคม 2567)						
วันที่/เวลา	08.00 - 09.00 น.	09.00 - 10.00 น.	10.00 - 12.00 น.	11.00-12.00 น.	13.00 - 15.00 น.	15.00 - 16.00 น.
ตารางการดำเนินงานกิจกรรมที่ 1 (ครั้งที่ 1)						
วันที่ 1	ลงทะเบียน/ รายงานตัว ปฐมฤกษ์	การสร้างความรู้ความเข้าใจการบริหารจัดการหนี้โดยศูนย์จัดการกองทุนชุมชน “สำนึกดี แผนดี บริหารหนี้ได้”	การดำเนินงานติดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	วิทยากร ศูนย์จัดการหนี้ อำเภอ	1) การส่งเสริมทักษะทางการเงิน (การวิเคราะห์ วางแผนการใช้จ่ายทางการเงิน และการออม) และ	1) การสร้างแรงจูงใจในการปรับพฤติกรรมทางการเงิน
		ที่สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด/อำเภอ	ที่สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด/อำเภอ		2) การส่งเสริมการออม	2) การวิเคราะห์ศักยภาพ/ความต้องการของการประกอบอาชีพของครัวเรือนเป้าหมาย
					วิทยากรภาครัฐ (2 ชั่วโมง)	วิทยากรภาครัฐ (1 ชั่วโมง)
ตารางการดำเนินงานกิจกรรมที่ 1 (ครั้งที่ 2)						
วันที่/เวลา	08.00 - 09.00 น.	09.00 - 10.00 น.	10.00 - 12.00 น.	11.00-12.00 น.	13.00 - 15.00 น.	15.00 - 16.00 น.
วันที่ 2	รายงานตัว	สถานการณ์หนี้สินภาคครัวเรือน, การปรับโครงสร้างหนี้ครัวเรือนเป้าหมาย	การส่งเสริมการบริหารจัดการหนี้ (เทคนิคการลดหนี้, การวางแผนจัดการหนี้สิน)	วิทยากร ศูนย์จัดการหนี้ อำเภอ	ให้ความรู้เกี่ยวกับอาชีพที่ครัวเรือนเป้าหมายสนใจ หรือมีการสร้างอาชีพ	
		ที่สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด/อำเภอ	ที่สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด/อำเภอ		วิทยากรภาครัฐ (3 ชั่วโมง)	
หมายเหตุ						
- กิจกรรมประชุมฯ จำนวน 2 วัน สามารถดำเนินการได้โดยไม่ต้องจัดประชุมต่อเนื่องกัน ทั้งนี้ รายชื่อผู้แทนครัวเรือนเป้าหมายที่ได้รับการคัดเลือกเข้าร่วมกิจกรรมประชุมฯ จำนวน 30 คน วันที่ 1 และวันที่ 2 จะต้องเป็นบุคคลเดียวกันเข้าร่วมทั้ง 2 วัน						
- ตารางการจัดกิจกรรมฯ สามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม ทั้งนี้ คณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชนสามารถเลือกหลักสูตรการสร้างวินัยทางการเงิน “สำนึกดี แผนดี บริหารหนี้ได้” โดยเลือกหัวข้อตามความสนใจและตรงกับความต้องการของครัวเรือนเป้าหมายได้						
- พักรับประทานอาหารว่าง เข้า เวลา 10.30 น. บ่าย เวลา 14.30 น.						
- รับประทานอาหารกลางวัน เวลา 12.00 - 13.00 น.						

นิยามคำว่า “ครัวเรือน” และ “ครัวเรือนเป้าหมาย”

ครัวเรือน หมายถึง ครอบครัวเดี่ยวที่ประกอบด้วย พ่อ แม่ ลูก ตามกฎหมาย (โดยการสมรสหรือมีความผูกพันทางสายโลหิต หรือการมีบุตรบุญธรรม) ที่อาศัยอยู่ในบ้านหลังเดียวกัน หรือคนโสดที่แยกบ้านกับพ่อแม่ และประกอบอาชีพหลักแยกจากพ่อแม่ หากในบ้านหลังเดียวกันมีครอบครัวเดี่ยวหลายครอบครัว ให้นับเป็นครัวเรือนที่แยกกัน เช่น บ้านหลังหนึ่งมีครอบครัวเดี่ยว 3 ครอบครัว ให้นับเป็น 3 ครัวเรือน **ไม่ได้ยึดบ้านเลขที่ตามความหมาย จปฐ.**

ครัวเรือนเป้าหมาย ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ไปพลางก่อน หมายถึง ครัวเรือนเป้าหมายผู้มีหนี้สิน จำนวน 30 ครัวเรือน ที่ได้รับการคัดเลือกจากคณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชน (ซึ่งเป็นศูนย์จัดการกองทุนชุมชนที่จัดตั้งในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566)

การพิจารณาครัวเรือนเป้าหมายผู้มีหนี้สินเข้าร่วมกิจกรรม

ให้พิจารณาครัวเรือนเป้าหมายที่เข้าร่วมกิจกรรมจาก “ทะเบียนข้อมูลลูกหนี้และภาวะหนี้สินครัวเรือนทั้งหมดของกลุ่ม/องค์กร/กองทุนการเงิน ที่เป็นสมาชิกของศูนย์จัดการกองทุนชุมชน” และนำข้อมูลมาวิเคราะห์ จัดลำดับ โดยพิจารณาจากยอดรวมหนี้ทั้งหมดรายครัวเรือน ศักยภาพการใช้เงิน และความสมัครใจในการเข้าร่วมการบริหารจัดการหนี้

การคัดเลือกครัวเรือนเป้าหมายเข้าร่วมโครงการ/กิจกรรม จำนวน 30 ครัวเรือน โดยการนำข้อมูลจากการจัดทำฐานข้อมูลลูกหนี้ (สำรวจ/ตรวจสอบข้อมูลลูกหนี้ทั้งหมดของกลุ่ม/กองทุนการเงินในแต่ละกองทุน

ชุมชนในชุมชน) มาวิเคราะห์ข้อมูลลูกหนี้และจัดประเภทลูกหนี้ เพื่อคัดเลือกครัวเรือนเป้าหมายผู้มีหนี้สิน โดยเรียงตามลำดับหรือตามที่คณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชนพิจารณาคัดเลือกพร้อมกัน ดังนี้

1. พิจารณาครัวเรือนที่มีหนี้สินมากกว่า 1 สัญญา
2. พิจารณาครัวเรือนที่มีหนี้สิน 1 สัญญา
3. พิจารณาครัวเรือนที่มีหนี้สินนอกระบบ

ทั้งนี้ คณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชน พิจารณาคัดเลือกครัวเรือนเป้าหมายผู้มีหนี้สิน ที่มีคุณสมบัติตามเงื่อนไขข้อใดข้อหนึ่งเข้าร่วมโครงการฯ โดยคำนึงถึงศักยภาพครัวเรือนเป้าหมายหลังเข้าร่วมโครงการ/กิจกรรมสนับสนุนอาชีพ สามารถลดหรือปลดหนี้ได้ เป็นสำคัญ

แนวทางการบริหารจัดการหนี้ เป้าหมายสุดท้าย คือ ครัวเรือนเป้าหมายหลังเข้าร่วมโครงการสามารถลดหรือปลดหนี้ได้ มิใช่ การรวมหนี้เป็น 1 สัญญา 1 ครัวเรือน

การบริหารจัดการหนี้ หมายถึง การแก้ไขปัญหาหนี้สินให้กับประชาชนโดยการปรับโครงสร้างหนี้ให้กับครัวเรือนเป้าหมายที่มีหนี้สินโดยกระบวนการการบริหารจัดการหนี้ 6 ขั้นตอนของศูนย์จัดการกองทุนชุมชน และสนับสนุนการประกอบอาชีพ ผ่านกิจกรรมศูนย์จัดการกองทุนชุมชน “สำนึกดี แผนดี บริหารหนี้ได้”

การปรับโครงสร้างหนี้ หมายถึง การบริหารจัดการหนี้ให้กับครัวเรือนเป้าหมายหรือประชาชน ตาม 8 รูปแบบ ประกอบด้วย

1. รวมหนี้ คือ การปรับโครงสร้างหนี้ให้สัญญาลดลงน้อยกว่าเดิม
2. ยืดหนี้ คือ การขยายระยะเวลาส่งใช้คืนเงินกู้/ยืม
3. ปรับลดอัตราดอกเบี้ย (ไม่เกินที่กฎหมายกำหนด)
4. พักชำระเงินต้น คือ การจ่ายแต่ดอกเบี้ยเพียงอย่างเดียว แต่ยอดเงินต้นยังคงเดิม ส่วนใหญ่ดำเนินการในช่วงระยะเวลานั้น ๆ
5. พักหนี้ คือ การหยุดคิดดอกเบี้ยด้วย โดยไม่ต้องจ่ายทั้งเงินต้น และดอกเบี้ยในช่วงที่พักหนี้
6. ยกหรือผ่อนปรนค่าเบี้ยปรับ
7. รีไฟแนนซ์ คือ การปิดหนี้จากเจ้าหนี้เดิมและย้าย/โอนหนี้ไป ทำสัญญาใหม่กับเจ้าหนี้รายใหม่ที่ให้เงื่อนไขดีกว่า เช่น ดอกเบี้ยถูกลงหรือปรับยอดชำระต่องวดลดลง เป็นต้น หรือรูปแบบอื่น ๆ ได้ตามบริบทของชุมชน
8. อื่น ๆ ที่ศูนย์จัดการกองทุนชุมชน สามารถบริหารจัดการได้อย่างเหมาะสมและเป็นประโยชน์ต่อลูกหนี้ เช่น การรับซื้อหนี้นอกระบบ การรวมหนี้เป็น 1 ครัวเรือน 1 สัญญา เป็นต้น

ทั้งนี้ ลูกหนี้มีสิทธิเจรจาในทางเลือกการปรับโครงสร้างหนี้ที่คิดว่าเหมาะสมกับตนเองมากที่สุด โดยเจ้าหนี้จะพิจารณาอนุมัติจากอายุลูกหนี้ ประวัติการผ่อนชำระ ความสามารถในการชำระหนี้ ความจำเป็น และหลักเกณฑ์เงื่อนไขภายในของแต่ละกลุ่ม/กองทุน โดยศูนย์จัดการกองทุนชุมชนอาจตั้งเงื่อนไขสำหรับครัวเรือนเป้าหมายที่จะเข้าร่วมการบริหารจัดการหนี้ **โดยให้มีการออมเงินเพื่อปลดหนี้หรือเปิดบัญชีออมปลดหนี้ กับกองทุนชุมชนในหมู่บ้าน เพื่อนำมาลด/ปลดหนี้ ในรอบ 6 เดือน หรือ 12 เดือน ตามเงื่อนไขที่ตกลงกัน เสมือนเป็นหลักประกันในการชำระหนี้**

ลดหนี้ หมายถึง การที่ครัวเรือนมีหนี้สินคงค้างลดลง เมื่อเข้าสู่กระบวนการการบริหารจัดการหนี้ของศูนย์จัดการกองทุนชุมชน และการส่งเสริมสนับสนุนของคณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชน

ปลดหนี้ หมายถึง การที่ครัวเรือนไม่มีหนี้สินคงค้าง เมื่อเข้าสู่การบริหารจัดการหนี้ของศูนย์จัดการกองทุนชุมชน

เน้นย้ำในเรื่องการจัดทำแบบรายงานการบริหารจัดการหนี้

เน้นย้ำให้คณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชนจัดทำแบบรายงานเกี่ยวกับการบริหารจัดการหนี้ ตามแนวทางที่กรมการพัฒนาชุมชนกำหนด โดยเฉพาะจัดทำทะเบียนข้อมูลลูกหนี้และภาวะหนี้สินครัวเรือน ทั้งหมดๆ เนื่องจากการจัดเก็บข้อมูลด้านเงินทุน ข้อมูลภาวะหนี้สินของครัวเรือนในชุมชน ถือเป็นเครื่องมือ สำคัญที่จะช่วยในการวิเคราะห์ข้อมูลหนี้สินครัวเรือนของคนในชุมชน ทำให้เห็นถึงสถานการณ์ภาวะหนี้ ครัวเรือนที่เป็นจริง สามารถแก้ไขปัญหาหนี้สินครัวเรือนได้อย่างถูกต้อง และถือเป็นหลักฐานในการติดตาม ผลการดำเนินงานที่สำคัญอีกด้วย

การส่งเสริมการประกอบอาชีพให้แก่ครัวเรือนเป้าหมายให้เป็นไปตามแนวทางที่กรมการพัฒนาชุมชน กำหนด

1. การส่งเสริมการประกอบอาชีพแก่ครัวเรือนเป้าหมาย ให้ทำข้อตกลงร่วมกันและกำหนดเงื่อนไข รูปแบบ และระยะเวลาในการดำเนินงานอย่างชัดเจนและปฏิบัติได้จริง เพื่อความยั่งยืนของเงินทุน

2. ให้จังหวัดและอำเภอ ติดตามผลการดำเนินงานเกี่ยวกับการส่งเสริมการประกอบอาชีพของกลุ่ม ครัวเรือนเป้าหมาย และประเมินผลสำเร็จของการส่งเสริมการประกอบอาชีพ เพื่อให้เกิดความคุ้มค่า ต่อเนื่อง ยั่งยืน และบรรลุวัตถุประสงค์ของกิจกรรม

ตัวชี้วัดกิจกรรมฯ

ในอดีต มีตัวชี้วัดกิจกรรม คือ ครัวเรือนเป้าหมายสามารถปรับโครงสร้างหนี้ไปสู่ 1 ครัวเรือน 1 สัญญา

ปัจจุบัน ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ไปพลางก่อน มีตัวชี้วัดกิจกรรม ดังนี้

1. ครัวเรือนเป้าหมายสามารถลดหรือปลดหนี้ได้ จำนวน 27 ครัวเรือน/แห่ง (ร้อยละ 90) ซึ่งหมายถึง ครัวเรือนเป้าหมายจะต้องมีจำนวนยอดหนี้ลดลงหลังจากเข้าร่วมกิจกรรมฯ หรือสามารถปลดหนี้ได้ ทั้งนี้ ให้ พิจารณาจากยอดหนี้ที่ครัวเรือนเป้าหมายนำมาปรับโครงสร้างหนี้ตามกิจกรรมฯ ซึ่งอาจนับรวมไปถึงหนี้ นอก ระบบด้วยสำหรับครัวเรือนเป้าหมายบางครัวเรือน

2. ครัวเรือนเป้าหมายที่เข้าร่วมกิจกรรมฯ (กลุ่มเป้าหมาย) ได้รับการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ (ร้อยละ 100)

ส่วนที่ 7

สรุปแบบรายงานผลการดำเนินงาน และหลักฐานเชิงประจักษ์ ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบริหารจัดการหนี้ “สำนึกดี แผนดี บริหารหนี้ได้”

ดำเนินการไตรมาส 1 - 2 (ตุลาคม - มีนาคม 2567)

กิจกรรมนี้เป็นตัวชี้วัดการประเมินส่วนราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 (มาตรา 44) และตัวชี้วัดผู้บริหารกรมฯ

1) สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด สรุปรายงานผลการเบิกจ่ายงบประมาณ ผลการดำเนินกิจกรรมตามแบบประเมินสำหรับผู้เข้าร่วมโครงการ (ส่วน 1 ส่วน 2) และบันทึกผลการดำเนินงานในระบบ Budget and Project Management : BPM) พร้อมแนบไฟล์แบบสรุปผลการดำเนินงาน + ไฟล์รูปภาพกิจกรรม ให้กรมการพัฒนาชุมชนทราบ หลังเสร็จสิ้นกิจกรรมภายใน 7 วัน ดังนี้

1.1 รายงานผลการเบิกจ่ายงบประมาณ

1.2 แบบสรุปผลการดำเนินงาน ส่วนที่ 1 แบบประเมินผล “ความรู้ความเข้าใจ การนำไปใช้ประโยชน์ และความพึงพอใจ” ของผู้เข้าร่วมโครงการ

1.3 แบบสรุปผลการดำเนินงาน ส่วนที่ 2 การเก็บข้อมูล “ผลการดำเนินงาน” สำหรับผู้รับผิดชอบโครงการ (BPM)

ทั้งนี้ รายงานให้แล้วเสร็จภายในวันที่ 20 มีนาคม 2567

2) สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ สรุปผลการดำเนินงานการบริหารจัดการหนี้ของครัวเรือนเป้าหมาย และผลการสนับสนุนการประกอบอาชีพ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ให้สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดทราบและรวบรวมรายงานกรมการพัฒนาชุมชนทราบ พร้อมส่งไฟล์เอกสาร เนื่องจากกิจกรรมนี้เป็นตัวชี้วัดการประเมินส่วนราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 จึงต้องแบ่งการรายงานเป็น 2 รอบการรายงาน ดังนี้

2.1) รายงานผลการจัดกิจกรรมประชุมเชิงปฏิบัติการฯ กิจกรรมการส่งเสริมอาชีพ และทะเบียนรายชื่อครัวเรือนเป้าหมาย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ที่เข้าสู่กระบวนการบริหารจัดการหนี้ “สำนึกดี แผนดีบริหารหนี้ได้” พร้อมภาพถ่ายกิจกรรม ให้กรมการพัฒนาชุมชนทราบ **ภายในวันที่ 20 มีนาคม 2567** แบบรายงานประกอบด้วย

*** (แบบ 4) ทะเบียนข้อมูลลูกหนี้และภาวะหนี้สินครัวเรือนทั้งหมดของกลุ่ม/องค์กร/กองทุนการเงิน ที่เป็นสมาชิกของศูนย์จัดการกองทุนชุมชน และทะเบียนรายชื่อครัวเรือนเป้าหมายที่เข้าสู่กระบวนการบริหารจัดการหนี้ “สำนึกดี แผนดี บริหารหนี้ได้”

*** (แบบ 5) แผนสนับสนุนกิจกรรมศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบริหารจัดการหนี้ “สำนึกดี แผนดี บริหารหนี้ได้” และการส่งเสริมอาชีพของครัวเรือนเป้าหมาย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

*** (แบบ 6) ทะเบียนผลสัมฤทธิ์การบริหารจัดการหนี้ของครัวเรือนเป้าหมาย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

*** (แบบ 7) แบบรายงานผลกิจกรรมสนับสนุนการบริหารจัดการหนี้ตามแผน (กิจกรรมย่อยที่ 2) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

2.2) รายงานผลความก้าวหน้าในการบริหารจัดการหนี้ **ตามแบบรายงาน แบบ 6 และแบบ 7** (จำนวนยอดหนี้ที่ลดลง หรือที่ปลดหนี้ได้) และผลความก้าวหน้าในการดำเนินการตามแผนการส่งเสริมอาชีพ เช่น รายได้ที่เพิ่มขึ้น **(ครั้งที่ 1) ภายในวันที่ 20 พฤษภาคม 2567, (ครั้งที่ 2) ภายในวันที่ 20 มิถุนายน 2567, (ครั้งที่ 3) ภายในวันที่ 20 กรกฎาคม 2567**

*** (แบบ 6) ทะเบียนผลสัมฤทธิ์การบริหารจัดการหนี้ของครัวเรือนเป้าหมาย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ 2566

*** (แบบ 7) แบบรายงานผลกิจกรรมสนับสนุนการบริหารจัดการหนี้ตามแผน (กิจกรรมย่อยที่ 2) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

2.3) รายงานผลตามตัวชี้วัดด้านพัฒนาการจังหวัด ผลสัมฤทธิ์การบริหารจัดการหนี้ของครัวเรือนเป้าหมายที่เข้าร่วมกิจกรรมฯ ตามทะเบียนผลการบริหารจัดการหนี้ของครัวเรือนเป้าหมาย และผลความก้าวหน้าของการสนับสนุนอาชีพให้กับครัวเรือนเป้าหมาย ให้กรมการพัฒนารัฐบาลชุมชนตามแบบรายงาน แบบ 6 (ครั้งที่ 4) ภายในวันที่ 20 สิงหาคม 2567

*** (แบบ 6) ทะเบียนผลสัมฤทธิ์การบริหารจัดการหนี้ของครัวเรือนเป้าหมาย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ 2566

*** (แบบ 6) ทะเบียนผลสัมฤทธิ์การบริหารจัดการหนี้ของครัวเรือนเป้าหมาย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ 2566

ทั้งนี้ ให้รายงานเป็นไฟล์ Excel, Word) ทางไลน์กลุ่ม “ศูนย์จัดการกองทุนชุมชน” และสามารถดาวน์โหลดแบบรายงานได้จาก QR code

รายละเอียดแบบรายงานกิจกรรมส่งเสริมการจัดตั้งศูนย์จัดการกองทุนชุมชน และกิจกรรมศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบริหารจัดการหนี้ฯ และหลักฐานเชิงประจักษ์ประกอบตัวชี้วัด และกำหนดการจัดส่ง

ที่	เอกสาร	กำหนดส่ง	หน่วยงานจัดเก็บเอกสาร			
			ศจก.	สพอ.	สพจ.	กรมฯ
กิจกรรมศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบริหารจัดการหนี้ “สำนึกดี แผนดี บริหารหนี้ได้”						
ดำเนินการไตรมาส 1-2 (ต.ค. 2566 - มี.ค. 2567) เป็นตัวชี้วัด ม.44 และตัวชี้วัดผู้บริหารกรมฯ						
1	แบบสรุปผลการดำเนินงานในระบบ BPM ส่วนที่ 1 ความรู้ความเข้าใจ ส่วนที่ 2 ผลการดำเนินงานฯ	ภายใน 1 สัปดาห์ หลัง ดำเนินการแล้วเสร็จ ภายใน วันที่ 20 มี.ค. 67		✓	✓	✓
2	(แบบ 4) ทะเบียนข้อมูลลูกหนี้และภาวะหนี้สิน ครัวเรือนทั้งหมดของกลุ่ม/องค์กร/กองทุนการเงิน ที่ เป็นสมาชิกของศูนย์จัดการกองทุนชุมชน และทะเบียน รายชื่อครัวเรือนเป้าหมายที่เข้าสู่กระบวนการบริหาร จัดการหนี้ “สำนึกดี แผนดี บริหารหนี้ได้”	ภายในวันที่ 20 ธันวาคม 2566 (หลักฐานวัดการประเมินผลการ ปฏิบัติงานของจังหวัด 1 ใน 10 ภารกิจของของกรม)	✓	✓	✓	✓
3	(แบบ 5) แผนสนับสนุนกิจกรรมศูนย์จัดการกองทุน ชุมชนบริหารจัดการหนี้ “สำนึกดี แผนดี บริหารหนี้ได้” และการส่งเสริมอาชีพของครัวเรือนเป้าหมาย ประจำปี งบประมาณ พ.ศ. 2567	ภายในวันที่ 20 มีนาคม 2567	✓	✓	✓	✓

ที่	เอกสาร	กำหนดส่ง	หน่วยงานจัดเก็บเอกสาร			
			ศจก.	สพอ.	สพจ.	กรมฯ
4	(แบบ 6) ทะเบียนผลสัมฤทธิ์การบริหารจัดการหนี้ของครัวเรือนเป้าหมาย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567	ภายในวันที่ 20 สิงหาคม 2567	✓	✓	✓	✓
5	(แบบ 7) แบบรายงานผลกิจกรรมสนับสนุนการบริหารจัดการหนี้ตามแผน (กิจกรรมย่อยที่ 2) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 หมายเหตุ ให้กรอกข้อมูลรายได้ที่เพิ่มขึ้น ในแต่ละเดือน	แบ่งการรายงานเป็น 5 รอบ ดังนี้ รอบที่ 1 ภายในวันที่ 20 มีนาคม 2567 รายงานความก้าวหน้ารายได้เพิ่ม ดังนี้ รอบที่ 2 ภายในวันที่ 20 พฤษภาคม 2567 รอบที่ 3 ภายในวันที่ 20 มิถุนายน 2567 รอบที่ 4 ภายในวันที่ 20 กรกฎาคม 2567 รอบที่ 5 ภายในวันที่ 20 สิงหาคม 2567	✓	✓	✓	✓
6	ภาพกิจกรรมกิจกรรมบริหารจัดการหนี้ “สำนึกดี แผนดี บริหารหนี้ได้”	ภายในวันที่ 20 มี.ค. 67 (ส่งกรมฯ และแนบไฟล์ใน BPM)	✓	✓	✓	✓

ส่วนที่ 8

ตัวชี้วัดผลการดำเนินงานศูนย์จัดการกองทุนชุมชน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายการประเมินผลการปฏิบัติราชการ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

ตำแหน่งผู้อำนวยการสำนัก กอง และเทียบเท่า

ฉบับร่าง

กิจกรรมศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบริหารจัดการหนี้ “สำนึกดี แผนดี บริหารหนี้ได้”

รอบการประเมินที่ 1 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 (1 ตุลาคม 2566 – 31 มีนาคม 2567)

ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายการประเมินผลการปฏิบัติราชการของพัฒนาการจังหวัด

ตัวชี้วัด : ระดับความสำเร็จของศูนย์จัดการกองทุนชุมชนในการส่งเสริมอาชีพแก่ ครัวเรือนเป้าหมาย

หน่วยวัด : ระดับความสำเร็จ

น้ำหนัก : ร้อยละ ๒๐

เหตุผลในการวัด : กรมการพัฒนาชุมชน มุ่งแก้ไขปัญหาหนี้สินภาคครัวเรือน โดยศูนย์จัดการกองทุนชุมชน ที่ใช้แนวคิดการบริหารจัดการหนี้ครัวเรือนเชื่อมโยงการบริหารจัดการเงินทุนในชุมชนให้เป็นระบบ โดยการจัดทำฐานข้อมูลทุนชุมชน ฐานข้อมูลหนี้สินครัวเรือน บริหารจัดการหนี้ ส่งเสริมวินัยทางการเงินให้กับคนในชุมชน รวมทั้งการส่งเสริมสนับสนุนให้ครัวเรือนน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิต และวางแผนชีวิต นำไปสู่ชีวิตที่มีคุณภาพ ถือเป็น การสร้างเสริมชุมชนให้เข้มแข็งอย่างยั่งยืน และพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากให้มั่นคง ทำให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในการแก้ไขปัญหาหนี้สินครัวเรือน โดยกระบวนการบริหารจัดการหนี้ประกอบด้วย (๑) สำรวจ/จัดทำฐานข้อมูล (๒) วิเคราะห์ข้อมูล/จัดประเภทลูกหนี้ (๓) ประชุม/หารือ/เจรจา/หากกองทุนรับผิดชอบ (๔) บริหารจัดการหนี้ (๕) สนับสนุนครัวเรือนเป้าหมาย และ (๖) ติดตามการดำเนินงาน และกรมการพัฒนาชุมชนได้สนับสนุนกิจกรรมศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบริหารจัดการหนี้ “สำนึกดี แผนดี บริหารหนี้ได้” ในกระบวนการที่ ๕ เพื่อสนับสนุนครัวเรือนเป้าหมาย ในการสร้างวินัยทางการเงิน

และสนับสนุนกิจกรรมส่งเสริมอาชีพให้มีรายได้เพิ่มศูนย์จัดการกองทุนชุมชนถือเป็นเครื่องมือในการพัฒนาทุนให้มีการเชื่อมโยงการบริหารจัดการเงินทุนชุมชนอย่างเป็นระบบ รวมทั้งแก้ไขปัญหาหนี้สิน ภาคครัวเรือนของประชาชน โดยการสร้างภูมิคุ้มกันทางการเงิน ให้ชุมชนสามารถบริหารจัดการเงินทุนได้อย่างมีประสิทธิภาพ คุ่มค่า เกิดประโยชน์ โดยมีเป้าหมายในการแก้ไขปัญหาหนี้สินของครัวเรือน ผ่านความสามารถในบูรณาการกลไกการทำงานในการจัดการทุน การจัดการระบบความคิด และการจัดการเศรษฐกิจชุมชนของ **ศูนย์จัดการกองทุนชุมชน จัดตั้งในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ จำนวน ๔๐๐ แห่ง ได้รับการส่งเสริมกิจกรรมศูนย์จัดการบริหารจัดการหนี้ “สำนึกดี แผนดี บริหารหนี้ได้”** เพื่อส่งเสริมให้ครัวเรือนเป้าหมายที่เข้าสู่กระบวนการบริหารจัดการหนี้ ได้รับการสนับสนุน การประกอบอาชีพ ให้สามารถมีอาชีพ มีรายได้ มีการปรับปรุงพฤติกรรม และมีวินัยทางการเงิน มีความรู้ทางการเงิน สามารถลดหนี้ ปลดหนี้ได้ในที่สุด

เกณฑ์การให้คะแนน : แบ่งเกณฑ์การให้คะแนนเป็น ๕ ระดับคะแนน ดังนี้

ระดับคะแนน	เกณฑ์การให้คะแนน
๑	มีการจัดทำทะเบียนศูนย์จัดการกองทุนชุมชนเป้าหมาย กิจกรรมศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบริหารจัดการหนี้ “สำนึกดี แผนดี บริหารหนี้ได้”
๒	มีการสร้างความเข้าใจและสื่อสารการปฏิบัติให้อำเภอปฏิบัติตามแนวทางการดำเนินงานศูนย์จัดการกองทุนชุมชน กิจกรรม “สำนึกดี แผนดี บริหารหนี้ได้”
๓	มีการกำกับ ติดตาม สนับสนุนการดำเนินงานศูนย์จัดการกองทุนชุมชน
๔	มีทะเบียนรายชื่อครัวเรือนเป้าหมายที่เข้าร่วมกิจกรรมศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบริหารจัดการหนี้ “สำนึกดี แผนดี บริหารหนี้ได้”
๕	มีทะเบียนข้อมูลผลการสนับสนุนการประกอบอาชีพให้กับกลุ่มเป้าหมาย ตามกิจกรรมศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบริหารจัดการหนี้ “สำนึกดี แผนดี บริหารหนี้ได้”

การวัดผลศูนย์จัดการกองทุนชุมชน วัดผลจากศูนย์จัดการกองทุนชุมชนที่มีการจัดตั้งปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ จำนวน ๔๐๐ แห่ง และได้รับการส่งเสริมอาชีพตามกิจกรรมศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบริหารจัดการหนี้ “สำนึกดี แผนดี บริหารหนี้ได้” ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ไปล่วงหน้าก่อน

หลักฐานเชิงประจักษ์

ระดับคะแนน	หลักฐานเชิงประจักษ์
๑	ทะเบียนรายชื่อศูนย์จัดการกองทุนชุมชนเป้าหมาย กิจกรรมศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบริหารจัดการหนี้ “สำนึกดี แผนดี บริหารหนี้ได้” ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ ภาพรวมรายจังหวัด
๒	หนังสือสั่งการแจ้งอำเภอให้ปฏิบัติตามแนวทางการดำเนินงานศูนย์จัดการกองทุนชุมชน กิจกรรม “สำนึกดี แผนดี บริหารหนี้ได้”

๓	ภาพถ่ายกิจกรรมการสนับสนุนการประกอบอาชีพให้กับครัวเรือนเป้าหมายตามกิจกรรม “สำนึกดี แผนดี บริหารหนี้ได้”
๔	ทะเบียนรายชื่อครัวเรือนเป้าหมายที่เข้าร่วมกิจกรรมศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบริหารจัดการหนี้ “สำนึกดี แผนดี บริหารหนี้ได้” ภาพรวมรายจังหวัด
๕	ทะเบียนข้อมูลผลการสนับสนุนการประกอบอาชีพให้กับกลุ่มเป้าหมาย ตามกิจกรรม ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบริหารจัดการหนี้ “สำนึกดี แผนดี บริหารหนี้ได้” ภาพรวมรายจังหวัด

หมายเหตุ : นำหนักของตัวชี้วัดเมื่อรวมทุกตัวชี้วัดแล้วเท่ากับ ๑๐๐

คำนิยาม/คำอธิบาย

ศูนย์จัดการกองทุนชุมชน หมายถึง ศูนย์จัดการกองทุนชุมชน ที่จัดตั้งขึ้นในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ จำนวน ๔๐๐ แห่ง ตามทะเบียนฐานข้อมูลการจัดตั้งศูนย์จัดการกองทุนชุมชน

ครัวเรือน หมายถึง ครอบครัวเดี่ยวที่ประกอบด้วย พ่อ แม่ ลูก (โดยการสมรสหรือมีความผูกพันทางสายโลหิต หรือการมีบุตรบุญธรรม) ที่อาศัยอยู่ในบ้านหลังเดียวกัน หรือคนโสดที่แยกบ้านกับพ่อ แม่ และประกอบอาชีพหลักแยกจากพ่อ แม่ หากในบ้านหลังเดียวกันมีครอบครัวเดี่ยวหลายครอบครัว ให้นับเป็นครัวเรือนที่แยกกัน เช่น บ้านหลังหนึ่งมีครอบครัวเดี่ยวที่อาศัยรวมกันในบ้านเลขที่ ๒๕ มีจำนวน ๓ ครอบครัว ให้นับเป็น ๓ ครัวเรือน ทั้งนี้ ไม่ได้ยึดบ้านเลขที่ตามความหมายของ จปฐ.

ครัวเรือนเป้าหมาย หมายถึง ครัวเรือนที่มีหนี้สินตาม **ทะเบียนข้อมูลลูกหนี้และภาวะหนี้สินครัวเรือนทั้งหมดของกลุ่ม/องค์กร/กองทุนการเงิน ที่เป็นสมาชิกของศูนย์จัดการกองทุนชุมชน** และได้รับการคัดเลือกให้มีผู้แทนครัวเรือนเป้าหมายเข้าสู่กระบวนการบริหารจัดการหนี้ กิจกรรม “สำนึกดี แผนดี บริหารหนี้ได้” ของศูนย์จัดการกองทุนชุมชน จำนวน ๔๐๐ แห่ง ๆ ละ ๓๐ คน จำนวนรวมทั้งสิ้น ๑๒,๐๐๐ คน

การส่งเสริมอาชีพ หมายถึง การส่งเสริมการประกอบอาชีพของครัวเรือนเป้าหมาย ตามข้อตกลงการเข้าร่วมประชุมกิจกรรม “สำนึกดี แผนดี บริหารหนี้ได้” เพื่อส่งเสริมและพัฒนาให้ครัวเรือนเป้าหมายสามารถน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิต สามารถลดรายจ่ายและก่อให้เกิดรายได้เพิ่มขึ้น ตามความเหมาะสมของภูมิสังคม

ร่างตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายการประเมินผลการปฏิบัติราชการ ของพัฒนาการจังหวัด

รอบการประเมินที่ ๒ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ (๑ เมษายน ๒๕๖๗ – ๓๐ กันยายน ๒๕๖๗)

ตัวชี้วัด : ร้อยละของจำนวนครัวเรือนเป้าหมายที่สามารถลดหนี้/ปลดหนี้ได้ด้วยกระบวนการบริหารจัดการหนี้ของศูนย์จัดการกองทุนชุมชน

หน่วยวัด : ระดับความสำเร็จ

น้ำหนัก : ร้อยละ ๒๐

เหตุผลในการวัด : กรมการพัฒนาชุมชน มุ่งแก้ไขปัญหาหนี้สินภาคครัวเรือน โดยศูนย์จัดการกองทุนชุมชนที่ใช้แนวคิดการบริหารจัดการหนี้ครัวเรือนเชื่อมโยงการบริหารจัดการเงินทุนในชุมชนให้เป็นระบบ โดยการจัดทำฐานข้อมูลทุนชุมชน ฐานข้อมูลหนี้สินครัวเรือน บริหารจัดการหนี้ ส่งเสริมวินัยทางการเงินให้กับคนในชุมชน รวมทั้งการส่งเสริมสนับสนุนให้ครัวเรือนน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิต และวางแผนชีวิต นำไปสู่ชีวิตที่มีคุณภาพ ถือเป็น การสร้างเสริมชุมชนให้เข้มแข็งอย่างยั่งยืน และ

พัฒนาเศรษฐกิจฐานรากให้มั่นคง ทำให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในการแก้ไขปัญหาหนี้สินครัวเรือน โดยกระบวนการบริหารจัดการหนี้ประกอบด้วย (๑) สำรวจ/จัดทำฐานข้อมูล (๒) วิเคราะห์ข้อมูล/จัดประเภทลูกหนี้ (๓) ประชุม/หารือ/เจรจา/หากกองทุนรับผิดชอบ (๔) บริหารจัดการหนี้ (๕) สนับสนุนครัวเรือนเป้าหมาย และ (๖) ติดตามการดำเนินงาน และกรมการพัฒนาชุมชนได้สนับสนุนกิจกรรมศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบริหารจัดการหนี้ “สำนึกดี แผนดี บริหารหนี้ได้” ในกระบวนการที่ ๕ เพื่อสนับสนุนครัวเรือนเป้าหมาย ในการสร้างวินัยทางการเงิน และสนับสนุนกิจกรรมส่งเสริมอาชีพให้มีรายได้เพิ่มศูนย์จัดการกองทุนชุมชนถือเป็นเครื่องมือในการพัฒนาทุนให้มีการเชื่อมโยง การบริหารจัดการเงินทุนชุมชนอย่างเป็นระบบ รวมทั้งแก้ไขปัญหาหนี้สินภาคครัวเรือนของประชาชน โดยการสร้างภูมิคุ้มกันทางการเงิน ให้ชุมชนสามารถบริหารจัดการเงินทุนได้อย่างมีประสิทธิภาพ คุ้มค่า เกิดประโยชน์ โดยมีเป้าหมาย ในการแก้ไขปัญหาหนี้สินของครัวเรือน ผ่านความสามารถในบูรณาการกลไกการทำงานในการจัดการทุน การจัดการระบบความคิด และการจัดการเศรษฐกิจชุมชนของศูนย์จัดการกองทุนชุมชน ศูนย์จัดการกองทุนชุมชน ที่จัดตั้ง ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ จำนวน ๔๐๐ แห่ง ได้รับการส่งเสริมกิจกรรมการบริหารจัดการหนี้ “สำนึกดี แผนดี บริหารหนี้ได้” เพื่อส่งเสริมให้ครัวเรือนเป้าหมายที่เข้าสู่กระบวนการบริหารจัดการหนี้ ได้รับการสนับสนุนการประกอบอาชีพ ให้สามารถมีอาชีพ มีรายได้ มีการปรับพฤติกรรม และมีวินัยทางการเงิน มีความรู้ ทางการเงิน สามารถลดหนี้ปลดหนี้ได้ในที่สุด

เกณฑ์การให้คะแนน : แบ่งเกณฑ์การให้คะแนนเป็น ๕ ระดับคะแนน ดังนี้

ระดับคะแนน	เกณฑ์การให้คะแนน
๑	มีจำนวนครัวเรือนเป้าหมายที่สามารถลดหนี้หรือปลดหนี้ได้ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๕.๐๐ ของกลุ่มเป้าหมายรายจังหวัด
๒	มีจำนวนครัวเรือนเป้าหมายที่สามารถลดหนี้หรือปลดหนี้ได้ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖๐.๐๐ ของกลุ่มเป้าหมายรายจังหวัด
๓	มีจำนวนครัวเรือนเป้าหมายที่สามารถลดหนี้หรือปลดหนี้ได้ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖๕.๐๐ ของกลุ่มเป้าหมายรายจังหวัด
๔	มีจำนวนครัวเรือนเป้าหมายที่สามารถลดหนี้หรือปลดหนี้ได้ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๗๘.๓๙ ของกลุ่มเป้าหมายรายจังหวัด
๕	มีจำนวนครัวเรือนเป้าหมายที่สามารถลดหนี้หรือปลดหนี้ได้ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๙๑.๗๘ ของกลุ่มเป้าหมายรายจังหวัด

หลักฐานเชิงประจักษ์

ระดับคะแนน	หลักฐานเชิงประจักษ์
๑	ทะเบียนครัวเรือนเป้าหมายที่เข้าสู่กระบวนการบริหารจัดการหนี้ โดยศูนย์จัดการกองทุนชุมชนที่สามารถลดหนี้ หรือปลดหนี้ได้ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๕.๐๐

๒	ทะเบียนครัวเรือนเป้าหมายที่เข้าสู่กระบวนการบริหารจัดการหนี้ โดยศูนย์จัดการกองทุนชุมชนที่สามารถลดหนี้ หรือปลดหนี้ได้ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖๐.๐๐
๓	ทะเบียนครัวเรือนเป้าหมายที่เข้าสู่กระบวนการบริหารจัดการหนี้ โดยศูนย์จัดการกองทุนชุมชนที่สามารถลดหนี้ หรือปลดหนี้ได้ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖๕.๐๐
๔	ทะเบียนครัวเรือนเป้าหมายที่เข้าสู่กระบวนการบริหารจัดการหนี้ โดยศูนย์จัดการกองทุนชุมชนที่สามารถลดหนี้ หรือปลดหนี้ได้ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๗๘.๓๙
๕	ทะเบียนครัวเรือนเป้าหมายที่เข้าสู่กระบวนการบริหารจัดการหนี้ โดยศูนย์จัดการกองทุนชุมชนที่สามารถลดหนี้ หรือปลดหนี้ได้ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๙๑.๗๘

คำนิยาม/คำอธิบาย

ศูนย์จัดการกองทุนชุมชน หมายถึง ศูนย์จัดการกองทุนชุมชน ที่จัดตั้งขึ้นในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ จำนวน ๔๐๐ แห่ง ตามทะเบียนฐานข้อมูลการจัดตั้งศูนย์จัดการกองทุนชุมชน

ครัวเรือน หมายถึง ครอบครัวเดี่ยวที่ประกอบด้วย พ่อ แม่ ลูก (โดยการสมรสหรือมีความผูกพันทางสายโลหิต หรือการมีบุตรบุญธรรม) ที่อาศัยอยู่ในบ้านหลังเดียวกัน หรือคนโสดที่แยกบ้านกับพ่อแม่ และประกอบอาชีพหลักแยกจากพ่อแม่ **หากในบ้านหลังเดียวกันมีครอบครัวเดี่ยวหลายครอบครัว ให้นับเป็นครัวเรือนที่แยกกัน** เช่น บ้านหลังหนึ่งมีครอบครัวเดี่ยวที่อาศัยรวมกันในบ้านเลขที่ ๒๕ มีจำนวน ๓ ครอบครัว ให้นับเป็น ๓ ครัวเรือน ทั้งนี้ ไม่ได้ยึดบ้านเลขที่ตามความหมายของ จปฐ.

ครัวเรือนเป้าหมาย หมายถึง ตัวแทนครัวเรือนที่มีหนี้สินตาม **ทะเบียนข้อมูลลูกหนี้และภาวะหนี้สินครัวเรือนทั้งหมดของกลุ่ม/องค์กร/กองทุนการเงิน ที่เป็นสมาชิกของศูนย์จัดการกองทุนชุมชน** และได้รับการคัดเลือกให้มีครัวเรือนเป้าหมายผู้แทนเข้าสู่กระบวนการบริหารจัดการหนี้ กิจกรรม “สำนึกดี แผนดี บริหารหนี้ได้” ของศูนย์จัดการกองทุนชุมชน จำนวน ๔๐๐ แห่ง ๆ ละ ๓๐ คน จำนวนรวมทั้งสิ้น ๑๒,๐๐๐ คน

การบริหารจัดการหนี้ หมายถึง การแก้ไขปัญหาหนี้ให้กับประชาชน ซึ่งเป็นกิจกรรมของศูนย์จัดการกองทุนชุมชน ตามแนวทางการดำเนินงานศูนย์จัดการกองทุนชุมชน และหมายความรวมถึงการแก้ไขปัญหาหนี้ในระบบ ของคนในชุมชน โดยมีกิจกรรมส่งเสริมให้ความรู้ทางการเงิน ส่งเสริมวินัยทางการเงิน การออม การวางแผนการใช้จ่ายทางการเงิน การจัดทำแผนการบริหารหนี้ของครัวเรือน และกิจกรรมอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินกิจกรรม การบริหารจัดการหนี้ เพื่อนำไปสู่ผลลัพธ์ คือ ลดหนี้ และปลดหนี้ได้ในที่สุด

กระบวนการบริหารจัดการหนี้ โดยศูนย์จัดการกองทุนชุมชน หมายถึง การแก้ไขปัญหาหนี้สินให้กับประชาชน โดยการปรับโครงสร้างหนี้ให้กับครัวเรือนเป้าหมายที่มีหนี้สินจากกลุ่ม/องค์กร/กองทุนการเงินในหมู่บ้าน/ชุมชน และหนี้ในระบบของคนในชุมชน และสนับสนุนการประกอบอาชีพให้กับครัวเรือนเป้าหมายผ่านกิจกรรมสำนึกดี แผนดี บริหารหนี้ได้ ประกอบด้วย ๑. สำรวจและจัดทำทะเบียนลูกหนี้ครัวเรือน ๒. วิเคราะห์และจัดประเภทลูกหนี้ ๓. เจรจาหนี้และหากองทุนรับผิดชอบ ๔. บริหารจัดการหนี้โดยปรับโครงสร้างหนี้ตามวิธีการที่เหมาะสม ๕. สนับสนุนการประกอบอาชีพให้กับครัวเรือนเป้าหมาย โดยมีวิธีการดังนี้

๑) **รวมหนี้** คือ การปรับโครงสร้างหนี้ให้ครัวเรือนที่มีหนี้หลายสัญญา ให้คงเหลือเพียง ๑ สัญญา

๒) **ยืดหนี้** คือ การยืดหรือขยายระยะเวลาการชำระหนี้

๓) **การปรับลดอัตราดอกเบี้ย** คือ การปรับลดอัตราดอกเบี้ยตามความเหมาะสม ทั้งนี้ ต้องไม่เกินตามที่กฎหมายกำหนด

๔) พักชำระเงินต้น คือ ลูกหนี้ไม่ต้องจ่ายเงินต้นและดอกเบี้ยในช่วงที่พัก แต่ดอกเบี้ยยังคงคิดต่อไปและต้องจ่ายดอกเบี้ยในภายหลัง หรือพักชำระเงินต้น โดยลูกหนี้ไม่ต้องจ่ายเงินต้น แต่ลูกหนี้ต้องจ่ายเฉพาะดอกเบี้ยตามงวดชำระตามสัญญา/ยืมเงิน (ช่วยลดภาระการผ่อนชำระ)

๕) การพักหนี้ คือ การพักชำระหนี้แบบหยุดคิดดอกเบี้ยด้วย โดยลูกหนี้ไม่ต้องจ่ายทั้งเงินต้นและดอกเบี้ยในช่วงที่พักหนี้ และจะหยุดคิดดอกเบี้ยในช่วงที่พักหนี้ด้วย (ช่วยลดภาระการผ่อนชำระ)

๖) ยกหรือผ่อนปรนดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้ เพื่อให้เกิดความเป็นธรรม และให้ความสำคัญกับความสามารถในการชำระหนี้ของลูกหนี้อย่างเป็นรูปธรรมมากขึ้น

๗) รีไฟแนนซ์ (refinance) คือ การปิดหนี้สินจากเจ้าหนี้เดิมและย้าย/โอนหนี้ ไปทำสัญญากับเจ้าหนี้ใหม่ที่ให้เงื่อนไขดีกว่า เช่น อัตราดอกเบี้ยถูกลง โดยนำหนี้ใหม่ไปชำระหนี้เดิมที่คงค้างอยู่ก่อน ในกรณีนี้อาจทำให้ระยะเวลาการผ่อนชำระหนี้ยาวนานขึ้น แต่ก็ช่วยแบ่งเบาภาระของลูกหนี้ได้

๘) รูปแบบอื่น ๆ เช่น รวมหนี้ในลักษณะ ๑ คราวเรือน ๑ สัญญา คือการบริหารจัดการหนี้ให้กับครัวเรือนที่เป็นหนี้จากกลุ่ม/องค์กร/กองทุนการเงิน ในหมู่บ้าน/ชุมชน ชำชนกันหลายสัญญาให้เหลือเพียง ๑ สัญญาเงินกู้/๑ ครัวเรือน ทั้งนี้ หากเข้าหลักเกณฑ์เงื่อนไขใด ตามข้อ ๑ - ๘ ถือว่าเป็นการบริหารจัดการหนี้ โดยการปรับโครงสร้างหนี้ ตามแนวทางศูนย์จัดการกองทุนชุมชน กรมการพัฒนาชุมชน

หนี้ หมายถึง หนี้ที่เกิดจากการกู้ยืมเงินจากกลุ่ม/องค์กร/กองทุนการเงิน ในหมู่บ้าน/ชุมชน เช่น กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต กองทุนโครงการแก้ไขปัญหาความยากจน (กข.คจ.) กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง (กทบ.) กลุ่มอาชีพต่าง ๆ และหนี้ในระบบ **โดยไม่รวมหนี้ที่เกิดจากการกู้ยืมจากธนาคารพาณิชย์ และสถาบันการเงินอื่น**

ลดหนี้ หมายถึง การที่มีหนี้สินคงค้างลดลง เมื่อเข้าสู่การบริหารจัดการหนี้ของศูนย์จัดการกองทุนชุมชนและการส่งเสริมสนับสนุนอาชีพของศูนย์จัดการกองทุนชุมชน

ปลดหนี้ หมายถึง การที่ไม่มีหนี้สินคงค้าง เมื่อเข้าสู่การบริหารจัดการหนี้ของศูนย์จัดการกองทุนชุมชน

การวัดผลการบริหารจัดการหนี้ วัดผลจากการส่งเสริมสนับสนุนอาชีพตามกิจกรรมศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบริหารจัดการหนี้ “สำนึกดี แผนดี บริหารหนี้ได้” ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ไปพลาฟก่อน จำนวน ๔๐๐ แห่ง ตามทะเบียนข้อมูลครัวเรือนเป้าหมายที่เข้าสู่กระบวนการบริหารจัดการหนี้ โดยศูนย์จัดการกองทุนชุมชน และสามารถลดหนี้ หรือปลดหนี้ได้

****** กิจกรรมจัดตั้ง ศจก. 400 แห่ง ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

****** กิจกรรมการบริหารจัดการหนี้ "สำนึกดี แผนดี บริหารหนี้ได้" ก็ใช้แบบรายงานนี้ด้วย ให้จัดส่งภายในวันที่ 20 มีนาคม 2567

คำอธิบายตาราง :

1. ให้กรอกข้อมูลครัวเรือนที่มีหนี้สินทั้งหมด เฉพาะที่มีหนี้สินกับในกลุ่ม/กองทุน ที่เป็นสมาชิกกับ ศจก. และให้กรอกข้อมูลการเป็นหนี้ในระบบด้วย
2. ครัวเรือนเป้าหมาย ได้แก่ ครัวเรือนที่ได้รับการคัดเลือกให้เข้าร่วมกิจกรรม ศจก.บริหารจัดการหนี้ "สำนึกดี แผนดี บริหารหนี้ได้" ในปีงบประมาณ 2567 จำนวน 30 คน
3. ช่องหมายเลข 9 ให้นำเฉพาะคนที่หนี้สิน เช่น ทั้งสามีและภรรยาเป็นหนี้กับกลุ่ม/กองทุนเดียวกัน
4. ช่องหมายเลข 10 - 12 การตอบในช่องหมายเลข 10-13 บางคร. อาจจะมีหนี้กับกลุ่ม/กองทุน เดียวกันมากกว่า 1 สัญญาก็ได้ เช่น คร.เป้าหมายนี้ ทั้งสามีและภรรยา เป็นหนี้กับกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต และทั้ง2คนก็เป็นหนี้กองทุนหมู่บ้านด้วย ดังนั้นจึงรวมสัญญาหนี้ในกลุ่มออมทรัพย์ฯ จำนวน 2 สัญญา และรวมสัญญาหนี้ในกองทุนหมู่บ้าน จำนวน 2 สัญญา (ซึ่งรวมสัญญาหนี้ทั้งสามีและภรรยา เพราะเป็นครัวเรือนเดียวกัน)
5. ช่องหมายเลข 13 ให้นำข้อมูลการเป็นหนี้ของคร.ที่นอกเหนือจากช่อง 10-12 นำมารวมกันทั้งหมดและตอบในช่องหมายเลข 13 (โดยนำเฉพาะหนี้จากกลุ่มที่เป็นสมาชิกศจก.ในแบบ 2 เท่านั้น หนี้ที่เกิดจากกลุ่มที่ไม่เป็นสมาชิกศจก. ไม่ต้องนำมารวม) เช่น คร.มีหนี้จากกลุ่มออมทรัพย์ อปท. 1 สัญญา 10,000 บาท และมีหนี้จากกลุ่มอาชีพเลี้ยงกุ้ง 1 สัญญา 5,000 บาท ในช่องหมายเลข 13 ให้ตอบ 2 สัญญา 15,000 บาท ซึ่งทั้ง 2 กลุ่มข้างต้นเข้าร่วมเป็นสมาชิกกับ ศจก. ตามแบบ 2
6. ช่องหมายเลข 14 ให้นำข้อมูลจากช่อง 10 - 13 มารวมกันทุกสัญญา
7. ช่องหมายเลข 15 ให้นำยอดหนี้จากช่อง 10 - 13 มารวมกันทุกยอดหนี้
8. ช่องหมายเลข 16 ให้กรอกข้อมูลจำนวนสัญญาหนี้ในระบบของคร.เป้าหมาย
9. ช่องหมายเลข 17 ให้กรอกข้อมูลจำนวนสัญญาหนี้ในระบบของคร.เป้าหมาย
10. ช่องหมายเลข 18 ให้นำข้อมูลจากช่อง 14 + 16
11. ช่องหมายเลข 19 ให้นำข้อมูลจากช่อง 15 + 17
12. ช่องหมายเลข 20 กรอกข้อมูลในส่วนนี้ให้ครบถ้วน เนื่องจากใช้เชื่อมโยงกับการแก้ไขปัญหาความยากจนด้วย

ขั้นตอนการดำเนินงาน (ต่อ)

3. คณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชนวิเคราะห์ข้อมูลลูกหนี้และจัดประเภทลูกหนี้ พร้อมจัดทำแผนสนับสนุนกิจกรรมศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบริหารจัดการหนี้ "สำนึกดี แผนดี บริหารหนี้ได้" และการส่งเสริมอาชีพของครัวเรือนเป้าหมาย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 (แบบ 5)

แผนสนับสนุนกิจกรรมศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบริหารจัดการหนี้ "สำนึกดี แผนดี บริหารหนี้ได้" และการส่งเสริมอาชีพของครัวเรือนเป้าหมาย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้าน ที่ตั้ง หมู่บ้าน.....หมู่ที่.....
ตำบลอำเภอ จังหวัด

แบบ 5

ที่	กิจกรรม/อาชีพที่สนับสนุน	กลุ่มเป้าหมายเข้าร่วมกิจกรรม (ใคร/จำนวนคน)	ระยะเวลา ดำเนินการ	งบประมาณ/ แหล่งงบประมาณ	เงื่อนไข รูปแบบ และระยะเวลาดำเนินการ (โปรดบรรยายละเอียด)
1	ประชุมสร้างความรู้ ความเข้าใจครัวเรือนเป้าหมาย กิจกรรม สำนึกดี แผนดี บริหารหนี้ได้	ครัวเรือนเป้าหมาย 30 คน			
2	ส่งเสริมอาชีพครัวเรือนเป้าหมาย(ระบุอาชีพ)	30 คน			
3	ติดตามการส่งเสริมอาชีพครัวเรือนเป้าหมาย	30 ครัวเรือน			
4	ติดตาม การบริหารจัดการหนี้	30 ครัวเรือน			
5	สรุปรายงานการบริหารจัดการหนี้ครัวเรือน เสนอผู้บริหาร/กรรมการที่ปรึกษาชุมชน	30 ครัวเรือน			

(.....)

ตำแหน่ง

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

เบอร์โทรศัพท์.....

หมายเหตุ :

****** ให้งานภายในวันที่ 20 มีนาคม 2567 (กิจกรรมศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบริหารจัดการหนี้ "สำนึกดี แผนดี บริหารหนี้ได้")

ขั้นตอนการดำเนินงาน (ต่อ)

4. ศูนย์จัดการกองทุนชุมชน/สพอ. จัดทำสรุปข้อมูลครัวเรือนที่เข้าสู่การบริหารจัดการหนี้ "สำนึกดี แผนดี บริหารหนี้ได้" ครบตามจำนวนเป้าหมาย 30 ครัวเรือน

5. ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนดำเนินการ กิจกรรมย่อยที่ 1 ประชุมเชิงปฏิบัติการบริหารจัดการหนี้ "สำนึกดี แผนดี บริหารหนี้ได้" จำนวน 2 วัน

6. ศูนย์จัดการกองทุนชุมชน ดำเนินกิจกรรมที่ 2 สนับสนุนกิจกรรมการบริหารจัดการหนี้ตามแผน เพื่อสนับสนุนการขับเคลื่อนกิจกรรม และติดตาม ประเมินผล ให้คำแนะนำแก่ครัวเรือนเป้าหมาย ร่วมกับ สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ และภาคีเครือข่าย

7. คณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชน ร่วมกับ พัฒนาการผู้ประสานงาน จัดทำสรุปผลการดำเนินงานตามระยะเวลา เพื่อจัดทำรายงานทะเบียนผลสัมฤทธิ์การบริหารจัดการหนี้ของครัวเรือนเป้าหมาย ลงใน (แบบ 6)

แบบ 6 ทะเบียนผลสัมฤทธิ์การบริหารจัดการหนี้ของครัวเรือนเป้าหมาย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

1		2							3											4			
		3			4				5											6		7	
1	2	3			4				5											6		7	
		3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
...		

หมายเหตุ :

****** จังหวัดต้องรายงานแบบ 6 จำนวน 4 ครั้ง เนื่องจากเป็นตัวชี้วัด ม.44

****1.** รายงานผลความก้าวหน้าในการบริหารจัดการหนี้ **ตามแบบรายงาน แบบ 6 และแบบ 7** (จำนวนยอดหนี้ที่ลดลง หรือที่ปลดหนี้ได้) และผลความก้าวหน้าในการดำเนินการตามแผนการส่งเสริมอาชีพ เช่น รายได้ที่เพิ่มขึ้น ให้งานอัตรานี้ลดลง หรือจำนวนหนี้ที่ปลดได้

- 1.1 รายงานครั้งที่ 1 ภายในวันที่ 20 พฤษภาคม 2567
- 1.2 รายงานครั้งที่ 2 ภายในวันที่ 20 มิถุนายน 2567
- 1.3 รายงานครั้งที่ 3 ภายในวันที่ 20 กรกฎาคม 2567

****** รายงานผลตามตัวชี้วัดท่านพัฒนาการจังหวัด ให้งานอัตรานี้ลดลง หรือจำนวนหนี้ที่ปลดได้ ผลสัมฤทธิ์การบริหารจัดการหนี้ของครัวเรือนเป้าหมายที่เข้าร่วมกิจกรรมฯ ตามทะเบียนผลการบริหารจัดการหนี้ของครัวเรือนเป้าหมาย และผลความก้าวหน้าของการสนับสนุนอาชีพให้กับครัวเรือนเป้าหมาย ให้กรมการพัฒนารวมชนทราบ **ตามแบบรายงาน แบบ 6 (รายงานครั้งที่ 4) ภายในวันที่ 20 สิงหาคม 2567**

คำอธิบายตาราง :

1. ให้กรอกข้อมูลครัวเรือนที่มีหนี้สินทั้งหมด เฉพาะที่มีหนี้สินกับในกลุ่ม/กองทุน ที่เป็นสมาชิกกับ ศจก. และให้กรอกข้อมูลการเป็นหนี้ในระบบด้วย

2. หนี้ในระบบ หากครัวเรือนโดยอมเปิดเผยและ ศจก.สามารถปรับโครงสร้างหนี้โดยรวมหนี้ในระบบได้ ก็ให้กรอกข้อมูลมาด้วย ทั้งนี้ หากดำเนินการได้จะถือเป็นผลสัมฤทธิ์การบริหารจัดการหนี้ของ ศจก. นั้นด้วย

3. ครัวเรือนเป้าหมายที่เข้าร่วมกิจกรรมฯ ในปี 2567 ต้องสามารถลดหนี้ หรือปลดหนี้ ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 90 (ตัวชี้วัดกิจกรรม ปี 2567) ดังนั้นในช่องหมายเลขที่ 36-41 ต้องมีข้อมูลอย่างน้อย 1 ช่อง

4. ครัวเรือนเป้าหมาย ได้แก่ ครัวเรือนที่คัดเลือกให้เข้าร่วมกิจกรรม ศจก.บริหารจัดการหนี้ "สำนึกดี แผนดี บริหารหนี้ได้" ในปีงบประมาณ 2567 จำนวน 30 คน โดยคัดเลือกมาจากครัวเรือนที่มีหนี้สินที่สำรวจไว้ในแบบ 4

โดยวิเคราะห์ถึงครัวเรือนที่มีความยากจนมีหนี้สินหลายสัญญา และอยู่ในระบบการบริหารจัดการข้อมูลการพัฒนาคนแบบซีเป้า (Thai People Map and Analytics Platform: TPMAP) ก่อนเป็นลำดับแรก และต้องไม่ซ้ำกับครัวเรือนที่เคยเข้าร่วมกิจกรรมนี้แล้ว

5. การบริหารจัดการหนี้ ไม่จำเป็นต้องรวมทุกสัญญาของครัวเรือนเป้าหมาย อาจใช้วิธีรวมที่ละสัญญา หรือค่อย ๆ ปรับลดหนี้ที่ละสัญญา อย่างมีเงื่อนไข และตามแนวทางกรม

6. ช่องหมายเลข 1 - 21 ให้นำข้อมูลจากแบบ 4 มากรอกได้เลย โดยนำเฉพาะข้อมูลของตัวแทนครัวเรือนที่ได้รับการคัดเลือกเป็นเป้าหมาย 30 คน ในปี 2567

7. ช่องหมายเลข 22-23 หากครัวเรือนใช้วิธีการรวมหนี้ รวมสัญญา สามารถนำหนี้ระบบมารวมด้วยได้ ทั้งนี้แล้วแต่รายครัวเรือน

8. ช่องหมายเลข 26 - 27 หากกลุ่มเป้าหมายรายใดมีการรวมหนี้หลายสัญญาและปรับลดอัตราดอกเบี้ยด้วย ให้กรอกข้อมูลในช่องหมายเลข 22-23 และ 26-27 ด้วย

9. ช่องหมายเลข 33 - 34 หากครัวเรือนใดมีบัญชีเงินออมสำหรับลดหนี้/ปลดหนี้ ซึ่งได้เปิดไว้เป็นกรณีพิเศษตามข้อตกลงร่วมกับคณะกรรมการ ศจก.ว่าจะนำมาใช้ลดหนี้ตามกำหนดหรือครบสิ้นปี เป็นต้น ให้นำจำนวนเงินที่ออมไว้มารายงานด้วย ณ รอบการรายงาน

10. ช่องหมายเลข 35 หากครัวเรือนใดมีการผ่อนชำระหนี้ไปแล้วบางส่วน ให้กรอกจำนวนงวด และเงินที่ชำระไปแล้ว ตามรอบการรายงานนั้น ๆ

11. ช่องหมายเลข 33 - 35 จากข้อ 9 -10 หากในรอบการรายงานมีความก้าวหน้า ให้รายงานมาเพิ่มเติมในรอบนั้น ๆ โดยให้รายงานแบบรวมยอดล่าสุด

12. ช่องหมายเลข 36 - 43 จำเป็นต้องกรอกข้อมูลอย่างน้อยหนึ่งช่อง เนื่องจากเป็นตัวชี้วัด โดยคำนวณจากวิธีที่ใช้ในการบริหารจัดการหนี้ และหากคร.ใดมีบัญชีเงินออมสำหรับลดหนี้/ปลดหนี้ ให้นำยอดเงินออมมาคำนวณด้วยได้

และหากคร.ใดมีการชำระหนี้ไปแล้วบางงวด ในช่องหมายเลข 35 ให้นำมาคำนวณการลดหนี้ด้วยได้ และหากคร.ใดมีการลดอัตราดอกเบี้ย ให้นำดอกเบี้ยส่วนที่ลดลงมาคำนวณเป็นหนี้ที่ลดลงด้วยได้

หมายเหตุ ตัวชี้วัดพัฒนาการจังหวัด และรองอธิบดี และตัวชี้วัดหน่วยงานกรมการพัฒนาชุมชน คือ

รอบที่ 1 ร้อยละ 100 ประชาชนที่เข้าร่วมกิจกรรมฯ ได้รับการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ (แห่งละ 30 คน)

รอบที่ 2 ร้อยละ 90 ของประชาชนกลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมกิจกรรมฯ สามารถลดหนี้ หรือปลดหนี้ได้ (แห่งละไม่น้อยกว่า 27 คน)

การรายงานผล ที่จังหวัดต้องจัดส่งให้กรม ภายในวันที่ที่กำหนด

1. รายงานให้กรมฯ ภายในวันที่ 20 มีนาคม 2567 โดยกรอกข้อมูลของหมายเลข 1 - 21 และรายงานความก้าวหน้าการปรับโครงสร้างหนี้ของครัวเรือนเป้าหมาย และการลดหนี้หรือปลดหนี้ โดยกรอกข้อมูลช่อง 22 - 41 3 รอบ ดังนี้
 2. รอบที่ 1 ภายในวันที่ 20 พฤษภาคม 2567 เป็นการรายงานความก้าวหน้าการปรับโครงสร้างหนี้ โดยกรอกข้อมูลช่อง 22 - 41 ทั้งนี้ไม่จำเป็นต้องครบตามตัวชี้วัดในรอบนี้ แต่ต้องครบตัวชี้วัดในรอบรายงานวันที่ 20 สิงหาคม 2567
 3. รอบที่ 2 ภายในวันที่ 20 มิถุนายน 2567 เป็นการรายงานความก้าวหน้าการปรับโครงสร้างหนี้ โดยกรอกข้อมูลช่อง 22 - 41 ทั้งนี้ไม่จำเป็นต้องครบตามตัวชี้วัดในรอบนี้ แต่ต้องครบตัวชี้วัดในรอบรายงานวันที่ 20 สิงหาคม 2567
 4. รอบที่ 3 ภายในวันที่ 20 กรกฎาคม 2567 เป็นการรายงานความก้าวหน้าการปรับโครงสร้างหนี้ โดยกรอกข้อมูลช่อง 22 - 41 ทั้งนี้ไม่จำเป็นต้องครบตามตัวชี้วัดในรอบนี้ แต่ต้องครบตัวชี้วัดในรอบรายงานวันที่ 20 สิงหาคม 2567
 5. รอบที่ 4 ภายในวันที่ 20 สิงหาคม 2567 เป็นการรายงานความก้าวหน้าการปรับโครงสร้างหนี้ โดยกรอกข้อมูลช่อง 22 - 41 จำเป็นต้องรายงานให้ครบตามตัวชี้วัดในรอบนี้

ขั้นตอนการดำเนินงาน (ต่อ)

8. อำเภोजัดทำ (แบบ 7) แบบรายงานผลกิจกรรมสนับสนุนการบริหารจัดการหนี้ตามแผน (กิจกรรมย่อยที่ 2) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ส่งให้จังหวัด และจังหวัดรวบรวมรายงานส่งกรมฯ

แบบ 7 แบบรายงานผลกิจกรรมสนับสนุนการบริหารจัดการหนี้ตามแผน (กิจกรรมย่อยที่ 2)

แบบรายงานผลกิจกรรมสนับสนุนการบริหารจัดการหนี้ตามแผน (กิจกรรมย่อยที่ 2)
ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

ร.ก.	1 รายชื่อครัวเรือนเป้าหมาย ที่ดำเนินการปรับโครงสร้างหนี้ (ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566)	2 จำนวนครัวเรือน (ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566)	3 รายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือน (ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566)	4 รายการหนี้สินรวมของครัวเรือนเป้าหมาย		5 รายการหนี้สินรวมของครัวเรือนเป้าหมาย (ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566)	6 รายการหนี้สินรวมของครัวเรือนเป้าหมาย (ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566)	7 รายการหนี้สินรวมของครัวเรือนเป้าหมาย (ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566)	8 รายการหนี้สินรวมของครัวเรือนเป้าหมาย (ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566)	9 รายการหนี้สินรวมของครัวเรือนเป้าหมาย (ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566)				10 รายการหนี้สินรวมของครัวเรือนเป้าหมาย (ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566)	11 รายการหนี้สินรวมของครัวเรือนเป้าหมาย (ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566)	12 รายการหนี้สินรวมของครัวเรือนเป้าหมาย (ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566)
				4 รายการหนี้สินรวมของครัวเรือนเป้าหมาย (ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566)	5 รายการหนี้สินรวมของครัวเรือนเป้าหมาย (ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566)					9 รายการหนี้สินรวมของครัวเรือนเป้าหมาย (ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566)						
										1 รายการหนี้สินรวมของครัวเรือนเป้าหมาย (ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566)	2 รายการหนี้สินรวมของครัวเรือนเป้าหมาย (ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566)	3 รายการหนี้สินรวมของครัวเรือนเป้าหมาย (ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566)	4 รายการหนี้สินรวมของครัวเรือนเป้าหมาย (ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566)			
1																
2																
3																
4																
5																
6																
7																
8																
9																
10																
11																
12																
13																
14																
15																
16																
17																
18																
19																
20																
21																
22																
23																
24																
25																
26																
27																
28																
29																
30																
รวม						0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	

2.ชื่อ (อำเภอ)
 3.ชื่อ
 4.ชื่อ
 5.ชื่อ

หมายเหตุ :

1. กลุ่มเป้าหมายทั้ง 30 ครัวเรือนต้องได้รับการส่งเสริมการประกอบอาชีพเพื่อมีรายได้สำหรับนำไปลดหนี้หรือเพื่อให้คุณภาพชีวิตครอบครัวดีขึ้น
2. รายชื่อของกลุ่มเป้าหมายต้องเรียงตามลำดับให้ตรงกับแบบ 6
3. ต้องจัดส่งแบบรายงานที่ 7 ให้กรมฯ ทราบ คือ ครั้งที่ 1 เป็นหลักฐานตัวชี้วัดท่านพัฒนาการจังหวัด รายงานช่องหมายเลข 1-8 ภายในวันที่ 20 มีนาคม 2567 เนื่องจากกิจกรรมการส่งเสริมอาชีพครัวเรือนที่มีหนี้สิน เป้าหมายเป็นตัวชี้วัดในรอบการประเมินที่ 1/2567 และรายงานผลความก้าวหน้าในการดำเนินการตามแผนการส่งเสริมอาชีพ เช่น รายได้ที่เพิ่มขึ้นจากการส่งเสริมอาชีพ 4 รอบ ดังนี้
 - รอบที่ 1 รายงานรายได้เพิ่มในช่องหมายเลข 9 ภายในวันที่ 20 พฤษภาคม 2567
 - รอบที่ 2 รายงานรายได้เพิ่มในช่องหมายเลข 9 ภายในวันที่ 20 มิถุนายน 2567
 - รอบที่ 3 รายงานรายได้เพิ่มในช่องหมายเลข 9 ภายในวันที่ 20 กรกฎาคม 2567
 - รอบที่ 4 รายงานรายได้เพิ่มในช่องหมายเลข 9 และช่องหมายเลข 10 - 12 ภายในวันที่ 20 สิงหาคม 2567 พร้อมภาพถ่ายกิจกรรมการส่งเสริมอาชีพเป็นไฟล์ word

สัญญาการถ่ายโอนภาระหนี้สิน ในการบริหารจัดการหนี้ของครัวเรือนเป้าหมาย

ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้าน.....

หมู่ที่..... ชื่อบ้าน..... ตำบล..... อำเภอ..... จังหวัด.....

เขียนที่.....

วันที่.....

1. ข้าพเจ้า (นาย/นาง/นางสาว).....นามสกุล.....อายุ.....ปี
อยู่บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....
เบอร์โทรศัพท์.....พร้อมด้วยสมาชิกในครัวเรือน จำนวน.....คน ปัจจุบันครัวเรือนของข้าพเจ้า
มีภาระหนี้สินกับกลุ่ม/องค์กร/กองทุนการเงิน ภายในหมู่บ้าน/ชุมชน เป็นเงินรวมทั้งสิ้น.....บาท
(.....) ซึ่งประกอบด้วย

- 1) กลุ่ม/องค์กร/กองทุน.....จำนวนเงิน.....บาท
- 2) กลุ่ม/องค์กร/กองทุน.....จำนวนเงิน.....บาท
- 3) กลุ่ม/องค์กร/กองทุน.....จำนวนเงิน.....บาท
- 4) กลุ่ม/องค์กร/กองทุน.....จำนวนเงิน.....บาท

2. ข้าพเจ้าได้ทำการปรับโครงสร้างหนี้ กับศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้าน.....
จำนวนเงินที่นำมาปรับโครงสร้างหนี้ รวมทั้งสิ้น.....บาท โดยวิธีการ ดังนี้ (โปรดเลือก
กรอกข้อมูลเฉพาะวิธีการที่ดำเนินการ)

- การรวมหนี้ คือ การรวมหนี้ที่เหลือจากกลุ่ม/กองทุน ตามรายชื่อข้างต้น และได้ทำสัญญาการกู้เงินฉบับใหม่
กับ กลุ่ม/กองทุน (ระบุชื่อกลุ่ม/กองทุน).....
- ขยายระยะเวลาการส่งใช้คืนเงินกู้/เงินยืม จากเดิม.....เดือน เป็น.....เดือน
- ปรับลดอัตราดอกเบี้ย จากเดิม ร้อยละ.....เป็นร้อยละ..... (โปรดระบุ ต่อเดือนหรือต่อปี)
- พักชำระเงินต้น หรือพักชำระหนี้ รีไฟแนนซ์ (refinance) อื่น ๆ.....ระบุ

3. ข้าพเจ้าได้ทำสัญญาการกู้เงินฉบับใหม่กับ กลุ่ม/กองทุน (ระบุชื่อกลุ่ม/กองทุน).....
โดยมีหลักฐานตามเอกสารสัญญาการกู้ยืมเงินเลขที่.....และมีผลตั้งแต่วันที่.....เป็นต้นไป

4. ข้าพเจ้าเข้าใจระเบียบวิธีปฏิบัติของ ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนเป็นอย่างดี และจะปฏิบัติตามระเบียบ/เงื่อนไข
ของศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้าน.....และกลุ่ม/กองทุนชุมชนที่เป็นเจ้าหนี้ใหม่ทุกประการ

ลงชื่อ.....ผู้กู้
(.....)
หัวหน้าครัวเรือน/ผู้แทน

ลงชื่อ.....ผู้ให้กู้
(.....)
ประธานกลุ่ม/กองทุนชุมชน.....

ลงชื่อ.....พยาน
(.....)
ประธานศูนย์จัดการกองทุนชุมชน

ลงชื่อ.....พยาน
(.....)
คณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชน

(ใช้สำหรับเป็นหลักฐานเชิงประจักษ์ เก็บไว้ที่ศูนย์จัดการกองทุนชุมชน /อำเภอ)

แผนพัฒนาชีวิตครัวเรือนเป้าหมาย

ชื่อหัวหน้าครัวเรือน.....

บ้าน.....หมู่ที่.....ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....

ที่	เป้าหมาย	แนวทางสู่การบรรลุเป้าหมาย
	ด้านการงาน/การประกอบอาชีพ เช่น มีอาชีพเสริมภายใน 1 ปี -..... -..... -.....	
	ด้านการเงิน เช่น ปลอดหนี้/ลดหนี้ได้ ภายในกี่ปี แล้วลดหนี้/ปลอดหนี้ได้ เท่าไร เป็นต้น -..... -..... -.....	
	ด้านสุขภาพ -..... -..... -.....	
	ด้านครอบครัว -..... -..... -.....	
	ด้านสังคม -..... -..... -.....	

ลงชื่อ

(. .. .)

**ควรมีการตั้งเป้าหมายเรื่องการปรับลดหนี้ การออมเงิน และการประกอบอาชีพ

3. การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์

ประเด็น	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1) สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในการวางแผนทางการเงินของตนเองและครอบครัวได้					
2) สามารถวางแผนการบริหารจัดการหนี้ของตนเองและครอบครัวได้					
3) สามารถนำความรู้ด้านอาชีพไปพัฒนาต่อยอดอาชีพเดิมหรือสร้างอาชีพใหม่ได้					
4) เห็นด้วยที่จะจัดกิจกรรมนี้ในครั้งต่อไปเป็นระยะ ๆ อย่างต่อเนื่อง					

4. ความพึงพอใจหรือไม่พึงพอใจต่อการบริหารโครงการ (กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ เพียงประเด็นละ 1 ตัวเลือก)

ประเด็น	พึงพอใจมาก	พึงพอใจปานกลาง	พึงพอใจน้อย	ไม่พึงพอใจมาก	ไม่พึงพอใจปานกลาง	ไม่พึงพอใจน้อย
1) การประสานงานของเจ้าหน้าที่						
2) การอำนวยความสะดวกของเจ้าหน้าที่						
3) การถ่ายทอดความรู้ของวิทยากร						
4) ความเหมาะสมของเนื้อหาวิชาการ						
5) บรรยากาศในการเรียนรู้						
6) ระยะเวลาการจัดประชุม						
7) เอกสารประกอบการประชุม						
8) อาหาร						
9) อาหารว่าง						
10) การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น						

5. ข้อคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ เพิ่มเติมเพื่อปรับปรุงกระบวนการในปีต่อไป

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณที่กรุณาตอบแบบประเมินผล

แบบสรุปส่วนที่ 1
การประเมินผล “ความรู้ความเข้าใจ การนำไปใช้ประโยชน์ และความพึงพอใจ”
ของผู้เข้าร่วมโครงการ

ชื่อกิจกรรม (โครงการ) ประชุมเชิงปฏิบัติการศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบริหารจัดการหนี้ "สำนึกดี แผนดี บริหารหนี้ได้" ดำเนินการระหว่างวันที่.....
 อำเภอ..... จังหวัด.....

1. ข้อมูลทั่วไป

ประเด็น	จำนวน	ร้อยละ
1) เพศ - ชาย - หญิง		
2) อายุ - ต่ำกว่า 30 ปี - 30 - 39 ปี - 40 - 49 ปี - 50 - 59 ปี - 60 ปี ขึ้นไป		
3) การศึกษา - ประถมศึกษา - มัธยมศึกษา - ปริญญาตรี - ปริญญาโท - อื่น ๆ		
4) ตำแหน่ง/บทบาทในชุมชน - กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน/คณะกรรมการหมู่บ้าน - สมาชิกองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น - ประชาชนในชุมชน - คณะกรรมการศูนย์ประสานงานองค์การชุมชน (ศอช.) - ผู้นำ อช./ อช./ อาสาสมัครอื่น ๆ - กพสม./ กพสต./ กพสอ./ กพสจ. - คณะกรรมการกลุ่ม/ กองทุนในชุมชน - สมาชิกกลุ่ม/ กองทุน - ประชาชนในชุมชน		

4. ความพึงพอใจหรือไม่พึงพอใจต่อการบริหารโครงการ (กรุณาใส่เครื่องหมาย ✓ เพียงประเด็นละ 1 ตัวเลือก)

ประเด็น	พึงพอใจ มาก		พึงพอใจ ปานกลาง		พึงพอใจ น้อย		ไม่พึงพอใจ น้อย		ไม่พึงพอใจ ปานกลาง		ไม่พึงพอใจ มาก	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1) การประสานงานของเจ้าหน้าที่												
2) การอำนวยความสะดวกของเจ้าหน้าที่												
3) การถ่ายทอดความรู้ของวิทยากร												
4) ความเหมาะสมของเนื้อหาวิชาการ												
5) บรรยากาศในการเรียนรู้												
6) ระยะเวลาการจัดประชุม												
7) เอกสารประกอบการประชุม												
8) อาหาร												
9) อาหารว่าง												
10) การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น												

5. ข้อคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ เพิ่มเติมเพื่อปรับปรุงกระบวนการทำงานในปีต่อไป

.....

.....

.....

ส่วนที่ 2

แบบจัดเก็บข้อมูล “ผลการดำเนินงาน” สำหรับผู้รับผิดชอบโครงการ

ชื่อกิจกรรม ประชุมเชิงปฏิบัติการศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบริหารจัดการหนี้ "สำนึกดี แผนดี บริหารหนี้ได้"

1. กลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมกิจกรรม จำนวน.....คน
2. สถานที่ดำเนินการ.....
หมู่ที่..... ตำบล..... อำเภอ..... จังหวัด.....
3. ผลการดำเนินกิจกรรมตามโครงการฯ ดังนี้

ดำเนินการระหว่างวันที่	กระบวนการ ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม	ผลการดำเนินกิจกรรม	ประโยชน์ที่ได้รับ	ปัญหา/อุปสรรคหรือข้อเสนอแนะ

4. แผนการขับเคลื่อนหลังจากการดำเนินกิจกรรมตามโครงการฯ (ถ้ามี)

ที่	กิจกรรม/โครงการ	เป้าหมาย	งบประมาณ/แหล่งงบประมาณ	ระยะเวลา (วัน/เดือน/ปี ที่ดำเนินการ)	ผลที่คาดว่าจะได้รับ

ลงชื่อ.....ผู้รายงาน (นว.พช.ที่รับผิดชอบ)
(.....)

ตำแหน่ง.....

เบอร์โทร (มือถือ).....

E-mail.....

หมายเหตุ เมื่อดำเนินโครงการฯ แล้วเสร็จ ให้ผู้รับผิดชอบรายงานประเมินผล ส่วนที่ 1 และส่วนที่ 2 ในระบบ BPM ภายใน 7 วัน (ภายในวันที่ 20 มีนาคม 2567) (แนบไฟล์ข้อมูลทุกฉบับพร้อมถ่ายภาพ)

3. การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์

ประเด็น	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1) สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในการปฏิบัติงานได้					
2) สามารถให้คำปรึกษาแนะนำแก่ผู้เกี่ยวข้องได้					
3) มั่นใจว่าจะสามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้เพื่อปรับปรุงและพัฒนางาน					
4) เห็นด้วยที่จะจัดกิจกรรมนี้ในครั้งต่อไปเป็นระยะ ๆ อย่างต่อเนื่อง					

4. ความพึงพอใจหรือไม่พึงพอใจต่อการบริหารโครงการ (กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ เพียงประเด็นละ 1 ตัวเลือก)

ประเด็น	พึงพอใจ มาก	พึงพอใจ ปานกลาง	พึงพอใจ น้อย	ไม่พึงพอใจ มาก	ไม่พึงพอใจ ปานกลาง	ไม่พึงพอใจ น้อย
1) การประสานงานของเจ้าหน้าที่						
2) การอำนวยความสะดวกของเจ้าหน้าที่						
3) การถ่ายทอดความรู้ของวิทยากร						
4) ความเหมาะสมของเนื้อหาวิชาการ						
5) บรรยากาศในการเรียนรู้						
6) ระยะเวลาการจัดประชุม						
7) เอกสารประกอบการประชุม						
8) อาหาร						
9) อาหารว่าง						
10) การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น						

5. ข้อคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ เพิ่มเติมเพื่อปรับปรุงกระบวนการในปีต่อไป

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณที่กรุณาตอบแบบประเมินผล

แบบสรุปลำดับที่ 1
การประเมินผล “ความรู้ความเข้าใจ การนำไปใช้ประโยชน์ และความพึงพอใจ”
ของผู้เข้าร่วมโครงการ

ชื่อกิจกรรม (โครงการ) ประชุมเชิงปฏิบัติการศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบริหารจัดการหนี้ "สำนึกดี แผนดี บริหารหนี้ได้" ดำเนินการระหว่างวันที่.....
 อำเภอ..... จังหวัด.....

1. ข้อมูลทั่วไป

ประเด็น	จำนวน	ร้อยละ
1) เพศ - ชาย - หญิง		
2) อายุ - ต่ำกว่า 30 ปี - 30 - 39 ปี - 40 - 49 ปี - 50 - 59 ปี - 60 ปี ขึ้นไป		
3) การศึกษา - ประถมศึกษา - มัธยมศึกษา - ปริญญาตรี - ปริญญาโท - อื่น ๆ		
4) ตำแหน่ง/บทบาทในชุมชน - กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน/คณะกรรมการหมู่บ้าน - สมาชิกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น - ประชาชนชุมชน - คณะกรรมการศูนย์ประสานงานองค์การชุมชน (ศอช.) - ผู้นำ อช./ อช./ อาสาสมัครอื่น ๆ - กพสม./ กพสต./ กพสอ./ กพสจ. - คณะกรรมการกลุ่ม/ กองทุนในชุมชน - สมาชิกกลุ่ม/ กองทุน - ประชาชนในชุมชน		

4. ความพึงพอใจหรือไม่พึงพอใจต่อการบริหารโครงการ (กรุณาใส่เครื่องหมาย ✓ เพียงประเด็นละ 1 ตัวเลือก)

ประเด็น	พึงพอใจมาก		พึงพอใจปานกลาง		พึงพอใจน้อย		ไม่พึงพอใจน้อย		ไม่พึงพอใจปานกลาง		ไม่พึงพอใจมาก	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1) การประสานงานของเจ้าหน้าที่												
2) การอำนวยความสะดวกของเจ้าหน้าที่												
3) การถ่ายทอดความรู้ของวิทยากร												
4) ความเหมาะสมของเนื้อหาวิชาการ												
5) บรรยากาศในการเรียนรู้												
6) ระยะเวลาการจัดประชุม												
7) เอกสารประกอบการประชุม												
8) อาหาร												
9) อาหารว่าง												
10) การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น												

5. ข้อคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ เพิ่มเติมเพื่อปรับปรุงกระบวนการในปีต่อไป

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ส่วนที่ 2

แบบจัดเก็บข้อมูล “ผลการดำเนินงาน” สำหรับผู้รับผิดชอบโครงการ
ชื่อกิจกรรม ประชุมเชิงปฏิบัติการศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบริหารจัดการหนี้ "สำนึกดี แผนดี บริหารหนี้ได้"

1. กลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมกิจกรรม จำนวน.....คน
4. สถานที่ดำเนินการ.....
หมู่ที่..... ตำบล..... อำเภอ..... จังหวัด.....
5. ผลการดำเนินกิจกรรมตามโครงการฯ ดังนี้

ดำเนินการระหว่างวันที่	กระบวนการขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม	ผลการดำเนินกิจกรรม	ประโยชน์ที่ได้รับ	ปัญหา/อุปสรรคหรือข้อเสนอแนะ

4. แผนการขับเคลื่อนหลังจากการดำเนินกิจกรรมตามโครงการฯ (ถ้ามี)

ที่	กิจกรรม/โครงการ	เป้าหมาย	งบประมาณ/แหล่งงบประมาณ	ระยะเวลา (วัน/เดือน/ปี ที่ดำเนินการ)	ผลที่คาดว่าจะได้รับ

ลงชื่อ.....ผู้รายงาน (นว.พช.ที่รับผิดชอบ)
(.....)

ตำแหน่ง.....

เบอร์โทร (มือถือ).....

E-mail.....

หมายเหตุ เมื่อดำเนินโครงการฯ แล้วเสร็จ ให้ผู้รับผิดชอบรายงานประเมินผล ส่วนที่ 1 และส่วนที่ 2 ในระบบ BPM ภายใน 7 วัน (แนบไฟล์ข้อมูลทุกฉบับพร้อมถ่ายภาพ)